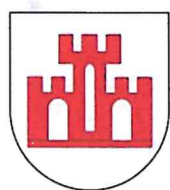

RAPORT O STANIE GMINY ŻYCHLIN ZA 2024 ROK

35 lat

samorządu terytorialnego

27 maja 2025 r.

Urząd Gminy w Żychlinie

Szanowni Mieszkańcy, Szanowni Radni Miejscy, Szanowni Państwo!

Ostatnie 5. lat, poczynawszy od wybuchu pandemii COVID-19 w 2020 roku, były okresem nie mającym precedensu w historii polskiego samorządu. Mieszkańcy, czy to większych miast, czy też wsi i miasteczek, zderzyli się w tym okresie z osobistymi dramatami przez niebezpieczny wirus, z efektami licznych obostrzeń, kryzysem inflacyjnym i w następstwie szokiem cenowym, nieudaną reformą finansową Polskiego Ładu oraz kryzysem migracyjnym związanym z wybuchem wojny w Ukrainie. Tak wiele negatywnych zjawisk spowodowało, że jako społeczeństwo jeszcze przez pewien czas, będziemy ten okres w życiu wspominać bardzo negatywnie.

Po ustaniu pandemii, na życiu małych społeczności, największe piętno odcisnęły zmiany sytuacji gospodarczej. Rząd RP w latach 2021-2023 wprowadzał istotne zmiany w systemie podatkowym, i to aż trzykrotnie z uwagi na liczne błędy pierwotnej reformy. Spotęgowało to kolejne negatywne skutki dla mieszkańców i samorządów gmin, powiatów oraz województw.

W związku z uszczuplaniem naszych dochodów, niewystarczającymi rekompensatami finansowymi, w budżetach samorządów pojawiły się znaczące ubytki w dochodach, a w wydatki znacznie rosły z uwagi na podnoszenie cen prądu, kosztów usług, płacy minimalnej itd. Bolesny deficyt dochodów dotknął małe miasta i gminy, takiej jak Żychlin. Wystarczy podać jedną wartość, a mianowicie szacunkową kwotę utraconych dochodów bieżących w wysokości około 5 mln. złotych.

To ogromna skala straty w stosunku do niedużego budżetu Gminy Żychlin. Dodatkowym zakłócającym pracę samorządu trendem była wysoka inflacja, wszechogarniająca drożyzna, która powodowała, że ubytki dochodów stawały się jeszcze bardziej odczuwalne. Koszty działalności poszybowwały w górę, a ceny w przetargach na inwestycje przekroczyły często możliwości ich finansowania, i to mimo otrzymanych dotacji z programu Polski Ład. W czasie nieprzychylnych warunków ekonomicznych i krytycznie ocenianych decyzji rządowych, staraliśmy się wykonywać swoje zadania eliminując lub ograniczając niepożądane skutki dla mieszkańców.

Rok 2024 był tym, w którym wystąpił tzw. pik skutków dobrej zmiany. Budżety gmin i miasteczek, dopiero wraz z wprowadzaną reformą podatkową nowego rządu od 2025 r., będą gospodarować stabilniejszymi budżetami. Skutków reformy nie da się jeszcze ostatecznie oszacować, a specjaliści samorządowi już wskazują jej pierwsze mankamenty, jednak ideą zmian jest powierzenie samorządom większego władztwa nad ich dochodami. W istotny sposób ma nas to uodpornić na zmiany polityczne. Oczywiście czas pokaże, tym czasem skupmy się na minionym roku.

„Raport o stanie Gminy Żychlin za 2024 rok” ukazuje zmiany jakie nastąpiły w mieście i gminie, w związku ze zmianami podatkowymi, w sferze społecznej, budżetowej, inwestycyjnej i gospodarczej oraz w zakresie funkcjonowania oświaty, sportu i kultury.

Informacje zawarte w raporcie, ponownie posłużą mieszkańcom miasta i gminy do zwiększenia wiedzy na temat funkcjonowania samorządu terytorialnego, a także staną się podstawą do prowadzenia dialogu na temat przyszłości gminy. Zawsze z dużym zaciekawieniem, przysłuchuję się pomysłom przedstawianym przez mieszkańców w bezpośrednich rozmowach, a wiele z nich znajduje odzwierciedlenie w wykonanych zadaniach inwestycyjnych i modernizacjach przestrzeni naszej miejscowości. Nie jestem w stanie

zrealizować wszystkich pomysłów, a często należy z czegoś zrezygnować lub przesunąć realizację na później. Wiele zależy od sytuacji wewnętrznej i potencjału danego samorządu, a zarządzając skromnym zasobem tak małego samorządu jak Gmina Żychlin, należy mieć na względzie konieczność ciągłego monitorowania sytuacji finansów publicznych. Wszelkie zmiany w zakresie dochodów, stan koniunktury gospodarczej, często zależne są od źródeł zewnętrznych, które mają największy wpływ na realizację naszych zadań. Obecnie to kryzys gospodarczy i inflacyjny.

W raporcie znajdują Państwo informacje, pozwalające ocenić, jak poważny wpływ na sytuację w samorządach mają decyzje Parlamentu RP dotyczące zmian w prawie podatkowym, czy też wprowadzane przez Rząd RP reformy. Najczęściej ze skutkami ich wdrażania i finansowania samorządy muszą radzić sobie same.

Raport przedstawia wyniki pracy zespołowej w licznych miejskich instytucjach, od urzędu gminy poczynając. Pragnę w tym miejscu podziękować wszystkim współpracownikom, którzy przez poprzedni rok angażowali wszelkie siły i uruchamiali swoją kreatywność w celu rozwiązywania licznych problemów, opracowywania i prowadzenia modernizacji w przestrzeni miasta i gminy, szkołach czy instytucjach kultury.

W tym wyjątkowym 2025 roku, będącym rokiem Jubileuszu 35. lecia Samorządu Terytorialnego w Polsce, życzę wszystkim samorządowcom i mieszkańcom Miasta i Gminy Żychlin, żeby kolejne lata przyniosły nam wytchnienie i pozwoliły na spokojniejsze przygotowywanie i realizację najważniejszych planów rozwojowych.

Z wyrazami szacunku
Grzegorz Ambroziak
Burmistrz Gminy Żychlin

SPIS TREŚCI

I.	Informacje ogólne	6
1.1	Ogólna charakterystyka gminy	6
1.2	Demografia	11
1.3	Bezrobocie	14
2.	Informacje finansowe i inwestycyjne	16
2.1	Wykonanie budżetu gminy	16
2.2	Wykonanie wydatków inwestycyjnych w 2024	29
3.	Gospodarka lokalna: infrastruktura i usługi komunalne, budownictwo i przedsiębiorstwa	37
3.1	Zaopatrzenie w wodę – system i koszty	37
3.2	Odprowadzanie ścieków w Aglomeracji Żychlin i poza nią – system i koszty	38
3.3	Podsumowanie analizy kosztów systemu wodno-kanalizacyjnego	39
3.4	Gazyfikacja gminy	40
3.5	Mieszkaniowy zasób gminy	40
3.6	Lokalny transport zbiorowy	42
3.7	Gminne spółki prawa handlowego	47
3.8	Wartość mienia komunalnego	48
3.9	Sieć dróg na terenie gminy	49
3.10	Budownictwo	50
3.11	Przedsiębiorstwa	58
3.12	Łódzka Specjalna Strefa Ekonomiczna – Podstrefa Żychlin i Podstrefa Dobrzelin	59
4	Informacja o stanie realizacji polityk, programów i strategii	62
4.1	Strategia Rozwoju Gminy Żychlin na lata 2015 - 2022 - PODSUMOWANIE	62
4.2	Strategia Rozwoju Gminy Żychlin na lata 2022 - 2030	67
4.3	Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Żychlin na lata 2017-2024	68
4.4	Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Żychlin na 2023 rok	72
4.5	Program usuwania wyrobów zawierających azbest	73
4.6	Programy edukacji ekologicznej	73
4.7	Plan gospodarki niskoemisyjnej - podsumowanie	73
4.8	Strategia rozwiązywania problemów społecznych	74
4.9	Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz gminny program przeciwdziałania narkomanii	75
4.10	Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2023 – 2025	76
4.11	Gminny program opieki nad zabytkami dla Gminy Żychlin	76
5	Realizacja uchwał Rady Miejskiej w Żychlinie	77

6	Życie społeczne w gminie	79
6.1	Organizacja oświaty	79
6.2	Żychliński Dom Kultury	84
6.3	Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna	86
6.4	Promocja wewnętrzna i zewnętrzna gminy	88
6.5	Fundusz sołecki i małe inwestycje na obszarach wiejskich	92
6.6	Współpraca z III sektorem - organizacje pozarządowe	98
6.7	Współpraca gminy z innymi samorządami lokalnymi oraz międzynarodowa	101
6.8	Sport	102
7	Organizacja pomocy społecznej w gminie	111
7.1	Świadczenia z pomocy społecznej	113
7.2	Usługi opiekuńcze i specjalistyczne	116
7.3	Magazyn interwencyjny MOPSik	116
7.4	Korpus wsparcia seniora	116
7.5	Pozostałe zadania realizowane przez MGOPS	117
8	Bezpieczeństwo	119
8.1	Policja	119
8.2	Ochotnicze Straże Pożarne	119
8.3	Zabezpieczenie pobytu obywateli Ukrainy uciekających przed działaniami wojennymi	120
	Podsumowanie	122

I. INFORMACJE OGÓLNE

I.1 OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY

Gmina Żychlin jest gminą miejsko-wiejską położoną w województwie łódzkim, powiecie kutnowskim, na Nizinie Mazowieckiej, nad rzeką Słudwią.

NIZINY ŚRODKOWOPOLSKIE
mapa hipsometryczna

źródło: Internet

Miasto Żychlin stanowi centrum usług dla wielu okolicznych miejscowości, położonych w samej gminie oraz w gminach ościennych z powiatu kutnowskiego i gostynińskiego. Pierwsze wzmianki o miejscowości pochodzą z początków XIV wieku, a prawa miejskie datowane są na rok 1397.

Żychlin posiadał prawa miejskie do 1870 roku, gdy odebrano je miastu ukazem carskim. Była to kara za czynny udział mieszkańców w Powstaniu Styczniowym. Przywrócenie praw miejskich nastąpiło niedługo po odzyskaniu niepodległości w 1924 roku.

Do 31 grudnia 1987 roku Żychlin był oddzielną miejską jednostką administracyjną. Decyzją Wojewódzkiej Rady Narodowej, okalającą miasto Gmina Dobrzelin, została dołączona do miasta i powstała Rada Narodowa Miasta Żychlina i Gminy Dobrzelin oraz powołano Naczelnika Miasta Żychlina i Gminy Dobrzelin. Od dnia 1 stycznia 1992 roku zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów dokonano połączenia miasta i gminy w jedną Gminę Żychlin.

Powierzchnia gminy obejmuje obszar 76,65 km², w tym obszar miejski 8,69 km². Jest jedną z mniejszych obszarowo gmin w Polsce. Według stanu na dzień 31 grudnia 2023 r. Gmina liczyła 10.771 mieszkańców, w tym miasto Żychlin liczyło 7.070 osób.

Obszar Gminy Żychlin podzielony jest na 21 sołectw (teren wiejski) i dwa osiedla (miasto).

Lp.	Nazwa sołectwa lub osiedla	Wsie lub ulice wchodzące w skład sołectwa lub osiedla
1.	Biała	Biała, Grzybów Hornowski
2.	Brzeziny	Brzeziny, Śleszyn Mały, Marianka
3.	Budzyń	Budzyń
4.	Buszków	Buszków Dolny, Buszkówek, Orątki Górne
5.	Chochółów	Chochółów, Orątki Dolne, Strzelce, Jadwigów
6.	Czesławów	Czesławów, Drzewoszki Małe
7.	Dobrzelin	Dobrzelin
8.	Drzewoszki	Drzewoszki Wielkie, Aleksandrów
9.	Grabie	Grabie
10.	Grabów	Grabów
11.	Grzybów	Gajew Grzybowski, Grzybów Dolny, Janów Grzybowski, Klemensów Grzybowski
12.	Kaczkowizna	Kaczkowizna, Sędk
13.	Kruki	Balików, Kruki, Zarębów, Szczytów
14.	Pasieka	Pasieka
15.	Sokołówek	Sokołówek
16.	Śleszyn	Śleszyn, Aleksandrówka
17.	Tretki	Dzwonków, Gajew, Tretki, Stanisławów
18.	Wola Popowa	Wola Popowa
19.	Zagroby	Kędziory, Kozanki, Zagroby, Leśne
20.	Zgoda	Oleszcze, Śleszynek, Zgoda
21.	Żabików	Żabików
22.	Osiedle Nr 1 w Żychlinie	Sannicka, Wiejska, Pomorska, Polowa, Al. Racławickie, Blizińskiego, Głowackiego, 3 Maja, Pl. Wolności, Kwiatowa, Przeskok, Ściegiennego, Wspólna, Pl. Jana Pawła II, Orłowskiego, Jaśminowa, Różana, Chabrowa, Wrzosowa, Konwaliowa, Ogrodowa, I Maja, Kilińskiego, Młyńska, Pl. 29 Listopada, Zdrojowa, Żłota, Barlickiego, Kościuszki, Narutowicza Nr od 1 do 63, Traugutta, Łąkowa, Os. Traugutta
23.	Osiedle Nr 2 w Żychlinie	Dąbrowskiego, Marchlewskiego, H. Sawickiej, Żeromskiego, Krasickiego, Prusa, Dobra, Dobrzelińska, Dolna, Graniczna, Cicha, Mała, Mickiewicza, Nowa, Narutowicza Nr od 71 do 134, Sienkiewicza, Słowackiego, Śląska, Waryńskiego, Okoniewskiego, Krótka, Tuwima, Reja, Fabryczna, Kolejowa

Gmina swoje zadania realizuje przy pomocy następujących jednostek organizacyjnych:

- **Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna im. Marii Kownackiej w Żychlinie i Żychliński Dom Kultury w Żychlinie - dyrektor Magdalena Modrzejewska-Rzeźnicka**
- **Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żychlinie - kierownik Barbara Sitkiewicz**
- **Przedszkole Samorządowe Nr 1 w Żychlinie - dyrektor Ewa Florczak**
- **Szkoła Podstawowa im. Marii Kownackiej w Grabowie - dyrektor Barbara Pietrzak**
- **Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w Żychlinie - kierownik Patryk Czarnecki (od dnia 1 lipca 2023)**
- **Zespół Szkół Nr 1 w Żychlinie (Szkoła Podstawowa Nr 1 oraz Liceum Ogólnokształcące im. Adama Mickiewicza) - dyrektor Janusz Głuszc**
- **Zespół Szkolno-Przedszkolny w Żychlinie (Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Jana Pawła II oraz Przedszkole Samorządowe nr 2) - dyrektor Reanata Durka**
- **Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Żychlinie Sp. z o.o. - prezes Zbigniew Wojtczak**

Rada miejska będąca organem uchwałodawczym gminy w 2023, była radą VIII kadencji samorządu licząc od 1990 roku. Obecnie kadencja trwa pięć lat, a nie cztery jak dotychczas. Podobnie jak w przypadku wójtów, burmistrzów i prezydentów, kadencja została wydłużona o rok w stosunku do poprzednich, a dodatkowo o kolejne 6 miesięcy przesunięto termin wyborów samorządowych, żeby nie nakładał się na termin wyborów parlamentarnych. W związku z tym zakończenie VIII kadencji miało miejsce z końcem kwietnia 2024. Wydłużenie kadencji o 6 miesięcy miało charakter epizodyczny, co oznacza, że jej przepisy wprowadzają czasowe odstępstwo od uregulowanej już materii.

Do kwietnia 2024 r. skład osobowy Rady Miejskiej w Żychlinie VIII kadencji wyglądał następująco:
Przewodnicząca Rady - Elżbieta Sikora; **Wiceprzewodniczący Rady** - Michał Kowalik
Rafał Klimczak; Janusz Kowalski; Leszek Kwiatkowski; Justyna Rapsiewicz; Agnieszka Sidwa;
Sylwia Sobierańska; Ewa Stańczak; Stanisław Szymański; Krzysztof Wojtalewicz; Ewa Wypych;
Zbigniew Wypych; Rafał Zajączkowski; Paulina Szałamacha

Rada miejska pracuje w podziale na następujące komisje rady:

Komisja Rewizyjna w składzie:

Przewodniczący - Leszek Kwiatkowski; **Wiceprzewodniczący** - Paulina Szałamacha,
Krzysztof Wojtalewicz; Rafał Zajączkowski; Rafał Klimczak; Stanisław Szymański

Komisja Skarg, Wniosków i Petycji w składzie:

Przewodniczący - Zbigniew Wypych; **Wiceprzewodniczący** - Rafał Klimczak;
Agnieszka Sidwa; Justyna Rapsiewicz; Leszek Kwiatkowski; Rafał Zajączkowski

Komisja Rozwoju Gospodarczego i Budżetu w składzie:

Przewodniczący - Ewa Stańczak; **Wiceprzewodniczący** - Janusz Kowalski
Ewa Wypych; Michał Kowalik; Zbigniew Wypych

Komisja Oświaty, Kultury, Sportu i Spraw Społecznych w składzie:

Przewodniczący - Agnieszka Sidwa; **Wiceprzewodniczący** - Sylwia Sobierańska
Elżbieta Sikora; Ewa Stańczak; Justyna Rapsiewicz; Paulina Szałamacha

Komisja Rolna, Prawa i Porządku Publicznego w składzie:

Przewodniczący - Stanisław Szymański; **Wiceprzewodniczący** - Krzysztof Wojtalewicz
Ewa Wypych; Janusz Kowalski; Michał Kowalik; Sylwia Sobierańska

Po kwietniowych wyborach samorządowych skład osobowy Rady Miejskiej w Żychlinie IX kadencji wygląda następująco:

Przewodnicząca Rady - Agnieszka Sidwa; **Wiceprzewodniczący Rady** - Stanisław Szymański;
Grzegorz Dąbek (radny debiutant), Kamil Falkowski (radny debiutant); Marek Kaczmarek (radny debiutant); Janusz Kowalski, Józef Kowalski, Bartosz Kubicki (radny debiutant); Leszek Kwiatkowski; Justyna Rapsiewicz; Sylwia Sobierańska; Daniel Turyk (radny debiutant); Krzysztof Wojtalewicz; Rafał Zajączkowski; Przemysław Zweigert (radny debiutant)

Rada miejska pracuje w podziale na następujące komisje rady:

Komisja Rewizyjna w składzie:

Przewodniczący - Leszek Kwiatkowski; **Wiceprzewodniczący** - Krzysztof Wojtalewicz; Grzegorz Dąbek;
Marek Kaczmarek; Józef Kowalski; Stanisław Szymański

Komisja Skarg, Wniosków i Petycji w składzie:

Przewodniczący - Justyna Rapsiewicz; **Wiceprzewodniczący** - Daniel Turyk;
Marek Kaczmarek; Bartosz Kubicki; Rafał Zajączkowski

Komisja Rozwoju Gospodarczego i Budżetu w składzie:

Przewodniczący – Józef Kowalski; **Wiceprzewodniczący** - Przemysław Zweigert
Kamil Falkowski; Janusz Kowalski; Daniel Turyk; Rafał Zajączkowski

Komisja Oświaty, Kultury, Sportu i Spraw Społecznych w składzie:

Przewodniczący - Sylwia Sobierańska; **Wiceprzewodniczący** - Kamil Falkowski
Grzegorz Dąbek; Justyna Rapsiewicz; Agnieszka Sidwa; Przemysław Zweigert

Komisja Rolna, Prawa i Porządku Publicznego w składzie:

Przewodniczący - Janusz Kowalski; **Wiceprzewodniczący** - Bartosz Kubicki
Leszek Kwiatkowski; Sylwia Sobierańska; Stanisław Szymański; Krzysztof Wojtalewicz

Organem wykonawczym gminy jest **Burmistrz Gminy Żychlin** – Grzegorz Ambroziak, który rozpoczął pracę w Urzędzie Gminy w Żychlinie w październiku 1995 roku, a po raz pierwszy wybrany został przez mieszkańców na stanowisko burmistrza w listopadzie 2006 roku. Kadencja z lat 2018-2024 była czwartą z rzędu sprawowaną na tym stanowisku przez urzędującego burmistrza.

W kwietniowych wyborach samorządowych ponownie wybrany na stanowisko burmistrza na kadencję 2024-2029.

Bieżącą obsługą administracyjną i materialno-techniczną organów gminy zapewnia **Urząd Gminy w Żychlinie**. W skład kierownictwa gminy wchodzi poza burmistrzem:

Zastępca Burmistrza Gminy Żychlin - Zbigniew Gałązka od grudnia 2006 (z samorządem związany od 1998)
Skarbnik Gminy Żychlin - Emilia Rajewska od lipca 2001 (z samorządem związana od 1994) **Sekretarz Gminy Żychlin** - Waldemar Bartochowski od grudnia 2006 (wcześniej Kierownik MGOPS w Żychlinie)

Urząd Gminy funkcjonuje w podziale na referaty:

Referat Organizacyjno-Prawny - którym kieruje sekretarz gminy

Referat Finansowy - którym kieruje skarbnik gminy

Referat Budownictwa, Planowania Przestrzennego i Inwestycji – którym od 2007 roku kieruje Krzysztof Anyszka (pracownik samorządowy od 1990)

Referat Rolnictwa, Gospodarki Gruntami i Ochrony Środowiska - którym od 2011 roku kieruje Łukasz Prośniewski (pracownik samorządowy od 2007)

Referat Oświaty i Zdrowia - którym od 2012 do końca 2024 kierowała Małgorzata Szymańska (pracownik samorządowy od 1990), a od 1.01.2025 funkcję kierownika objęła Monika Charązka (pracownik samorządowy od 1999)

Referat Spraw Obywatelskich i Urząd Stanu Cywilnego - którym od 1990 kieruje Zuzanna Szymańska (pracownik samorządowy od 1990)

Referat Gminne Centrum Promocji i Informacji - którym od 2011 kieruje Edyta Ledzion (pracownik samorządowy od 2007)

Jak wynika z profilu kadry zarządzającej, są to pracownicy o bardzo bogatym doświadczeniu zawodowym, w większości związani z samorządem od lat 90. XX wieku.

Urząd Gminy w Żychlinie wraz ze swoimi jednostkami organizacyjnymi zatrudnia średniorocznie ok. 400 osób. Samorząd gminny jest jednym z największych pracodawców w gminie. Wynika to przede wszystkim z bardzo rozbudowanego zakresu działalności samorządu. Zadania własne i rządowe zlecone gminie to wiele obszarów funkcjonowania lokalnych społeczności, od spraw administracyjnych poczynając, poprzez zarządzanie oświatą, kulturą, sportem, gospodarką odpadami, budową i eksploatacją infrastruktury technicznej oraz drogowej, na mieszkalnictwie i komunikacji lokalnej kończąc.

Z roku na rok, z uwagi na rozwój społeczno-gospodarczy kraju, samorządy w Polsce otrzymują kolejne zadania do realizacji, lub zwiększa się ich udział w finansowaniu zadań ze środków własnych. Według większości specjalistów wynika m.in. z powodzenia reformy samorządowej i skuteczności działań samorządów lokalnych idącego w parze z ciągłym rozwojem organizacyjnym i kompetencji.

Siedziba Gminy Żychlin
Urząd Gminy w Żychlinie, ul. Barlickiego 15

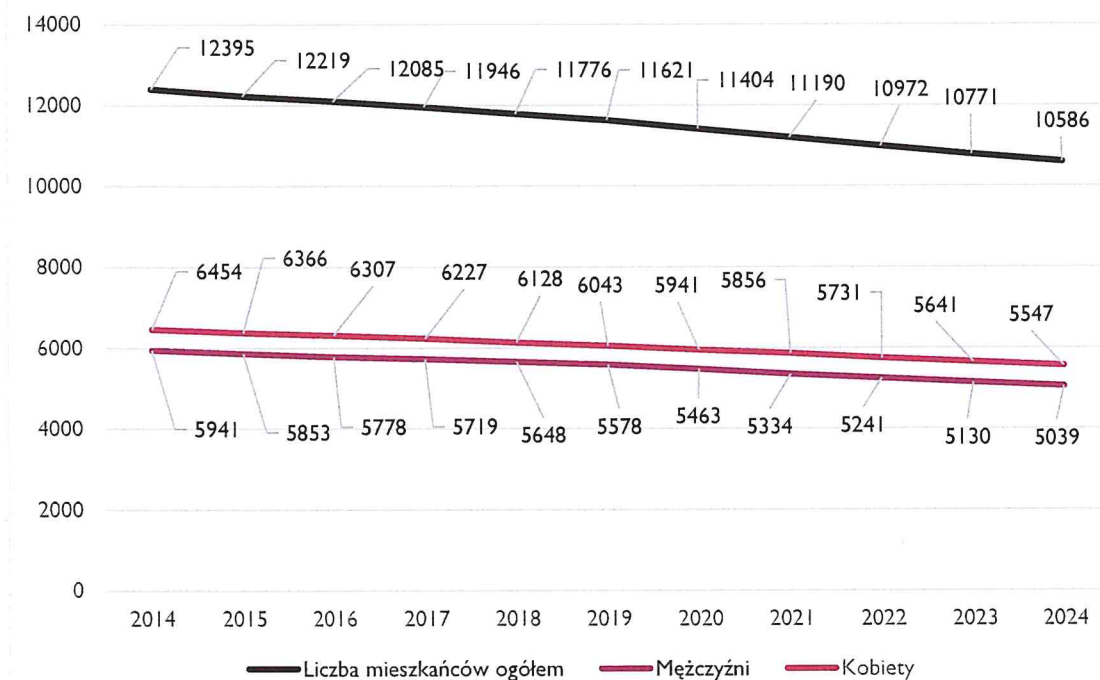
1.2 DEMOGRAFIA

Według stanu na koniec 2024. Gmina Żychlin liczyła 10.586 mieszkańców, z tej liczby teren Miasta Żychlin zamieszkuje 7.147 osób.

Liczba mieszkańców Gminy Żychlin w latach 2014-2024 z podziałem na płeć i wiek przedprodukcyjny (<18), produkcyjny (19-60K i 18-65M) i poprodukcyjny (>60K i >65M):							
Rok	Liczba mieszkańców ogółem	Mężczyźni	Kobiety	wg wieku:	<18 r.ż.	18-65 M 19-60 K	>65 M >60 K
2014	12.395	5.941	6.454	M	1.045	4.136	760
				K	958	3.691	1.805
2015	12.219	5.853	6.366	M	1.013	4.073	767
				K	934	3.605	1.827
2016	12.085	5.778	6.307	M	1.015	3.987	776
				K	920	3.496	1.891
2017	11.946	5.719	6.227	M	989	3.910	820
				K	911	3.401	1.915
2018	11.776	5.648	6.128	M	990	3.814	844
				K	884	3.290	1.954
2019	11.621	5.578	6.043	M	964	3.766	883
				K	821	3.207	1.980
2020	11.404	5.463	5.941	M	926	3.648	889
				K	829	3.137	1.975
2021	11.190	5.334	5.856	M	912	3.508	914
				K	827	3.043	1.986
2022	10.972	5.241	5.731	M	944	3.385	912
				K	845	2.912	1.974
2023	10.771	5.130	5.641	M	832	3.302	917
				K	911	2.831	1.978
2024	10.586	5.039	5.547	M	901	3.176	962
				K	828	2.754	1.965

Jak wynika z powyższych danych, na przestrzeni ostatnich lat, liczba mieszkańców gminy sukcesywnie maleje. Jest to zjawisko, które jest odzwierciedleniem ogólnokrajowej tendencji zmniejszania się liczby ludności, które w zestawieniu ze starzeniem się społeczeństwa oraz z rosnącą liczbą zgonów i malejącą liczbą urodzin, ma niekorzystny wpływ na funkcjonowanie całego kraju.

Trend demograficzny w latach 2014-2024

Wykres przedstawia dane dla każdego roku pomiędzy 2014 a 2024 w podziale na mężczyzn i kobiety. Postępująca depopulacja, zarówno w skali kraju, jak i naszej małej ojczyzny, jaką stanowi nasza gmina, będzie z pewnością miała swoje negatywne konsekwencje rozwojowe i to w każdym wymiarze funkcjonowania społeczeństwa.

Kolejna tabela przedstawia zmianę liczby mieszkańców w ujęciu procentowym rok do roku.

Rok	Liczba mieszkańców	Spadek w %
2014	12.395	
2015	12.219	- 1,44
2016	12.085	- 1,11
2017	11.946	- 1,16
2018	11.776	- 1,44
2019	11.621	- 1,33
2020	11 404	- 1,87
2021	11.190	-1,87
2022	10.972	-1,95
2023	10.771	-1,83
2024	10.586	-1,71

Jak wynika z danych w latach 2014-2024 spadki roczne liczby ludności kształtowały się na poziomie od 1,11 % (2016) do 1,95 % (2022). W roku 2023 i 2024 spadek był niższy niż w poprzednich latach 2020-2022.

Interesującym zjawiskiem była rosnąca w latach 2014-2018 liczba zawieranych małżeństw, przy jednoczesnej malejącej liczbie urodzin w tym samym przedziale czasowym. W latach 2019-2020 liczba zawieranych małżeństw spadła aż o 50%, a w 2021 delikatnie wzrosła. Przyczyn tego można upatrywać m.in. we fakcie, że w jakiejś mierze zawierane małżeństwa są drugimi małżeństwami, w których z reguły nie rodzą się lub jeśli w ogóle to rodzi się mniej dzieci. Na tym tle niepokojąco przedstawia się również wzrastająca liczba zgonów, szczególnie w latach 2020-2022 (pandemii choroby Covid-19), to odpowiednio o 43, 37 i 54 zgonów więcej w stosunku do ostatniego roku przed pandemią (2019).

Po ustaniu pandemii liczba zgonów nadal jest podwyższona, co może, ale nie musi, odzwierciedlać długofalowość skutków Covid-19 dla zdrowia społeczeństwa. Wzrost liczby zgonów może również efektem pogarszającej się kondycji społeczeństwa spowodowanej głównie niezadawalającym stanem systemu opieki zdrowotnej, ograniczonym dostępem do specjalistycznej opieki medycznej oraz zaniedbywaniem profilaktyki zdrowotnej.

Liczba urodzeń, zgonów i małżeństw w Gminie Żychlin w latach 2014-2022							
Rok	Liczba małżeństw	Liczba urodzeń ogółem	Liczba zgonów ogółem	Przyrost naturalny	Płeć	Urodzenia	Zgony
2014	55	130	141	- 11	M	69	68
					K	61	73
2015	64	93	179	- 86	M	46	94
					K	47	85
2016	61	123	172	- 49	M	68	105
					K	55	67
2017	63	93	170	- 77	M	49	78
					K	44	92
2018	74	101	189	- 88	M	57	97
					K	44	78
2019	47	79	170	- 91	M	48	77
					K	31	93
2020	35	96	213	-117 *)	M	50	109
					K	46	104
2021	49	80	207	-127 *)	M	38	114
					K	42	93
2022	44	74	224	-150 *)	M	38	116
					K	36	108
2023	29	68	195	-127 *)	M	36	105
					K	32	90
2024	39	61	181	-120 *)	M	29	81
					K	32	100

*) na wieloletni zwiększony trend spadkowy przyrostu naturalnego największy wpływ mogła mieć pandemia Covid-19 - wyraźny wzrost liczby zgonów

Tendencje demograficzne w Polsce są bardzo złe, a bardzo niski wskaźnik dzietności w naszym kraju nie zapewnia zastępowalności pokoleń, co niesie za sobą wyjątkowo negatywne skutki dla przyszłych pokoleń.

Próby zmiany sytuacji wprowadzane systemowo przez rząd, w tym słynny program 500+, a obecnie 800+, mający zmienić tendencje demograficzne na korzyść, nie przynoszą oczekiwanych rezultatów. Widać to wyraźnie w statystykach narodzin.

I.3 BEZROBOCIE

Na terenie naszej gminy od lat 90.tych funkcjonuje Filia Powiatowego Urzędu Pracy w Kutnie. Gmina Żychlin wspiera funkcjonowanie w mieście filii dla wygody mieszkańców. Filia obsługuje również mieszkańców Gminy Oporów. Na ten cel przeznaczone są pomieszczenia, które zostały zmodernizowane i przystosowane do wymogów nowoczesnej obsługi klienta PUP oraz zapewniane jest w niezbędnym zakresie bieżące utrzymanie filii. W przekonaniu radnych i władz samorządowych, funkcjonowanie Filii PUP jest dla mieszkańców dużym ułatwieniem, zwłaszcza jeśli uwzględni się fakt, że klientami Filii są głównie osoby bezrobotne i to nierzadko bez prawa do zasiłku. Istnienie filii sprzyja również współpracy na rzecz osób potrzebujących z innymi lokalnymi jednostkami tj. Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej.

Wzorem lat ubiegłych gmina współpracuje z PUP w zakresie realizowania aktywnych form zwalczania bezrobocia, poprzez realizowanie wspieranych form zatrudnienia, takich jak staże czy roboty publiczne. Kierunek wdrażanej przez Rząd RP strategii wsparcia rodzin, wysoka podaż etatów na rynku pracy z uwagi na wysoki wzrost gospodarczy, istnienie w Gminie Żychlin i w bezpośrednim sąsiedztwie w Strefie Ekonomicznej licznych zakładów produkcyjnych powoduje, że w ciągu ostatnich 5. lat drastycznie spadła wielkość środków finansowych na prowadzenie programów zatrudnienia w ramach robót publicznych. Do niedawna Gmina Żychlin na przestrzeni roku kalendarzowego dysponowała liczbą od 100 do 130 etatów na zatrudnianie w okresach minimum 3 miesięcznych. Od 2017 roku liczba etatów w ramach programów ministerialnych sukcesywnie spadała do poziomu kilkunastu etatów na cały rok. Wzrost zanotowaliśmy w 2021 z liczby 7 do 30 etatów w ramach robót publicznych oraz z 11 etatów do 13 w ramach staży w stosunku do 2020 roku. W 2022 roku nie odbywały się programy stażowe, a w ramach robót publicznych otrzymaliśmy 38 etatów. W 2023 roku zatrudnionych było 10 osób w ramach staży, natomiast liczba osób zatrudnionych w ramach programu robót publicznych wyniosła tylko 22 osoby. Dało to wzrost zatrudnienia na stażach o 10 etatów, ale spadek zatrudnionych w ramach robót publicznych o 16 etatów w stosunku do 2022 roku.

W 2024 roku zatrudnionych było 12 osób w ramach staży, natomiast liczba osób zatrudnionych w ramach programu robót publicznych wyniosła 24 osoby. Dało to wzrost zatrudnienia na stażach o 2 etaty i wzrost zatrudnionych w ramach robót publicznych również o 2 etaty w stosunku do 2023 roku.

Biorąc pod uwagę potrzeby są to wartości na poziomie 30% zapotrzebowania.

Tendencja do zmniejszania dotacji z budżetu państwa na programy wsparcia bezrobotnych, wynika z rosnącego rynku pracy i znacznego spadku poziomu bezrobocia w Polsce (5,1% bez zmian do 2023). Na terenie Województwa Łódzkiego (5,4 % - spadek z 5,6% w 2023), Powiatu Kutnowskiego (7,7 % - spadek z 7,8% w 2023) jak i w samej Gminie Żychlin.

Bezrobocie rejestrowane przez GUS, z wysokich poziomów rzędu od 18 % (w latach 2012-2015) spadło do poziomu ok. 7,7%. Trend ten utrzymuje się od kilku lat na terenie naszej gminy dzięki

dobrej koniunkturze gospodarczej, która przynosi nowe inwestycje gospodarcze i tworzy nowe miejsca pracy.

W latach 2014-2024 liczba osób bezrobotnych zmalała o ponad 55,6%. W 2024 najczęściej bez pracy pozostawały kobiety – 59,7 % osób bezrobotnych. Liczba bezrobotnych kobiet w latach 2014 do 2024 spadła znacząco z 551 do 258 osób (-53,17%). Liczba bezrobotnych mężczyzn w latach 2014 do 2024 spadła z 424 do 174 osób (-58,96%).

Liczba osób bezrobotnych z Gminy Żychlin zarejestrowanych w PUP		
Na koniec roku	Liczba ogółem	W tym kobiety
2014	975	551
2015	860	514
2016	787	456
2017	654	407
2018	584	371
2019	592	381
2020	595	367
2021	508	301
2022	476	283
2023	455	262
2024	432	258

2. INFORMACJE FINANSOWE I INWESTYCYJNE

2.1 WYKONANIE BUDŻETU GMINY

Na 31 grudnia 2024 r. dochody b.gm. wykonane zostały w wysokości 81.405.256,42 zł, co stanowi 99,08 % (wzrost z kwoty 53.961.018,41 zł w 2020, 97% planu; 59.939.833,82 zł w 2021, 100,99% planu; 65.096.346,77 zł w 2022, 96% planu; 60.982.086,51 zł w 2023, 93,19 % planu), w tym:

- ❖ **dochody bieżące na plan 66.575.115,29 zł** (w 2020: 52.596.201,09 zł; w 2021: 57.218.511,97 zł; w 2022: 66.163.140,57 zł; w 2023: 59.410.869,24 zł) **zrealizowano w wysokości 66.226.785,28 zł** (w 2020: 51.164.296,06 zł; w 2021: 57.808.594,14 zł; w 2022: 64.130.928,35 zł; w 2023: 58.899.744,21 zł), **co stanowi 99,48 % planowanych dochodów** (w 2020: 97,28 %; w 2021: 101,3%; w 2022: 96,93%; w 2023: 99,14 %),
- ❖ **dochody majątkowe zostały zrealizowane w kwocie 15.178.471,14 zł, tj. 97,37 % planu** (w 2020: 2.796.722,35 zł, tj. 80,54 % planu; w 2021: 2.131.239,68 zł tj. 100 % planu; w 2022: 965.418.42 zł tj. 60,03 % planu; w 2023: 2.082.342,30 zł, tj. 34,55 %).

Wykonanie dochodów podatkowych na koniec 2024 r. przedstawia się następująco:

- ❖ **podatek rolny wykonano w kwocie 1.081.827,00 zł** (w 2020: 870.885,87 zł; w 2021: 858.330,15 zł; w 2022: 965.466,41 zł; w 2023: 1.050.908,74 zł), z której:
 - **8.764,35 zł** uzyskano z wpływów podatku rolnego od osób prawnych; skutek obniżenia górnych stawek podatku na koniec roku wyniósł 2.729,00 zł, stan zaległości na koniec roku to kwota 160 zł,
 - **1.073.062,65 zł** – to wykonanie podatku rolnego od osób fizycznych; skutek obniżenia przez radę ceny skupu żyta jako podstawy obliczenia podatku rolnego na obszarze gminy za 2024 rok wyniósł 338.820 zł, zaległości na 31 grudnia wynoszą 55.442 zł, nadpłaty stanowią kwotę 6.453,10 zł.
- ❖ **podatek od nieruchomości został wykonany w wysokości 10.112.864,43 zł** (w 2020: 6.904.325,19 zł; w 2021: 7.008.305,75 zł; w 2022: 7.613.699,07 zł; w 2023: 8.610.538,00 zł):
 - **osoby prawne i inne jednostki organizacyjne dokonały wpłaty podatku w kwocie 8.601.718,65 zł, co stanowi 107,03 % planowanych dochodów z tego tytułu;** skutek obniżenia górnych stawek podatku wyniósł 998.300,45 zł; skutek udzielonych ulg i zwolnień (bez ulg i zwolnień ustawowych) obliczany za 2024 rok wyniósł 93.284,85 zł. Umorzono zaległości podatkowe w łącznej wysokości 252.718,00 zł. Na koniec 2024 roku zaległości wynoszą 14.144,35 zł, nadpłata wynosi 59,13 zł;
 - **wpływ podatku od nieruchomości od osób fizycznych w 2024 roku wyniósł 1.511.145,78 zł, tj. 83,95% planu.** Skutek obniżenia przez Radę stawek podatku od nieruchomości obliczany za okres sprawozdawczy to kwota 358.545,00 zł. Saldo zaległości na koniec 2024 r. wynosi 486.422,19 zł, nadpłata to kwota 14.118,74 zł.
- ❖ **podatek od środków transportowych w 2024 r. został wykonany w wysokości 428.392,63 zł** (w 2020: 293.779,90 zł; w 2021: 323.633,35 zł; w 2022: 432.626,97 zł; w 2023: 422.615,90 zł), z której:

- osoby prawne dokonały wpłaty w/w podatku w wysokości 94.880,50 zł. Skutek obniżenia górnych stawek podatku to kwota 70.643,00 zł, kwota zaległości na koniec roku wynosi 25.274,00 zł;
- osoby fizyczne na plan 423.800,00 zł dokonały wpłat w wysokości 333.512,13 zł co stanowi 78,70% planowanych dochodów. Skutek obniżenia górnych stawek podatku od środków transportowych wyniósł 212.608 zł. Saldo zaległości na koniec roku 2024 to kwota 45.441,60 zł, saldo nadpłat to kwota 50 zł.

W tym miejscu należy zwrócić uwagę czytelnika Raportu na aspekt związany ze zmianami dochodowymi (udział w podatkach) będącymi skutkiem wprowadzonych reform w ramach Polskiego Ładu. Sytuacja w tym przypadku zmieniała się niezwykle dynamicznie, a wiele zależało od kaprysu poprzedniego rządu i ewentualnych dopłat rekompensujących ubytki.

Przed wprowadzeniem Polskiego Ładu:

w 2021 roku

- ❖ udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych planowano w wysokości 11.432.778,57 zł i zostały wykonane w tej wysokości 11.432.778,57 zł - 100 % planowanego dochodu z tego tytułu.

w 2022 roku

- ❖ z uwagi na pierwsze zmiany podatkowe - udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych planowano mniejsze, na 9.330.131 zł, dzięki przekazaniu rekompensaty zostały wykonane w wysokości 10.099.237 zł, co stanowi 108,24 % planowanego dochodu z tego tytułu.

w 2023 roku po pełnym wprowadzeniu zmian podatkowych Polskiego Ładu

- ❖ udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych wyniosły tylko 7.800.036 zł – stanowi to spadek realny w stosunku do 2022 roku o kwotę bagatela 3 632 742,57 zł(!),

w 2024 roku, po zmianie rządu udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych plan 12.001.561 zł został wykonany w wysokości 12.001.561 zł, co stanowi 100 % planowanego dochodu z tego tytułu.

Zmiana rządu miała znaczący wpływ na urealnienie wpływu z podatku dochodowe do gmin, którego znacząca część była „zatrzymywana” w budżecie państwa do dyspozycji premiera M. Morawieckiego i ewentualnie łaskawie wydzielano gminie dodatkowe pieniądze, które i tak do danej jednostki powinny być przesłane.(!)

- ❖ udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych wykonano w kwocie 1.361.091,00 zł, co stanowi 100 % planu (w 2020: 425.420,24zł, 51,34 % planu; w 2021: 1.050.322 zł, 100 % planu; w 2022: 603.937,29 zł, 120,79 % planu; w 2023: 1.425.414 zł, 100 % planu),
- ❖ podatek od czynności cywilnoprawnych łącznie osób prawnych i osób fizycznych został wykonany w 98,32 % i wynosi 496.507,05 zł (w 2020: 116,53 % i wynosił 417.299,31 zł; w 2021: 435.427,22 zł, 108,35 % planu; w 2022: 535.669,24 zł, 132,68 % planu; w 2023: 540.539,74 zł, 107,72 %),

❖ **dochody z tytułu dotacji i środków przeznaczonych na cele bieżące zostały wykonane w wysokości 12.889.339,43** (w 2020 w wysokości 17.467.922,38 zł w tym dochody bieżące na programy, projekty finansowane z udziałem środków UE stanowią kwotę 170.413,66 zł; dochody wykonane w 2021 w wysokości 21.844.036,16 zł, dochody wykonane w 2022 w wysokości 18.915.562,51 zł; w 2023: 10.484.265,72 zł),

❖ **subwencje ogólne z budżetu państwa zostały wykonane w 100 % i stanowią kwotę 18.508.004** (w 2020 w 100 %: 10.828.396 zł; w 2021 wykonane w 100 %: 11.722.474 zł; w 2022 wykonane w 100 %: 12.717.835 zł; w 2023 wykonane w 100 %: 17.061.457,15 zł).

Dochody majątkowe stanowią 18,65% wykonanych dochodów ogółem (w 2020: 5,18 %; w 2021: 1,48 %; w 2022: 3,45 %; w 2023: 3,41 %). **Ze sprzedaży majątku Gmina Żychlin w 2024 uzyskała dochody w kwocie 353.807,00 zł.**

W 2024 roku wydatki budżetowe na plan 95.464.923,28 zł zostały wykonane w wysokości 85.268.775,67 zł, co stanowi 89,32 % planu (wzrost z kwoty 53.337.633,91 zł w 2020, 93,78 % planu; z kwoty 58.886.092,03 zł w 2021, 94,75 % planu; z kwoty 73.310.225,83 zł w 2022, 94,75 % planu, 73.555.946,09 zł, w 2023: 66.479.002,28 zł; 90,38 % planu). **Wykonanie wydatków bieżących na 31 grudnia 2024 r. wyniosło 64.795.018,99 zł i stanowi 94,98 % uchwalonego planu** (wykonanie 2020 r. wyniosło 49.380.392,43 zł i stanowiło 93,96 % planu; wykonanie 2021 r. wyniosło 55.133.536,37 zł i stanowiło 95,76 % planu; wykonanie 2022 r. wyniosło 61.271.469,50 zł i stanowiło 91,41 % planu; wykonanie 2022 r. wyniosło 57.870.237,53 zł i stanowiło 93,55 % uchwalonego planu).

Wydatki majątkowe stanowią 24,01 % wykonanych wydatków ogółem i zostały zrealizowane w kwocie 20.473.756,68 zł (2020: 5,99 %, 2.957.241,48 zł; 2021: 6,37 %, 3.752.555,66 zł; 2022: 8,04 %, 5.355.519,63 zł; 2023: 12,95 %, 8.608.764,75 zł).

Największą pozycją w wydatkach budżetu jest oświata 31,25 % udziału w wydatkach ogółem Gminy - 26.644.707,20 zł przy subwencji 12.715.033,00 zł (2022: 27,62 %, 18.403.951,15 zł przy subwencji 8.531.132 zł; 2023: 31,73 %, 21.093.305,52 zł przy subwencji 9.778.079,00 zł). **Do 2021 była to druga, co do wielkości pozycja zrealizowanych wydatków budżetowych.**

Drugą, co do wielkości zrealizowanych wydatków budżetowych, pozycją jest pomoc społeczna i rodzina – na plan 15.906.102,25 zł wykonanie wynosiło 15.186.814,89 zł, tj. 95,48 % planowanych wydatków.

Do roku 2021 była to największa pozycja w wydatkach budżetu. Spadek kosztów z poziomu 2021 roku z kwoty 21.391.616,93 zł, tj. 98,84 % planowanych wydatków wynikał z przejścia płatności programu 500+/obecnie800+ do ZUS. Wcześniej był to wzrost w stosunku do 2020: 20.579.717,73 zł o 811.899,20 zł).

Dotacja na realizację zadań własnych i zleconych z zakresu pomocy społecznej (Dz. 852, 853 i 855) wynosiła w 2024 r. 9.064.885,18 zł, środki własne budżetu to kwota 6.121.929,71 zł. W 2023 r. na plan 15.709.061,38 zł wykonanie wynosiło 15.067.814,90 zł, tj. 95,92 % planowanych wydatków. W 2022 plan to 18.251.455,03 zł wykonanie wynosiło 17.835.113,38 zł, tj. 97,72 % planowanych wydatków. **Dotacja w 2023 roku wynosiła 7.435.605,88 zł, środki własne budżetu to kwota 4.975.116,37 zł.** Dotacja na realizację zadań własnych i zleconych w 2022 wynosiła 12.580.217,44 zł, środki własne budżetu to kwota 5.254.895,94 zł. W roku 2021 dotacja wynosiła 16.967.585,87 zł, środki własne budżetu to kwota 4.424.031,06 zł.

Wydatki poniesione na administrację publiczną w ubiegłym roku stanowiły kwotę 7.179.801,88 zł (w 2020: 4.914.564,62 zł; w 2021: 5.109.929,47 zł; w 2022: 5.258.998,72 zł; 2023: 6.543.524,81 zł), w tym:

❖ **wydatki Rady Miejskiej w Żychlinie to kwota 251.848,73 zł** (2020: 142.681,04 zł; w 2021: 222.901,52 zł; 2022: 241.913,65 zł; 2023: 242.603,86 zł)

- ❖ **wydatki Urzędu to kwota 5.139.159,79 zł** (2020: 4.069.905,42 zł; 2021: 4.062.337,62 zł; 2022: 4.035.269,09 zł; 2023: 4.713.084,92 zł)
- ❖ **wydatki poniesione na promocję Gminy to kwota 121.090,58 zł** (2020: 162.554,66 zł; 2021: 264.786 zł; 2022: 218.411,06 zł; 2023: 147.089,10 zł),
- ❖ **wydatki na pozostałą działalność w administracji publicznej zrealizowano w wysokości 1.667.702,78 zł** (2020: 409.131,50 zł; 2021: 530.193,73 zł; 2022: 763.404,92 zł; 2023: 1.440.746,03 zł).

Wydatki bieżące na wynagrodzenia i składki od nich naliczane w 2024 roku zostały wykonane w wysokości 29.925.067,07 zł, tj. (udział w wydatkach ogółem Gminy stanowi 35,09 %).

W 2020 roku zostały wykonane w wysokości 18.156.186,25 zł tj. udział w wydatkach ogółem Gminy stanowi 34,04 %. W 2021 roku: 20.085.406,55 zł, tj. udział w wydatkach ogółem Gminy stanowi 34,11 %. W 2022 roku: 21.535.892,77 zł, tj. udział w wydatkach ogółem Gminy stanowi 32,32 %. W 2023 roku: 24.117.480,39 zł 36,28 %.

W 2024 roku wydatki poniesione na obsługę długu (odsetki od kredytów zaciągniętych w latach ubiegłych) to kwota 996.879,30 zł.

Już w 2022 roku wydatki poniesione na obsługę długu (odsetki od kredytów zaciągniętych w latach ubiegłych 575.712,12 zł) wykazywały wyraźną tendencję wzrostową. W 2023 roku: 864.390,16 zł. Wynikało to z konieczności zaciągnięcia nowych zobowiązań kredytowych na inwestycje oraz z wysokich kosztów bankowych wywołanych przez kryzys inflacyjny i decyzje Rady Polityki Pieniężnej o podnoszeniu referencyjnych stóp procentowych. W porównaniu dane z 2020: 142.831,28 zł; 2021: 67.916,11 zł.

Budżet Gminy 2024 r. zamknął się deficytem w wysokości (-) 3.863.519,25 zł. Budżet Gminy 2023 zamknął się deficytem (-) 5.496.915,77 zł a w 2022 r. zamknął się deficytem w wysokości (-) 1.530.642,36 zł. W porównaniu dane z 2020: nadwyżka 1.623.384,50 zł; 2021: nadwyżka 1.053.741,79 zł.

Powyższe dane obrazują istotne zmiany w finansach publicznych wynikające z reformy podatkowej i braku adekwatnych rekompensat oraz kryzysu inflacyjnego.

Koszty obsługi długu, konieczność zaciągnięcia nowych zobowiązań kredytowych oraz brak nadwyżki to wyraźne oznaki kryzysu finansów publicznych w Polsce, wysokiej inflacji i negatywnych skutków wprowadzenia obniżki podatków bez pełnych rekompensat dochodów budżetów samorządowych.

Przychody zostały zrealizowane w wysokości 14.806.192,61 zł, w tym:

- ❖ **przychody z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek na rynku krajowym to kwota 3.580.399,00zł,**
- ❖ **przychody z tytułu wolnych środków to kwota 1.586.689,43 zł,**
- ❖ **przychody z tytułu wyemitowanych obligacji to kwota 8.000.000,00 zł;**
- ❖ **nadwyżki budżetowe z lat ubiegłych pomniejszone o niewykorzystane środki pieniężne o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych to kwota 1.264.807,61 zł**
- ❖ **przychody z tytułu niewykorzystanych środków pieniężnych, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych to kwota 374.296,57 zł.**

Rozchody na spłaty rat kapitałowych kredytów zaciągniętych w ubiegłych latach wykonano w wysokości 932.095 zł.

Kwota długu na dzień 31.12.2023 r. wyniosła 26.379.747 zł. W 2023: 15.980.443,00 zł; 2022: 13.069.512 zł; 2021: 10.658.581 zł; 2020: 11.181.390 zł.

Poniżej przedstawiamy porównanie wartości budżetowych w ujęciu tabelarycznym i graficznym.

PORÓWNANIE WARTOŚCI DOCHODÓW I WYDATKÓW GMINY W LATACH 2015-2024

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
Dochód gminy w zł	33.828.338,88	40.791.634,53	43.665.145,64	44.086.269,88	48.287.745,07
różnica rok do roku +/-		6.963.295,65	2.873.511,11	421.124,24	4.201.475,19
różnica rok do roku +/- w %		20,58%	7,04%	0,96%	9,53%
Wydatki gminy w zł	33.823.310,31	39.706.677,97	44.358.191,76	48.669.424,82	48.336.462,28
różnica rok do roku +/-		5.883.367,66	4.651.513,79	4.311.233,06	-332.962,54
różnica rok do roku +/- w %		17,39%	11,71%	9,72%	-0,68%
Deficyt/nadwyżka	5.028,57	1.084.956,56	-693.046,12	-4.583.154,94	-48.717,21

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Dochód gminy w zł	53.961.018,41	59.939.833,82	65.096.346,77	60.982.086,51	81.405.256,42
różnica rok do roku +/-	5.673.273,34	7.602.199,91	5.156.512,95	- 4.114.260,26	20.423.169,92
różnica rok do roku +/- w %	11,75%	11,08%	8,60 %	-6,32%	33,49 %
Wydatki gminy w zł	52.337.633,91	58.886.092,03	66.626.989,13	66.479.002,28	85.268.775,67
różnica rok do roku +/-	4.001.171,63	6.548.458,12	7.740.897,10	- 147.986,85	18.789.773,39
różnica rok do roku +/- w %	8,28%	12,51%	13,15 %	- 0,22 %	28,26 %
Deficyt/nadwyżka	1.623.384,5	1.053.741,79	(-) 1.530.642,36	(-) 5.496.915,77	/-/ 3.863.519,25

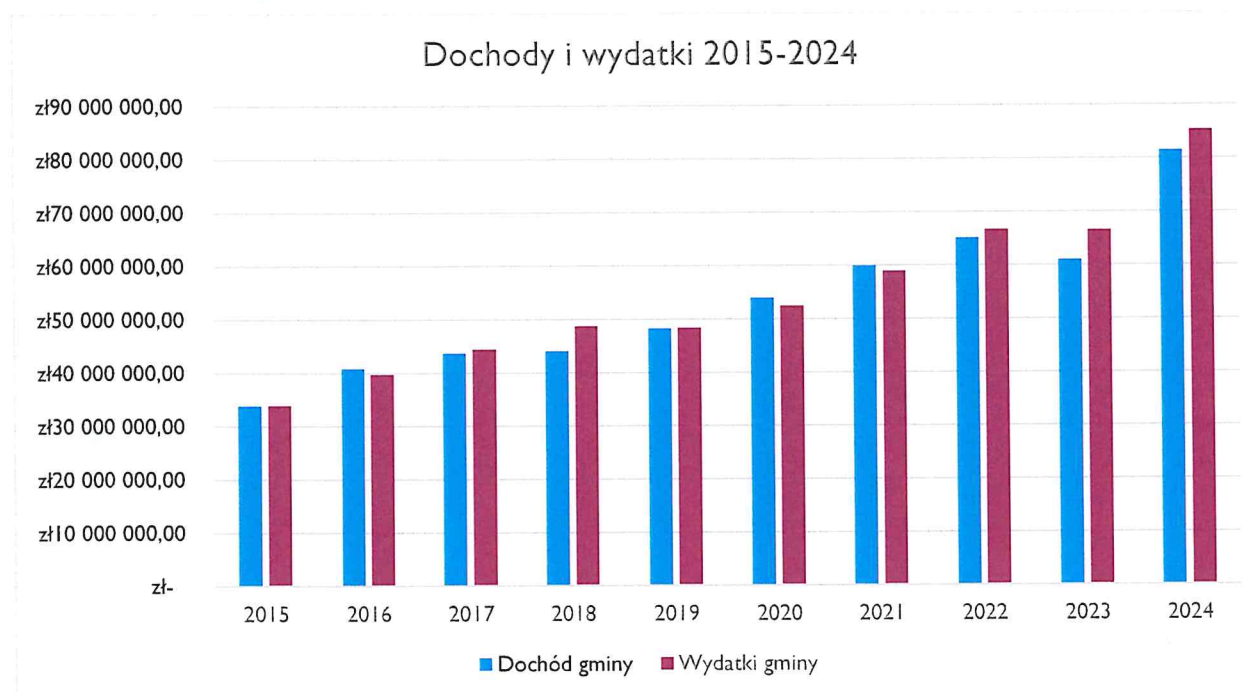
Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
Dochód z PIT w zł	6.894.933	7.145.523	7.093.584	7.845.356	9.411.923
różnica rok do roku +/- w zł		250.590	-51.939	751.772	1.566.567
różnica rok do roku +/- w %		3,63%	-0,73%	10,60%	19,97%

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Dochód z PIT w zł	8.737.871	10.099.237	11.432.778,57	7.800.036	12.001.561
różnica rok do roku +/- w zł	-674.052	1.361.366	1.333.541,57	- 3.632.742,57	4.201.525
różnica rok do roku +/- w %	- 7,16%	31,16%	13,20 %	- 31,77%	53,87 %

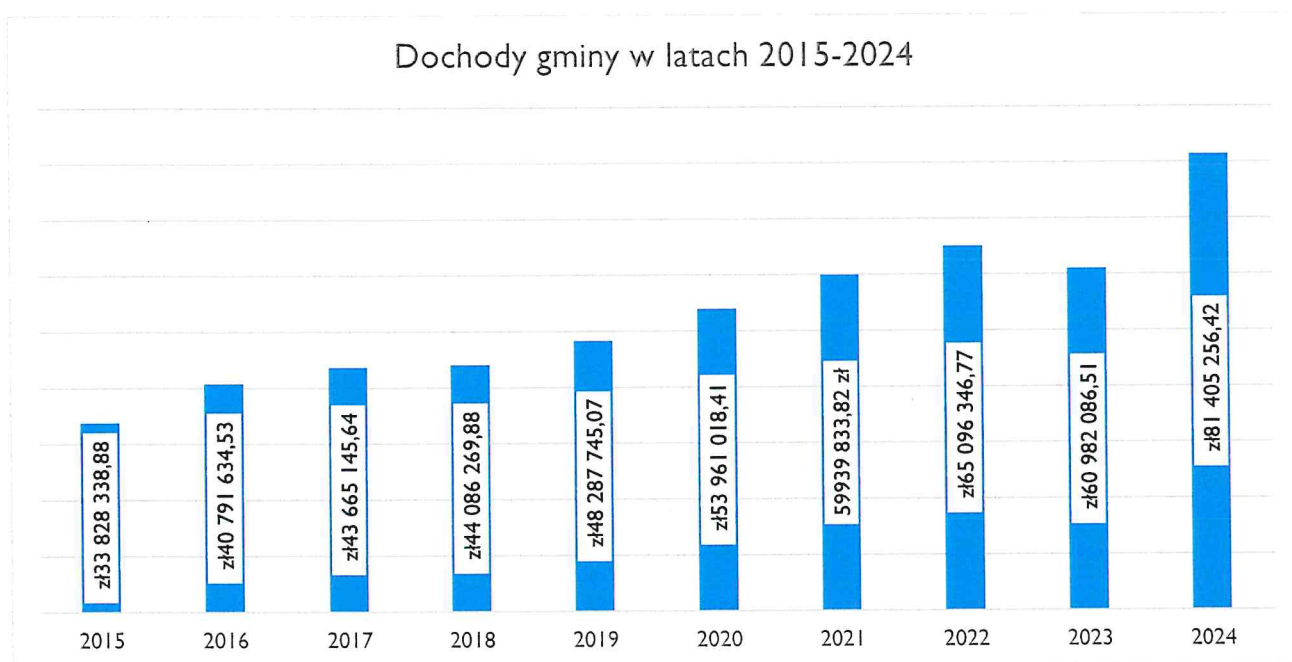
Na szczególną uwagę zasługuje porównanie dochodów z tytułu udziałów w PIT w poszczególnych latach. Widać wyraź tendencję spadkową i powrót dochodów z tego tytułu do poziomu z sprzed 5 lat. Największa w tym „zasługa” zmian podatkowych, które mocno nadwyrężyły stabilność finansową samorządów.

Niewielkie spadki dochodów w latach 2017 (-0,73 %) i w 2020 (-7,16 % w roku wybuchu pandemii), były raczej kosmetycznymi korektami rynku w stosunku do skutków wprowadzenia rządowej reformy podatków w ramach Polskiego Ładu ze spadkiem dochodów o 31,77 %.

W 2024 roku sytuacja zaczęła się normalizować.

Występujące różnice w wartości dochodów i wydatków najczęściej związane są z realizacją wydatków inwestycyjnych. Samorząd może zaciągać na ten cel zobowiązania kredytowe, uzupełniając deficyt również środkami wolnymi z budżetów lat wcześniejszych.

Dochody Gminy Żychlin od dawna wykazywały stałą tendencję rosnącą, wynikającą z dobrej koniunktury gospodarczej, wyraźnego spadku bezrobocia i wzrostu dochodów mieszkańców, ze skutecznego zarządzania organizacją oświaty, co skutkuje stałym wzrostem subwencji oświatowej oraz prawidłowo prowadzoną polityką podatkową, co ma wyraźne odzwierciedlenie w dochodach z tytułu subwencji z budżetu państwa. Rosnące dochody pozwalały pokrywać wydatki bieżące, które na skutek m.in. decyzji Rady Ministrów, ulegają znacznym wzrostom. Zauważalny mógł być wzrost wydatków z uwagi m.in. na znaczne podniesienie minimalnej płacy, rosnące ceny na rynku cen energii elektrycznej i pozostałych usług. Niestety już w 2021 widoczne były pierwsze skutki wprowadzania rozwiązań Polskiego Ładu, który zaburzył gospodarkę budżetową gmin w Polsce. Najpoważniejsze skutki uwidoczniły się w 2022 i 2023 roku.

W latach 2014-22 dochód gminy wzrósł z kwoty 33,26 mln zł do poziomu 65,09 mln zł o 31,83 mln zł, czyli ponad 95 %. Tąpnięcie nastąpiło w roku 2023.

W tym samym czasie wydatki wzrosły z kwoty 35,94 mln zł do poziomu 66,62 mln zł o 30,68 mln zł, czyli ponad 85 %.

Dobra koniunktura gospodarcza i dynamika inwestycji w sektorze przedsiębiorstw, wzrosty wynagrodzeń i powstawanie nowych miejsc pracy, determinują społeczno-gospodarczy rozwój w Gminie Żychlin. Znajdowało to odzwierciedlenie w malejącej liczbie osób zgłaszających się po pomoc z pomocy społecznej i spadku liczby bezrobotnych oraz podopiecznym MGOPS oraz wyraźny wzrost udziałów gminy w dochodach PIT w latach 2014-2019. W roku 2020 z uwagi na pandemię Covid-19 doszło do wyhamowania wzrostu i spadku w stosunku do 2019 o 7,16 %. W stosunku do 2018 jest to nadal kwota wyższa o 11,3 %.

W 2023 wspomniane wyżej skutki wprowadzenia korekty podatków wywołały ogromny spadek dochodów z udziału w PIT.

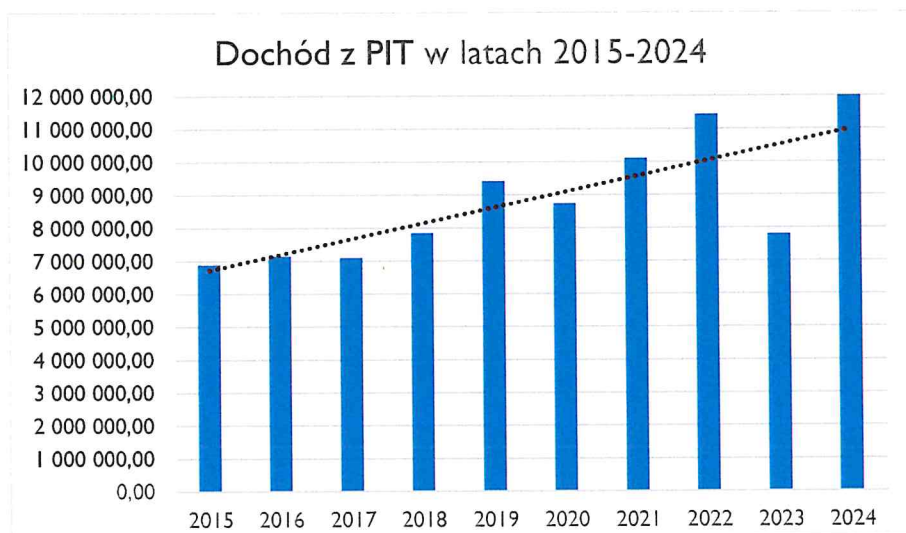
W latach 2015, 2018 i 2019 odnotowaliśmy wzrosty od 10,6 do 19,97% w skali roku. Wyraźnie mniejsza dynamika w roku 2016, minimalny spadek o 0,73% w 2017 oraz wspomniany wcześniej spadek z uwagi na wyhamowanie gospodarki w kraju przez wprowadzany przez rząd lockdown. Następnie w 2021 nastąpił istotny wzrost o 31,16 %. W 2022 ponownie odnotowaliśmy wzrost, tym razem o 13,20 %. **Skutki Polskiego Ładu wyraźnie widoczne na wykresie (-31,77%).**

Po zmianie rządu i unormowaniu przepływów finansowych bez „ręcznego sterowania” przez rząd premiera M. Morawieckiego dochód z PIT wzrósł o 53,87%!

W poszczególnych latach wpływy przedstawiały się następująco:

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
Dochód z PIT w zł	6.894.933	7.145.523	7.093.584	7.845.356	9.411.923
różnica rok do roku +/- w zł		250.590	-51.939	751.772	1.566.567
różnica rok do roku +/- w %		3,63%	-0,73%	10,60%	19,97%

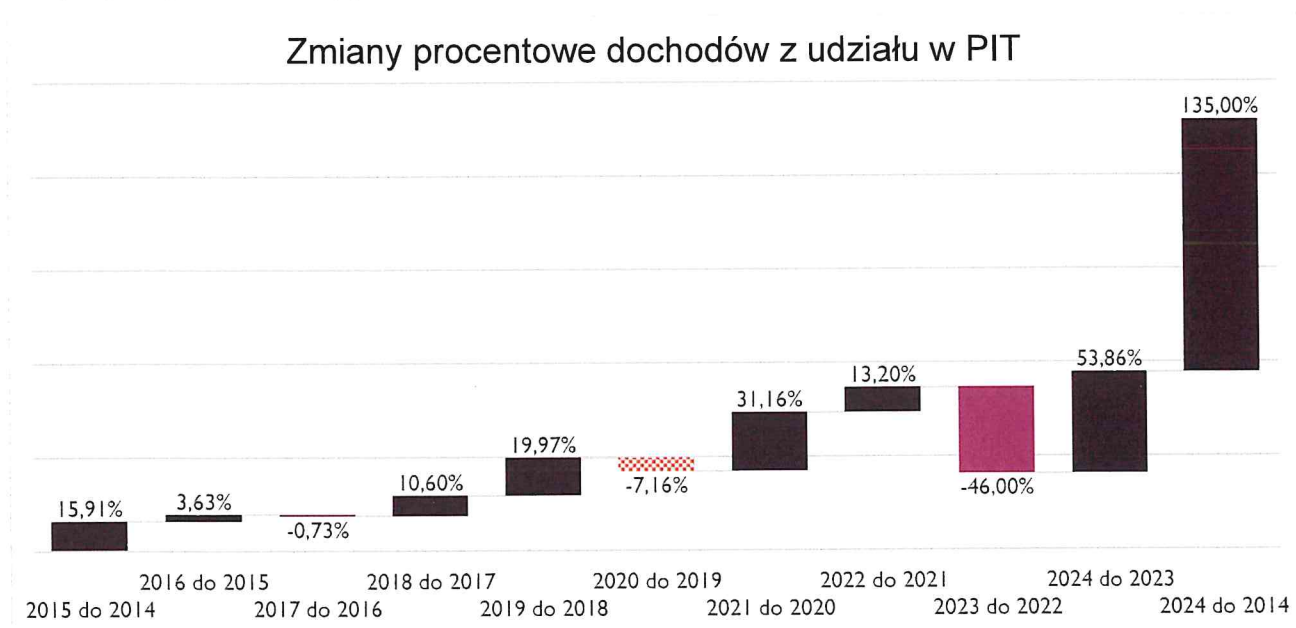
Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Dochód z PIT w zł	8.737.871	10.099.237	11.432.778,57	7.800.036	12.001.561
różnica rok do roku +/- w zł	-674.052	1.361.366	1.333.541,57	- 3.632.742,57	4.201.525
różnica rok do roku +/- w %	- 7,16%	31,16%	13,20 %	- 31,77%	53,87 %

Linia trendu wskazuje wyraźny wzrost do 2019 roku oraz efekt pandemii i lockdownu gospodarki w 2020 i powrót do wyższej wartości w 2021 i 2022. Korekta nastąpiła w 2023. To obraz skutków wynikających z rządowego programu Polski Ład. W 2024 wracamy do normalności i dochodów nie zmniejszanych sztucznie przez „ręczne sterowanie”.

Kolejny wykres przedstawia zmianę procentową w ujęciu rok do roku oraz zmianę łączną na przestrzeni lat 2014-2022. Ogółem wartość procentowa wzrostu dochodów z tytułu udziału w PIT wyniosła 68,27% z kwoty 5,94 mln do 10,09 mln zł. Tendencja wzrostowa, przy założeniu, że nie wprowadzano by korekty podatkowej lub zgodnie z zapisami ustawy zasadniczej zrekompensowano by samorządom ubytki, wskazywała na udział dochodu naszej gminy w podatku PIT na możliwym poziomie ok. 13 mln zł w 2023. Przybliżoną do prognozowanej wartość udział w PIT osiągnął w 2024.

Dochód z udziału w PIT w 2023 na poziomie niewiele ponad 7,8 mln złotych spadł do poziomu z roku 2018, podczas gdy wszystkie koszty związane z prowadzeniem naszej działalności (szkoły, infrastruktura, inwestycje, kultura, sport, etc.) wzrosły wskutek rocznej dwucyfrowej inflacji do niespotykanych wcześniej poziomów.

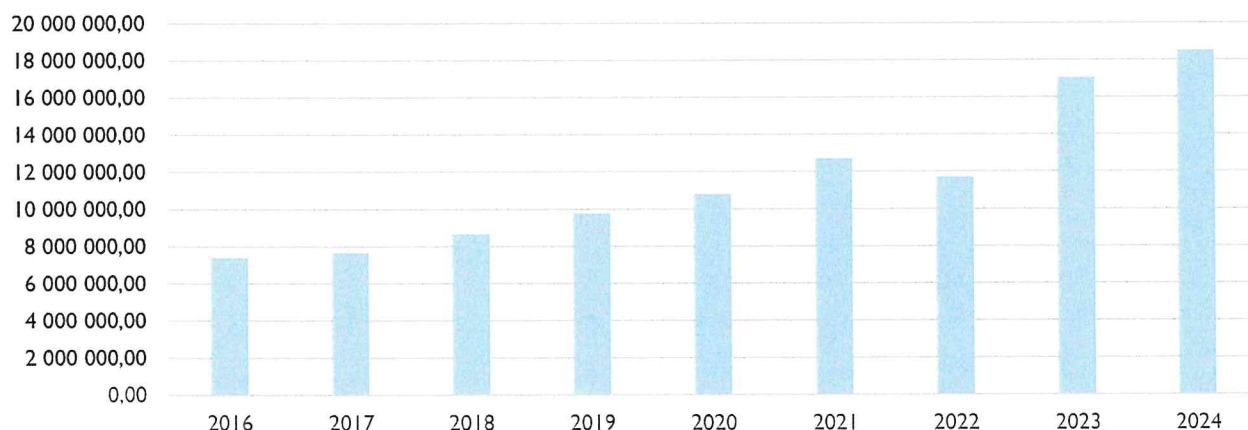

Skutki Polskiego Ładu próbowano łagodzić dodatkową subwencją. Jej wartość nie była niestety adekwatna do obniżonych dochodów i miała charakter incydentalny, a nie stały. Nie pozwala to samorządom planować wydatków w sposób uporządkowany. Przede wszystkim z powodu pojawienia się w budżetach środków uzupełniających w listopadzie i grudniu roku budżetowego(!).

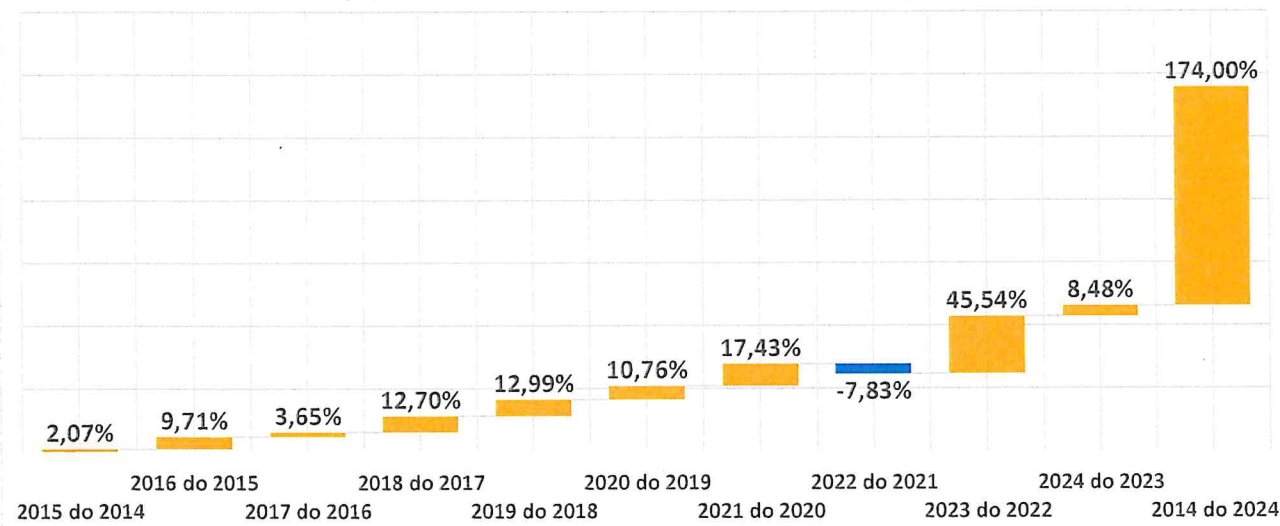
Dochody z tytułu wysokości subwencji ogólnej w latach 2016-2023 przedstawiały się następująco:

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Subwencja w zł	7.406.615	7.677.203	8.652.568	9.776.418	10.828.396	12.717.835	11.722.474	17.061.457,15	18.508.004,00
różnica rok do roku +/- w zł		270.588	975.365	1.123.850	1.051.978	1.889.439	(-) 995.361	5.338.983,15	1.446.546,85
różnica rok do roku +/- w %		3,65%	12,70%	12,99%	10,76%	34,90%	(-) 7,83 %	45,54%	8,48 %

Dochody z subwencji ogólnej

Zmiany procentowe dochodów z subwencji ogólnej

Powyższy wykres przedstawia zmianę procentową w ujęciu rok do roku oraz zmianę łączną na przestrzeni lat 2014-2024 w zakresie dochodów z subwencji ogólnej. Lata 2022-2023 wskazują na wyraźne odstępstwa od normy i trendu - skutki reformy podatkowej i wywołanego nią chaosu w finansach.

Wartość subwencji wyliczana przez Ministerstwo Finansów ma wyraźną tendencję rosnącą od 2 do 17% wzrostu rocznego w latach 2014-2021. Ogółem wartość procentowa wzrostu dochodów z tytułu subwencji wyniosła 163% od roku 2014.

Pomijając w analizie zakłócenia związane z reformą podatkową, stabilnie rosnący wskaźnik wskazywał na prawidłową gospodarkę dochodem własnym gminy z tytułu podatków lokalnych i sprawną organizację systemu oświaty w Gminie Żychlin.

Widoczna dynamika wzrostu dochodów Gminy Żychlin nie równoważy wzrostów kosztów, które wynikają z czynników zewnętrznych tj. skokowego wzrostu minimalnej płacy, wzrostu cen energii elektrycznej, a co za tym idzie rosnących cen usług związanych z inflacją.

Konieczność bilansowania poziomu wydatków bieżących z dochodami, w celu wykonania obowiązku wynikającego z art. 243 ustawy o finansach publicznych powoduje, że samorząd musi szukać oszczędności i dokonywać cięć w wydatkach.

Nadal poważnym problemem, pomimo wzrostu wartości subwencji, pozostaje bilansowanie działalności oświaty. Część oświatowa subwencji, nie pokrywa nawet wydatków na płace nauczycieli. Średnia dopłata z budżetu gminy, z dochodów własnych, do części oświatowej wynosi 37 % kosztów, czyli ponad 5,7 mln zł. Wystąpiła w tym przypadku procentowa tendencja spadkowa. Co prawda w 2021 średnia dopłata z budżetu gminy, z dochodów własnych, do części oświatowej wynosiła dużo mniej, bo ok. 30% kosztów, czyli ponad 3 mln zł, a już w 2022 to było 51% i kwota 4,3 mln zł.

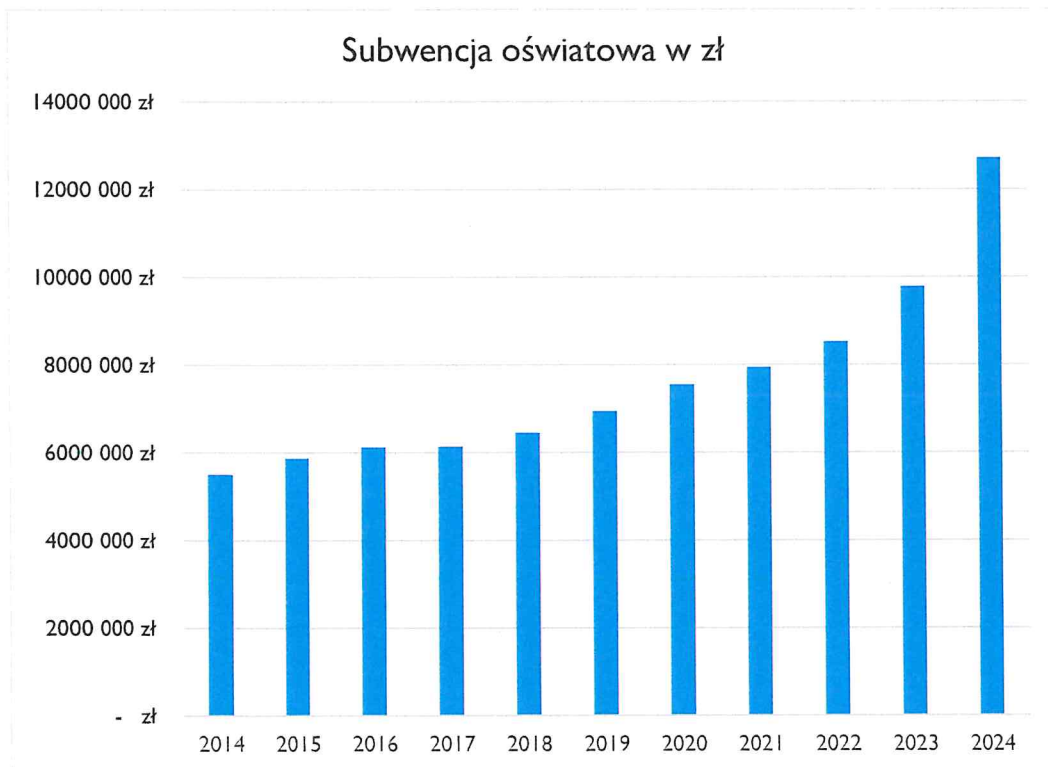
Jest to tendencja utrwalona od wielu lat w całej Polsce. Samorządy muszą sobie radzić z tym problemem same. Szczególnie, że wprowadzane podwyżki płac pensji nauczycieli również nie posiadają pokrycia w subwencji.

Dochody z tytułu wysokości subwencji oświatowej w latach 2015-2024 przedstawiały się następująco:

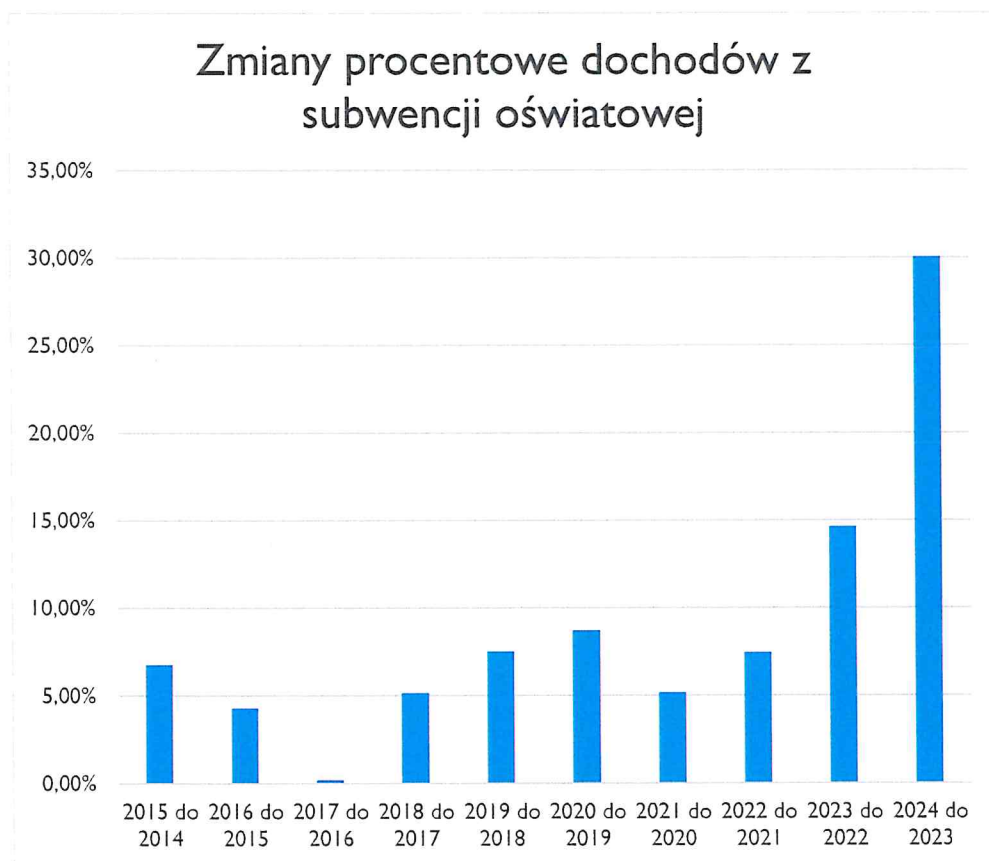
Opis	2015	2016	2017	2018	2019
Kwota w zł	5.878.357	6.130.303	6.141.695	6.458.037	6.943.980
różnica rok do roku +/- w zł		251.946	11.392	316.342	485.943
różnica rok do roku +/- w %		4,29 %	0,19 %	5,15 %	7,52 %

Opis	2020	2021	2022	2023	2024
Kwota w zł	7.549.388	7.938.711	8.531.132	9.778.079	12.715.033
różnica rok do roku +/- w zł	605.408	389.323	592.421	1.246.947	2.936.954
różnica rok do roku +/- w %	8,72 %	5,16%	7,46%	14,62 %	30,04 %

Wykres przedstawia zmianę wysokości subwencji oświatowej na przestrzeni lat 2014-2023.

Procentowo przedstawia się to w sposób następujący:

ZADŁUŻENIE GMINY W LATACH 2014-2024

Opisywane wyżej czynniki związane ze wzrostem kosztów bieżących (płace, koszty usług etc.) i brak zbilansowania w dochodach z subwencji, są powodami wypracowywania zbyt małej nadwyżki operacyjnej, która pozwoliłaby realizować zadania inwestycyjne bez finansowania z kredytów i pożyczek. Zaznaczyć w tym miejscu należy, że po reformie finansów publicznych z lat 2009-2011, samorządy nie mogą zaciągać kredytów i pożyczek na działalność bieżącą, jeśli spłata nie następuje w roku zaciągnięcia zobowiązania. Są to przypadki pożyczek krótkoterminowych w przypadkach kryzysowych np. zniszczenia wywołane klęską żywiołową.

Realizując politykę finansową w Gminie Żychlin, monitorujemy stan zadłużenia nie dopuszczając do sytuacji powstania ryzyka utraty płynności. Występują przypadki, gdy samorząd nie zaciąga żadnych zobowiązań, realizując inwestycje tylko za środki własne. Tak było w roku 2015 i 2020, a w 2021 kwota nowego zobowiązania nie przekroczyła 0,5 mln zł. Istotna zmiana opisywana już wcześniej w raporcie nastąpiła w 2022 roku, gdyż Gmina Żychlin zmuszona była zaciągnąć zobowiązanie kredytowe w wysokości 3,5 mln zł.

W poniżej przedstawionej tabeli można zauważyć, że pomimo wzrostu poziomu kwotowego długu o około 4,6 mln zł, z poziomu 7.764.799 zł w 2015 do poziomu 12.383.121 zł w 2019, a następnie 13.069.512 zł w 2022 i 15.980.443 zł w 2023, to procentowe wskaźniki spłaty rat, odsetek, zobowiązań ogółem w stosunku do dochodu zmalały. Wynika to z faktu, że w tym samym czasie znacząco urósł dochód gminy. Podobnie jest w 2024 roku.

Kwota długu na dzień 31.12.2024 wyniosła 26.379.747,00 zł

(2023: 15.980.443 zł 2022: 13.069.512 zł 2021: 10.658.581 zł; 2020: 11.181.390 zł),

czyli 32,41 % dochodu ogółem (2023: 26,21 % 2022: 20,08 % 2021: 17,78%; 2020: 20,72%).

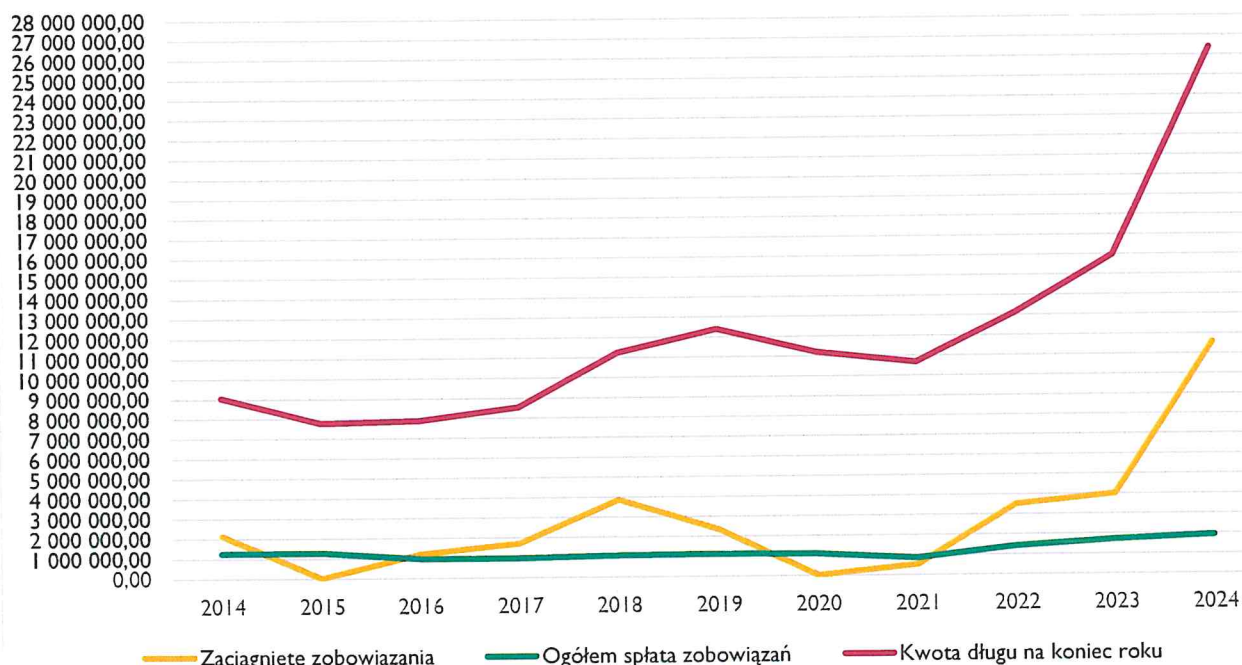
Wskaźnik poziomu zadłużenia przed reformą finansów publicznych, zezwalał gminom na zadłużanie do poziomu 60% dochodów ogółem.

Kolejna tabela przedstawia poziom wartości długu ogółem, wartości rocznych wzrostów zadłużenia i ujęcie wskaźnikowe, które jest zabezpieczeniem prawnym przed nadmiernym zadłużaniem się samorządów. Gmina Żychlin spełnia wszystkie wskaźnikowe wymagania dbając o prawidłowy przebieg korzystania z narzędzi dłużnych związanym z realizacją inwestycji.

Opis	2015	2016	2017	2018	2019
Zaciągnięte zobowiązania	0,00	1.185.232,00	1.696.690,00	3.844.954,00	2.332.726,00
Ogółem spłata zobowiązań	1.267.663,85	988.150,78	978.814,24	1.069.975,03	1.127.919,79
Spłaty rat kapitałowych	1.018.258,00	818.768,00	806.654,00	911.496,00	908.362,00
Zapłata odsetek i dyskonta określonych w art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych	249.405,85	169.382,78	172.160,24	158.479,03	219.557,79
Kwota długu na koniec roku	7.764.799,00	7.882.263,00	8.523.299,00	11.208.757,00	12.383.121,00
Wykonanie dochodów ogółem	33.828.338,88	40.791.634,53	43.665.145,64	44.086.269,88	48.287.745,07
Wskaźnik spłaty rat kapitałowych do dochodów ogółem	3,01%	2,01%	1,85%	2,07%	1,88%
Wskaźnik spłaty odsetek do dochodów ogółem	0,74%	0,42%	0,39%	0,36%	0,45%
Wskaźnik spłaty zobowiązań ogółem do dochodów ogółem	3,75%	2,42%	2,24%	2,43%	2,34%
Wskaźnik kwoty długu do dochodów ogółem	22,95%	19,32%	19,52%	25,42%	25,64%

Opis	2020	2021	2022	2023	2024
Zaciągnięte zobowiązania	0,00	497.351,00	3.500.000,00	4.000.000,00	11.580.399,00
Ogółem spłata zobowiązań	1.095.562,28	839.076,11	1.415.781,12	1.704.459,16	1.928.974,30
Spłaty rat kapitałowych	952.731,00	771.160,00	840.069,00	840.069,00	932.095,00
Zapłata odsetek i dyskonta określonych w art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych	142.831,28	67.916,11	575.712,12	864.390,16	996.879,30
Kwota długu na koniec roku	11.181.390	10.658.581,00	13.069.512,00	15.980.443,00	26.379.747,00
Wykonanie dochodów ogółem	53.961.018,41	59.939.833,82	65.096.346,77	60.982.086,51	81.405.256,42
Wskaźnik spłaty rat kapitałowych do dochodów ogółem	1,77%	1,29%	1,29 %	1,38 %	1,15 %
Wskaźnik spłaty odsetek do dochodów ogółem	0,26%	0,11%	0,88 %	1,42 %	1,22 %
Wskaźnik spłaty zobowiązań ogółem do dochodów ogółem	2,03%	1,40%	2,17 %	2,80 %	2,37 %
Wskaźnik kwoty długu do dochodów ogółem	20,72%	17,78%	20,08 %	26,21 %	32,41

Zobowiązania kredytowe/pożyczkowe/emisja papierów wartościowych

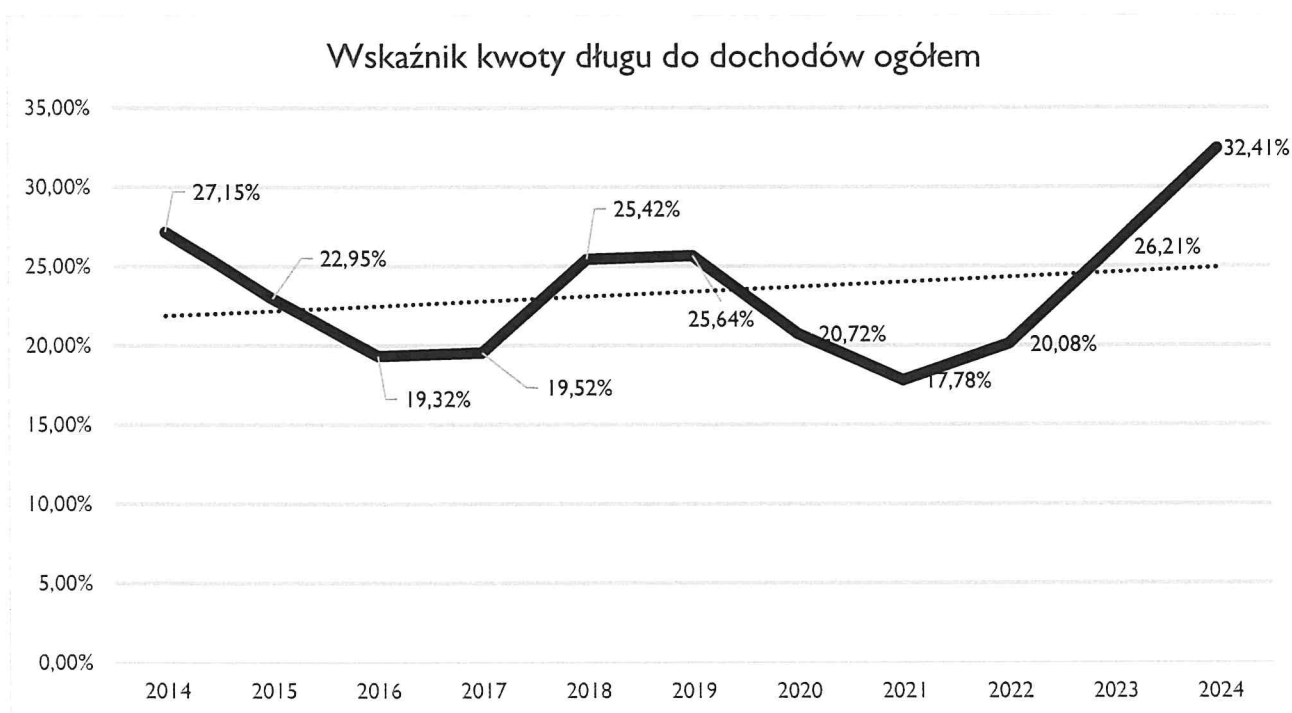
Jak widać na powyższym wykresie, w 2015 i 2020 roku Gmina Żychlin nie zaciągnęła żadnych nowych zobowiązań, a w latach 2016-2017 i 2021 zmiana była nieznaczna.

Niestety w wyniku wprowadzanych w przestrzeni finansów publicznych zmian, wynikających z opisywanych wcześniej wzrostów kosztów bieżących, w latach 2022-2024 następuje wzrost wartości zaciąganych pożyczek i kredytów. Rosnące koszty prowadzenia działalności powodują, że samorządy nie są w stanie wypracowywać nadwyżek operacyjnych zapewniających finansowanie

inwestycji ze środków własnych. Zadłużenie gminy wzrasta z uwagi na konieczność zapewnienia udziału własnego w inwestycjach dotowanych z UE i budżetu państwa.

Należy się spodziewać, że w przypadku braku zmiany wartości wskaźnika udziałów gmin w subwencji, postulowanych przez korporacje samorządowe (m.in. Związek Miast Polskich, Związek Gmin Wiejskich RP), potencjał inwestycyjny samorządów może ulec znacznemu pogorszeniu.

Przed reformą systemu finansów publicznych, zgodnie z ustawą dług gminy nie mógł przekraczać poziomu 60% wartości dochodu ogółem. W tym ujęciu, jak widać na poniższym wykresie, wskaźnik długu spadł z 27,15 (2014) do 17,78% (2021). Następnie oznaczmy wzrost poziomu do wysokości 32,41% (2024).

Linia trendu (kropkowana czerwona linia na wykresie) pokazuje stabilną wartość wskaźnika w stosunku do stale rosnącego dochodu budżetu.

2.2 WYKONANIE WYDATKÓW INWESTYCYJNYCH W 2024

W wyniku przyjęcia przez Radę Miejską w Żychlinie uchwały budżetowej zaplanowano zadania jak w poniższej tabeli, która dane dotyczące stanu na koniec 2024 roku z informacją o stopniu zaangażowania środków finansowych.

Część zadań zostało przeniesionych do realizacji na kolejne lata.

Dz. 400 - Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę				
Rozdz. 40002 - Dostarczanie wody				
Lp.	Zadanie	Plan na 2024 rok	Wykonanie na 31.12.2024 r.	% wykonania
1.	Objęcie udziałów Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Spółka z o.o. Zgodnie z Uchwałami Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników "Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji" Sp. z o.o. w Żychlinie Gmina Żychlin nabyła w/w spółce 58 620 udziałów każdy o wartości nominalnej 50 zł.	2 931 000,00	2 931 000,00	100,00%
2.	Modernizacja Stacji Uzdatniania Wody w Żychlinie wraz z opracowaniem PFU oraz Studium Wykonalności. W ramach wydatkowanych środków opracowano PFU na rozbudowę i przebudowę Stacji Uzdatniania Wody wraz z instalacjami i urządzeniami technicznymi w Żychlinie w celu przygotowania zadania do realizacji w formule "zaprojektuj i wybuduj" na lata następne.	60 270,00	53 370,00	88,55%
3.	Przebudowa sieci wodociągowych w ulicach planowanych do modernizacji wraz z opracowaniem PT. W ramach wydatkowanych środków sfinansowano roboty dodatkowe objęte umową na przebudowę sieci wodociągowej w ul. Sienkiewicza w Żychlinie.	92 611,00	92 610,29	100,00%
	Razem	3 083 881,00	3 076 980,29	99,78%
Dz. 600 - Transport i łączność				
Rozdz. 60016 - Drogi publiczne gminne				
1.	Przebudowa dróg na terenie Gminy i Miasta Żychlin z uwzględnieniem wykonania niezbędnych rowów, chodników i przejść dla pieszych wraz z opracowaniem PFU. W wyniku zmiany harmonogramu rzeczowo-finansowego do umowy Nr 41/BPI/2023 zawartej w dniu 27.10.2023 roku realizację finansowania zaplanowano w całości na rok 2025.	3 318 810,00	0,00	0,00%
	Razem	3 318 810,00	0,00	0,00%
Dz. 700 - Gospodarka mieszkaniowa				
Rozdz. 70005 - Gospodarka gruntami i nieruchomościami				
1.	Zakup nieruchomości stanowiącej działkę gruntu nr ewid. 849/1 i 849/2 o łącznej pow. 9 290 m ² zabudowaną budynkiem mieszkalnym wielorodzinnym -roczna rata.	249 000,00	249 000,00	100,00%
2.	Zakup działki pod budowę przepompowni ścieków na ul. Wiejskiej w Żychlinie. W ramach wydatkowanych środków zakupiono działkę nr ewid. 518/2 obręb Żychlin pod budowę przepompowni ścieków na ul. Wiejskiej w Żychlinie.	10 000,00	10 000,00	100,00%
	Razem	259 000,00	259 000,00	100,00%

Rozdz. 70007 - Gospodarowanie mieszkaniowym zasobem gminy				
1.	Modernizacja dachu w budynku komunalnym przy ul. Narutowicza 59 w Żychlinie. Zadanie realizowane przez Zakład Gospodarki Mieszkaniowej. Zgodnie z przedstawionym sprawozdaniem.	54 000,00	53 944,00	99,90%
2.	Termomodernizacja budynków komunalnych Planowany zakres prac termomodernizacyjnych został zrealizowany w ramach środków remontowych Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej w Żychlinie. Wykonano roboty na obiekcie przy ul. I-go Maja 17 w Żychlinie. W związku z ograniczonymi możliwościami przerobowymi nie rozpoczęto innych prac objętych zadaniami inwestycyjnymi.	26 000,00	0,00	0,00%
3.	Wykonanie instalacji co wraz z uzbrojeniem węzłów co i opracowaniem PT Zadanie realizowane przez Zakład Gospodarki Mieszkaniowej. Zgodnie z przedstawionym sprawozdaniem	409 736,00	394 569,99	96,30%
	RAZEM	489 736,00	448 513,99	91,58%
Rozdz. 70021 - Społeczne inicjatywy mieszkaniowe				
1.	Społeczna Inicjatywa Mieszkaniowa - Budowa budynku wielorodzinnego W ramach powyższej kwoty nabyto 60.000 udziałów każdy o wartości nominalnej 50 zł w kapitale zakładowym SIM KZN Ziemi Kutnowskiej Sp. z o.o.	3 000 000,00	3 000 000,00	100,00%
	Razem	3 000 000,00	3 000 000,00	100,00%
Dz. 750 - Administracja publiczna				
Rozdz. 75095 - Pozostała działalność				
1.	Rozbudowa istniejącego budynku Urzędu Gminy (położonego 99-320 Żychlin, ul. Barlickiego 15) o zewnętrzny szyb windy z pomieszczeniem wiatrołapu i wyposażeniem w dźwig osobowy oraz instalacje elektryczną dla potrzeb osób niepełnosprawnych oraz z dysfunkcjami słuchowymi i wzrokowymi wraz z dokumentacją projektowo-kosztorysową. W ramach wydatku dokonano rozbudowy istniejącego budynku Urzędu Gminy o szyb windy wraz z windą oraz zagospodarowaniem terenu przyległego. Zadanie dofinansowane z PEFRON.	779 975,00	777 975,00	99,74%
2.	Wykonanie monitoringu szybu windowego oraz północnej ściany budynku Urzędu Gminy w Żychlinie W ramach wydatku wykonano monitoring wewnętrzny i zewnętrzny wykonanej windy.	27 500,00	27 224,82	99,00%
	Razem	807 475,00	805 199,82	99,72%
Dz. 801 - Oświata i wychowanie				
Rozdz. 80101 - Szkoły podstawowe				
1.	Budowa hali sportowej wraz z zapleczem sportowym i socjalnym przy Szkole Podstawowej Nr 2 w Żychlinie wraz z opracowaniem PFU. W ramach wydatków dokonano przebudowy wewnętrznej linii zasilającej budynek szkoły w celu zwiększenia mocy umownej związanej z potrzebą budowy nowego obiektu budynku sali gimnastycznej. Finansowanie zadania w latach 2025-2026.	3 103 843,00	21 496,71	0,69%

2.	Modernizacja monitoringu zewnętrznego i budowa monitoringu wewnętrznego Szkoły Podstawowej w Grabowie W ramach wydatków Szkoła Podstawowa w Grabowie wykonała modernizację monitoringu zewnętrznego i budowę monitoringu wewnętrznego.	14 000,00	14 000,00	100,00%
3.	Modernizacja oświetlenia i inwentaryzacja geodezyjna obiektu Szkoły Podstawowej w Grabowie. W ramach wydatków Szkoła Podstawowa w Grabowie wykonała modernizację oświetlenia i inwentaryzację geodezyjną obiektu szkoły.	25 000,00	25 000,00	100,00%
4.	Wykonanie ogrodzenia panelowego z podmurówką placu zabaw przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Żychlinie. W ramach wydatków Zespół Szkolno-Przedszkolny w Żychlinie wykonał ogrodzenie panelowe z podmurówką placu zabaw przy obiekcie.	20 000,00	20 000,00	100,00%
5.	Wykonanie zjazdu przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Żychlinie W ramach wydatków Zespół Szkolno-Przedszkolny w Żychlinie wykonał zjazd przy obiekcie.	10 000,00	10 000,00	100,00%
	Razem	3 172 843,00	90 496,71	2,85%
Rozdz. 80104 - Przedszkola				
1.	Rozbudowa budynku Przedszkola Samorządowego Nr I w Żychlinie pod potrzeby "Klubiku Dziecięcego" W ramach planu budżetu przewidywano wykonanie robót adaptacyjnych w przedszkolu niezbędnych do utworzenia klubiku. Planu nie wykonano z uwagi na przeniesienie powyższych robót do realizacji na lata 2025-2026.	100 000,00	0,00	0,00%
2.	Zakup szafy chłodniczo-mrozącej dla potrzeb Przedszkola Samorządowego Nr I w Żychlinie W ramach wydatków Przedszkole Samorządowe Nr I w Żychlinie zrealizowało zakup szafy chłodniczo-mrozącej dla potrzeb przedszkola.	10 200,00	10 000,00	98,04%
3.	Zakup zmywarki dla potrzeb Przedszkola Samorządowego Nr I w Żychlinie W ramach wydatków Przedszkole Samorządowe Nr I w Żychlinie zrealizowało zakup zmywarki dla potrzeb przedszkola.	16 200,00	16 100,00	99,38%
	Razem	126 400,00	26 100,00	20,65%
Rozdz. 80148 - Stołówki szkolne i przedszkolne				
1.	Zakup wyposażenia do stołówki szkolnej przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Żychlinie W ramach wydatków Zespół Szkolno-Przedszkolny w Żychlinie zrealizował zakup wyposażenia do stołówki szkolnej.	20 000,00	20 000,00	100,00%
2.	Zakup wyposażenia do stołówki szkolnej przy Zespole Szkół Nr I w Żychlinie W ramach wydatków Zespół Szkół Nr I w Żychlinie zrealizował zakup wyposażenia do stołówki szkolnej.	20 000,00	20 000,00	100,00%
	Razem	40 000,00	40 000,00	100,00%

Dz. 855 - Rodzina				
Rozdz. 85516 - System opieki nad dziećmi w wieku do lat 3				
1.	Utworzenie 16 nowych miejsc opieki w ramach programu Aktywny Maluch 2022-2029 w klubie dziecięcym w Żychlinie ul. 1 Maja 36 W ramach planu budżetu przewidywano wykonanie dokumentacji technicznej na budowę "Klubiku dziecięcego". Planu nie wykonano z uwagi na przeniesienie powyższych prac projektowych do realizacji w formule zaprojektuj i wybuduj na lata 2025-2026.	99 999,00	0,00	0,00%
	Razem	99 999,00	0,00	0,00%
Dz. 900 - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska				
Rozdz. 90001 - Gospodarka ściekowa i ochrona wód				
1.	Budowa kanalizacji sanitarnej wraz z przykanalikami w miejscowości Dobrzelin wraz z opracowaniem PFU W ramach wydatków zrealizowano faktury częściowe za budowę przedmiotowej kanalizacji w ramach zawartej umowy Nr 23/BPI/2023 z dnia 14 czerwca 2023 r. Zgodnie z aneksem do w/w umowy przesunięto termin realizacji zadania do 15.01.2025 r. Zadanie współfinansowane ze środków Rządowego Programu Polski Ład.	944 678,00	918 195,00	97,20%
2.	Budowa kanalizacji sanitarnej wraz z przykanalikami w północnej części Miasta Żychlina W ramach wydatków zrealizowano faktury za roboty budowlano-montażowe oraz nadzór inwestorski. Zadanie zakończone w całości. Realizowane w ramach Rządowego Programu Polski Ład.	11 586 970,00	11 586 723,00	100,00%
	Razem	12 531 648,00	12 504 918,00	99,79%
Dz. 921 Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego				
Rozdz. 92109 Domy i ośrodki kultury, świetlice i kluby				
1.	Modernizacja budynku Żychlińskiego Domu Kultury w zakresie funkcjonalnym Zadanie realizowane przez Żychliński Dom Kultury. Zgodnie z przedstawionym sprawozdaniem.	200 000,00	176 447,87	88,22%
2	Wykonanie przyłącza elektrycznego dla budynku Żychlińskiego Domu Kultury Zadanie realizowane przez Żychliński Dom Kultury. Wykonanie zgodnie z przedstawionym sprawozdaniem.	70 000,00	0,00	0,00%
3	Zakup pieca ceramicznego do pracowni garncarskiej przy Żychlińskim Domu Kultury Zadanie realizowane przez Żychliński Dom Kultury. Zgodnie z przedstawionym sprawozdaniem.	25 000,00	24 100,00	96,40%
	Razem	295 000,00	200 547,87	67,98%

Rozdz. 92116 Biblioteki				
I.	Modernizacja budynku Miejsko-Gminnej Biblioteki Publicznej w zakresie funkcjonalnym Zadanie realizowane przez Miejsko-Gminną Bibliotekę Publiczną w Żychlinie. Zgodnie z przedstawionym sprawozdaniem.	22 000,00	22 000,00	100,00%
	Razem	22 000,00	22 000,00	100,00%

Wartość wydatków inwestycyjnych w 2024 roku wyniosła:

20.473.756 zł

+11.359.289 zł w stosunku do 2023

W 2023 wzrost wyniósł 9.114.467 zł +3.758.948 zł

w stosunku do 2022

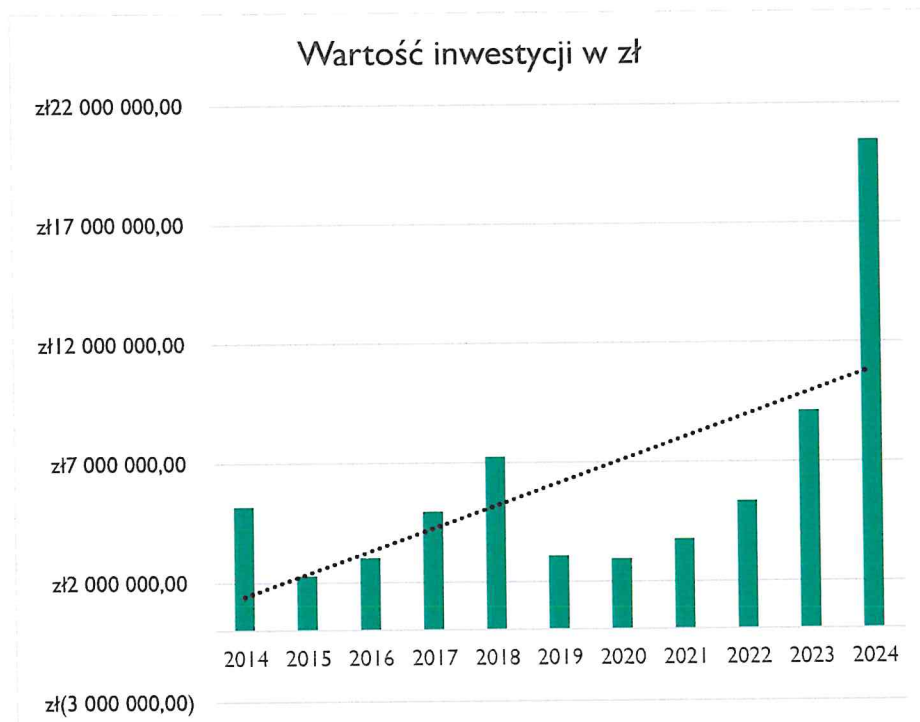
W 2022 wzrost wyniósł +1.590.519 zł w stosunku do 2021

W 2021 wzrost wyniósł +2.398,277 zł w stosunku do 2020

Wartość inwestycji w latach 2014-2024

Opis	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Wartość inwestycji w zł	5.179.039	2.275.392	3.037.897	4.965.008	7.246.364	3.089.074,86
różnica rok do roku +/- w zł		-2.903.647	762.505	1.927.111	2.281.356	-4.157.289,14
różnica rok do roku +/- w %		-56,07%	33,51%	63,44%	45,95%	-57,37%
W tym dotacje zewnętrzne w zł	170.000	295.508	319.995	1.471.265	269.488	210.747

Opis	2020	2021	2022	2023	2024
Wartość inwestycji w zł	2.957.241,48	3.764.666	5.355.519	9.114.467	20.473.756
różnica rok do roku +/- w zł	-131.833,38	807.424,52	1.590.853	3.758.948	11.359.289
różnica rok do roku +/- w %	-4,46%	27,30%	42,26%	70,18%	124,62%
W tym dotacje zewnętrzne w zł	1.707.647	10.504	743.380	1.356.557	10.800.427

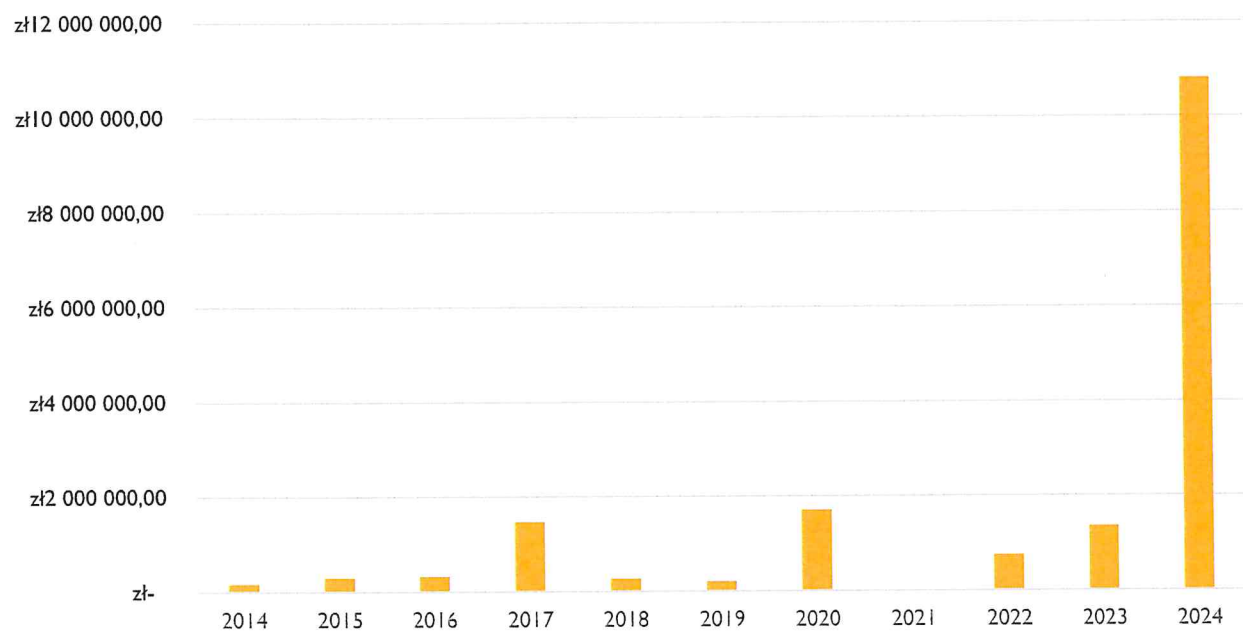
Łączna wartość inwestycji w latach 2014-2023 wyniosła 46.984.668,47 zł, co daje średnią na rok budżetowy w wysokości 4.698.466 zł. Linia trendu na wykresie wraca do tendencji rosnącej w ujęciu średniorocznym po chwilowym zachwianiu trendu. Zauważalny spadek wartości inwestycji w 2019 i 2020 wynikał z nowego etapu planowania zadań, które były analizowane, a następnie akceptowane przez Radę Miejską nowej kadencji. Odzwierciedla także pogarszający się potencjał ekonomiczny finansowania inwestycji (pandemia, spadek dochodów PIT), opisywany w pkt. 2.1 Raportu.

W ciągu trzech lat poziom inwestycji różnił się od siebie nieznacznie, a wyraźną poprawę przyniósł już rok 2022. Nie należy zakładać zwiększania się potencjału inwestycyjnego Gminy Żychlin z uwagi na zmiany podatkowe i utratę dochodów z PIT, głównie z uwagi na zmiany gospodarcze i prawne wprowadzane przez Rząd RP, jedynie dotacje inwestycyjne związane z programem Polski Ład mogą poprawić ten stan rzeczy.

Łączna wartość dotacji zewnętrznych w latach 2014-2023 wyniosła 6 555 093 zł. Pozyskiwanie dotacji zewnętrznych, ze źródeł europejskich i z budżetu centralnego, zależy od ogłaszanych konkursów i wpisywaniu się planów inwestycyjnych samorządu w przyjęte ramy konkursowe. Znaczący skok nastąpi w latach 2024-2025 w momencie rozliczania inwestycji dotowanych z programu Polski Ład. Jest to ta pozytywna część zmian w systemie samorządowym, która miała miejsce w ostatnich latach, pomimo że środki dotacyjne przydzielane były według politycznego klucza, bez uwzględnienia warunków lokalnych.

Rozpoczął się nowy okres programowania funduszy europejskich, który otworzy nowe możliwości dla samorządów.

W tym dotacje zewnętrzne

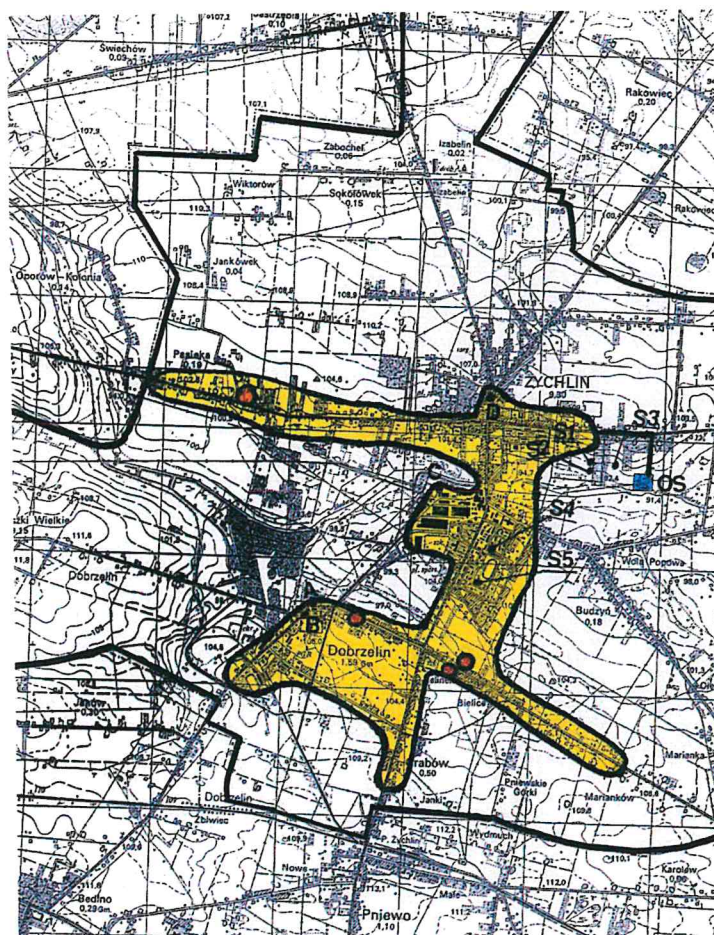
3. GOSPODARKA LOKALNA: INFRASTRUKTURA I USŁUGI KOMUNALNE, BUDOWNICTWO I PRZEDSIĘBIORSTWA

Gmina Żychlin wykonuje zadania własne, wynikające z ustawy o samorządzie gminnym w zakresie szeroko rozumianej gospodarki komunalnej, za pośrednictwem jednostki budżetowej Zakład Gospodarki Mieszkaniowej, Spółki z o.o. Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji oraz komunikacji jako usługi zewnętrznej (outsourcing).

3.1 ZAOPATRZENIE W WODĘ – SYSTEM I KOSZTY

Zaopatrzenie w wodę prowadzone jest w oparciu o ustawę o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków. Gmina Żychlin zaopatruje mieszkańców w wodę za pomocą pięciu studni głębinowych ujmujących wodę podziemną z otworów trzecio- i czwartorzędowych. Stację uzdatniania wody oddano do eksploatacji w roku 1984. Stacja ta może wyprodukować 3.900 m³/dobę wody. Uzdatnianie wody oparte jest na odżelazianiu wody w zamkniętych odżelaziaczach oraz odkazaniu jej podchlorynem sodu. Odkazanie w niej jest procesem ciągłym. Prowadzone jest profilaktycznie co drugi tydzień oraz każdorazowo po wystąpieniu awarii sieci. Stacja uzdatniania wody zlokalizowana jest w Żychlinie przy ul. Łukasieńskiego 63.

Lokalizację studni głębinowych w tle obszaru „Aglomeracja Żychlin” (opis aglomeracji patrz: 3.2)

LEGENDA:

Obszar „Aglomeracja Żychlin”

S1, S2, S3, S4, S5 - Studnie głębinowe

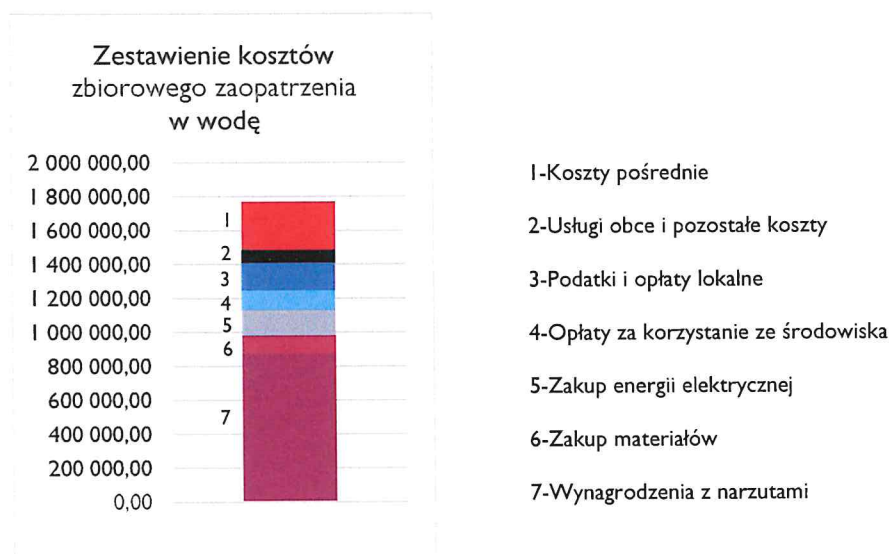
OS - Oczyszczalnia Ścieków Komunalnych

Strefa ochronna ujęć wody jest obszarem poddanym zakazom, nakazom i ograniczeniom w zakresie użytkowania gruntów i korzystania z wody. Strefa ochronna obejmuje ujęcie wody w raz z przyległymi terenami. Celem ustanowienia strefy ochronnej jest zabezpieczenie dopływu do ujęcia wody podziemnej bez skażeń fizyko- chemicznych i bakteriologicznych, o ustalonej ilości. Chodzi tu o zabezpieczenie nie tylko jakościowe, ale też ilościowe zasobów wody. W przytoczonych strefach ochrony wydzielone są strefy ochrony bezpośredniej.

Sieć wodociągowa na terenie Gminy Żychlin budowana jest od roku 1950. Obecnie długość czynnej sieci wodociągowej wynosi: 125,3 km, w tym 1,7 km stanowi sieć przesyłową i 123,6 km sieć rozdzielczą, uliczną. Długość przyłączy wodociągowych wynosi: 46,17 km.

Na przestrzeni 2024 roku Spółka zmodernizowała sieć wodociągową w ulicy Sienkiewicza w Żychlinie o długości około 900 m.b. oraz około 398,25 m.b. w ciągu drogi wojewódzkiej nr 583. Dodatkowo w ciągu drogi wojewódzkiej 583 na modernizowanym odcinku drogi. Zostały wymienione wszystkie zasuwy odcinające oraz hydranty.

Na poniższym wykresie przedstawiono układ kosztów zaopatrzenia w wodę dla Gminy Żychlin.

3.2 ODPROWADZANIE ŚCIEKÓW W AGLOMERACJI ŻYCHLIN I POZA NIĄ – SYSTEM I KOSZTY

CO TO JEST WOGÓLE AGLOMERACJA?

Zgodnie z prawem unijnym, zasadniczą rolę w gospodarowaniu ściekami komunalnymi oraz ochronie wód powierzchniowych i środowiska wodnego przed zanieczyszczeniem ściekami, do których są one odprowadzane odgrywa dyrektywa 91/271/EWG. Dyrektywa stanowi podstawowy dokument prawny UE w tym zakresie. Opracowane wytyczne zawierają praktyczne informacje dla potrzeb tworzenia lub zmiany granic i obszaru aglomeracji – obszarów funkcjonowania i budowy sieci kanalizacji sanitarnych. Wytyczne te są adresowane do gmin oraz urzędów marszałkowskich oraz innych podmiotów biorących udział w tworzeniu i kształtowaniu aglomeracji w ramach prawidłowej realizacji inwestycji. Wytyczne do tworzenia aglomeracji określają ekonomiczne i środowiskowe założenia do analizy zasadności budowy nowych odcinków kanalizacji lub wprowadzania alternatywnych rozwiązań (np. przydomowe oczyszczalnie ścieków). Z punktu widzenia wskaźników efektywności pracy sieci i układu, rozbudowę systemu winno się prowadzić w terenie akceptowalnym ekonomicznie. Wskaźnik efektywności ekonomicznej wynosi:

120 mieszkańców/kilometr rozbudowywanej sieci. Wskaźnik na chwilę obecną został osiągnięty na terenie całej aglomeracji. Rozbudowa sieci dokonywana jest jedynie w kierunkach potencjalnego rozwoju urbanistycznego miasta i terenów do niego przyległych.

Na terenie gminy Żychlin odbiór ścieków komunalnych odbywa się poprzez zcentralizowany system kanalizacji sanitarnej (mowa tu o sieciach głównych i rozdzielczych) oraz poprzez dowóz ścieków taborem asenizacyjnym. Dodatkowo na terenach nieujętych w aglomeracji mieszkańcy korzystają z przydomowych oczyszczalni ścieków oraz zbiorników bezodpływowych, których opróżnianiem zajmują się wyspecjalizowane firmy.

Gmina posiada częściowo rozdzielczy, a częściowo ogólnospławny system kanalizacji sanitarnej. Kanalizacja ogólnospławna charakteryzuje się większymi przepływami w okresach deszczowych o mniejszym stężeniu ścieków w kolektorze i mniejszymi przepływami odpowiadającymi przepływom w rozdzielczej sieci w okresach bezdeszczowych.

Odcinki sieci rozdzielczej charakteryzują się mniejszymi przepływami w kolektorze, lecz dużym stężeniem ścieków i gazów kanałowych głównie siarkowodoru (H_2S) i azotu (N_2). Eksploatacja tak zróżnicowanej sieci wymaga od obsługi dużej fachowości i odpowiedzialności. Do eksploatacji sieci niezbędne jest zapewnienie specjalistycznego sprzętu sieciowego.

Długość czynnej sieci kanalizacji sanitarnej wynosi 31,99 km, w tym:

- ❖ 3,17 km kolektory (było 1,6 km)
- ❖ 28,82 km sieć uliczna rozdzielcza (było 24,12 km)

Przyłącza kanalizacji sanitarnej mają łączną długość 12,37 km (było 10,97 km).

Miejska oczyszczalnia ścieków komunalnych jest w trakcie modernizacji i zmiany systemu oczyszczania ścieków komunalnych. W 2024 r. przystąpiono do kapitalnego remontu osadnika radialnego.

3.3 PODSUMOWANIE ANALIZY KOSZTÓW SYSTEMU WODNO-KANALIZACYJNEGO

Największy udział w kosztach własnych stanowią koszty osobowe. Osiągają one około 49% kosztów użytkowania i utrzymania w odniesieniu do dostarczania wody i 51% w związku z odbiorem ścieków. Koszty osobowe kształtować będą ceny świadczonych usług. Mamy obecnie do czynienia z wyraźnym wzrostem kosztów pracowniczych, co w sposób bezpośredni przełoży się na cenę usługi zaopatrzenia w wodę i odbiór ścieków.

Pozostałe koszty łącznie przenoszą się w 50 % na cenę tych usług. W grupie tych kosztów mieszczą się między innymi koszty usuwania awarii. Gmina sukcesywnie w miarę posiadanych środków finansowych zabezpiecza środki na wymianę tych odcinków sieci, które stają się kosztowne w eksploatacji. Działanie to ma na celu utrzymanie kosztów na stałym poziomie. Na pozostałe opłaty ponoszone przez Samorządowy Zakład Budżetowy nie mamy wpływu. Możemy je jedynie minimalizować poprzez zwiększenie liczby odbiorców korzystających z usług wodno-kanalizacyjnych. Z miejskiej sieci wodociągowej korzysta około 98 % potencjalnych odbiorców, a więc został osiągnięty docelowy stan.

W zakresie odprowadzania ścieków gmina posiada pewne możliwości zwiększenia odbiorców. Ostatni odcinek sieci kanalizacji sanitarnej o długości około 600 m w ulicy Żeromskiego poza obszarem Aglomeracji wybudowano w 2018 roku. Pozwoli to w przyszłości na dalszą rozbudowę i włączenia do miejskiego systemu kanalizacji sanitarnej mieszkańcom ulicy Żeromskiego oraz mieszkańcom Woli Popowej i Budzyna. Dalsza rozbudowa sieci będzie kontynuowana w obszarach podmiejskich o zwartej zabudowie. Starania te przy drastycznych wzrostach cen energii i kosztów osobowych nie pozwolą na zachowanie stabilnych cen w zakresie świadczonych usług.

3.4 GAZYFIKACJA GMINY

Na początku maja 2020 pomiędzy Gminą Żychlin a Polską Spółką Gazownictwa Sp. z o.o. z zawarta została umowa o przyłączenie do sieci gazowej. Umowa obejmuje przyłączenie do sieci gazowej PSG pierwszego obiektu na terenie Gminy Żychlin - Szkoły Podstawowej im. M. Kownackiej w Grabowie. Szkoła będzie odbiorcą gazu w ilości 70.000 m³ rocznie. Koszt przyłącza wynosi 8.075,64 zł. Planowana budowa pierwotnie miała zakończyć się ma do końca sierpnia 2022 roku. Niestety z uwagi na zawirowania na rynku gazu aneksowano zapisy umowy z przesunięciem terminu na kolejne 12 miesięcy, a potem kolejne. W chwili obecnej wykonawca zamknął z powodzeniem proces inwestycyjny związany z budową sieci gazowej z Kutna do Dobrzelina.

Sieć dystrybucji gazu po terenie zabudowanym zakończyła się w 2020. Wykonana została wtedy główna magistrala sieci przesyłowej o długości 8,5 km. Inwestycja zrealizowana była za pomocą technologii przewiertów sterowanych. Dało to możliwość uniknięcia wykonywania tradycyjnych przekopów i niszczenia nawierzchni dróg. Sieci gazowe powstały wzdłuż ulicy Wł. Jagiełły i Szkolnej w kierunku szkoły. Następnie sieć przecięła miasto w kierunku ul. 3 Maja. Inwestycja dla samorządu uchyla drzwi do kolejnych realizacji dla mieszkańców i przedsiębiorców. Skala inwestycji zależy będzie od zainteresowania ze strony potencjalnych odbiorców i liczby podpisywanych umów o przyłączenia. Pierwszym przemysłowym odbiorcą gazu została Krajowa Grupa Spożywcza S.A. Cukrownia w Dobrzelinie.

3.5 MIESZKANIOWY ZASÓB GMINY

Od dnia 1 września 2020 r. gmina zarządza swoim mieszkaniowym zasobem poprzez nową jednostkę budżetową Zakład Gospodarki Mieszkaniowej, który został wydzielony ze struktury Samorządowego Zakładu Budżetowego. Łączna powierzchnia lokali mieszkalnych na koniec 2024 roku wynosi: 13.910,31 m². Mieszkania, te przekazane są w trwały zarząd do Zakładu. Ponadto Zakład zarządza powierzchnią 2.824,70 m² będącą w tzw. administracji zleconej. Są to budynki mieszkalne nie mające uregulowanego stanu prawnego – żyjący właściciele lub spadkobiercy nie są znani i wyszczególnieni w księgach wieczystych, i z tego powodu przed 1990 rokiem Państwo Polskie przekazywało je do obsługi przez przedsiębiorstwa komunalne.

Różnica powierzchni lokali mieszkalnych w 2024, w stosunku do roku poprzedniego, wynika z faktu wykonania inwentaryzacji niektórych lokali mieszkalnych. W roku 2024 Zakład zarządzał 70 posesjami z przeznaczeniem na lokale mieszkalne.

*Przykładowe budynki mieszkalne w zasobie komunalnym ZGM po termomodernizacji.
Kolejno od góry-lewo: ul. 1 Maja 20, 22 i 24, ul. Młyńska, ul. Dąbrowskiego, ul. 1 Maja 4, 6 i 8.*

Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w ramach prowadzonej działalności w zakresie zarządzania budynkami i lokalami administruje również lokalami użytkowymi. Podobnie jak w latach poprzednich ZGM zarządzał 22 lokalami o łącznej powierzchni 775,32 m² a na koniec 2023 r. zarządzał 20 lokalami o łącznej powierzchni 698,14 m². Na terenie miasta mamy szesnaście lokali użytkowych o łącznej powierzchni 516,14 m². Lokale, te są w budynkach będących własnością Gminy Żychlin. Cztery lokale są w budynkach przekazanych do Zakładu w administrację zleconą o łącznej powierzchni 150,48 m². Na terenach wiejskich zakład zarządza jednym lokalem o powierzchni 31,52 m².

Przykładowe lokale użytkowe administrowane przez Zakład Gospodarki Mieszkaniowej.

Kolejno: lokal przy ul. Łukasińskiego 1 w Żychlinie, przy ul. Narutowicza 59 w Żychlinie, przy ul. Narutowicza 54 w Żychlinie.

Substancja mieszkaniowa zasobu gminy stanowi najstarszą część terenów mieszkaniowych Żychlina. Fakt ten stawia Zarządcy duże wyzwanie w związku z jego utrzymaniem. W budynkach tych wykonywane są jedynie najpilniejsze potrzeby.

Gmina Żychlin finansuje utrzymanie Zakładu w zakresie gospodarki mieszkaniowej poprzez ustalanie rocznego budżetu jednostki w oparciu o wykonanie lat ubiegłych. W kalkulacji kosztów uwzględnia się zakres prowadzonej działalności związany z prowadzeniem remontów podstawowych oraz administrowaniem zasobem.

Lokale oddane w administrację zleconą utrzymywane są zgodnie z prawem, tylko na podstawie dokonanych wpłat od mieszkańców, a więc koszty bilansują się w oparciu o przychody z danej nieruchomości.

W 2024 roku dokonano wielu kolejnych inwestycji, mających poprawić stan mieszkaniowego zasobu Gminy Żychlin oraz komfort życia mieszkańców.

Oprócz bieżących prac i konserwacji, dokonano przede wszystkim podłączenia do sieci centralnego ogrzewania wraz z wykonaniem instalacji w budynkach mieszkalnych: ul. 1 Maja 20, 22 i 24, Wykonano termomodernizację budynków przy ul. 1 Maja 17/19. Dokonano modernizacji dachu: ul. Narutowicza 59. Dodatkowo dokonano gruntownej naprawy poszycia dachu przy Pl. Wolności 1 oraz dokonano napraw elewacji budynków przy Pl. Wolności 1 oraz Pl. Jana Pawła II 3.

*Przykładowe posesje będące w administracji zleconej. Budynki nie stanowią własności Gminy Żychlin.
Kolejno: ul. Narutowicza 33, ul. 3 Maja 5, ul. Narutowicza 63*

3.6 LOKALNY TRANSPORT ZBIOROWY

Kolejnym zadaniem realizowanym przez gminę jest prowadzenie transportu zbiorowego. Do końca lipca 2020 r. funkcjonował Zakład Komunikacji Miejskiej w strukturze Samorządowego Zakładu Budżetowego. Od września 2020 gmina wprowadziła outsourcing usług i transport zbiorowy na terenie miasta i terenie wiejskim prowadzony jest przez podmiot zewnętrzny. Komunikacja obsługiwana była od 1 września do 31 grudnia 2020 roku przez 4 linie autobusowe. Do końca lipca funkcjonowały tylko 2 linie. Komunikacja obsługuje teren wiejski łącząc sołectwa

z miastem oraz dojazd pomiędzy miastem a dworcem kolejowym. W ramach komunikacji obsługiwane są dowozy uczniów do szkół.

Zmiana systemu obsługi transportu zbiorowego związana była z wysokimi kosztami utrzymania dotychczasowej organizacji oraz znacznym zużyciem taboru autobusowego. Budżet gminy nie mógł podoląć wydatkom związanym z zakupami nowych autobusów. Wcześniej gmina kupowała autobusy po odbudowie, co również nie spełniało oczekiwań związanych z obniżaniem kosztów eksploatacji. Po przeprowadzonych analizach ekonomicznych Rada Miejska w Żychlinie poparła pomysł zmiany systemu organizacji transportu zbiorowego, co w skali pierwszych miesięcy nowej formy funkcjonowania przyniosło znaczne oszczędności dla budżetu.

Samorządowy Zakład Budżetowy w ramach prowadzenia publicznego transportu zbiorowego w przykładowym roku 2019 przejechał 73.142 km na liniach autobusowych oraz 35.500 km w zakresie dowozu dzieci do szkół. Średnia roczna sprzedaż usług przez Zakład w zakresie komunikacji miejskiej kształtowała się na poziomie 300.000 zł. Pozostałą kwotę niezbędną do funkcjonowania zakładu Gmina przekazywała w ramach dotacji przedmiotowej wyliczanej na podstawie planu finansowego składanego do projektu budżetu na dany rok budżetowy. Rokrocznie gmina udziela Zakładowi dotacji przedmiotowej. W 2019 roku była to kwota 550.000 zł.

W nowym systemie transport zbiorowy objął wykonanie średnio ok 13.000 km miesięcznie, co rocznie dawało wykonanie ok 156.000 km – więcej o ponad 40.000 km w stosunku do liczby kilometrów wykonywanych przez Zakład. Mimo zwiększenia liczby linii autobusowych do 5-ciu w 2021 r. i wykonywania dużo większej liczby wozokilometrów, dzięki uzyskaniu dotacji z budżetu państwa, koszty funkcjonowania tych usług, wyniosą ok 300.000 zł rocznie, w stosunku do dotychczasowych rocznych kosztów na poziomie blisko 850.000 zł.

Przykładowe dane obrazujące koszty wykonywanych usług w systemie outsourcingu za styczeń i luty 2020:

Miesiąc	Ilość wozokilometrów	Wartość w zł/1 km	Dopłata UW w Łodzi	Dopłata UM w Łodzi	Koszt Gminy Żychlin	Koszt biletów miesięcznych w przeliczeniu na 1 km	Koszt za 1 km ponoszony przez GZ
		1+2+3=	1	2	3	4	3+4=
Styczeń	12.088 km	5,20 zł	3 zł/km	1,11 zł/km	1,08 zł/km	0,89 zł/km	1,97 zł/km
Luty	14.794 km	4,97 zł	3 zł/km	1,60 zł/km	0,38 zł/km	0,73 zł/km	1,11 zł/km

Średni koszt z pierwszych dwóch miesięcy 2020:

Ilość wozokilometrów	Wartość w zł/1 km	Dopłata UW w Łodzi	Dopłata UM w Łodzi	Koszt Gminy Żychlin	Koszt biletów miesięcznych w przeliczeniu na 1 km	Koszt za 1 km ponoszony przez GZ
	1+2+3=	1	2	3	4	3+4=
13.411 km	5,08 zł	3 zł/km	1,35 zł/km	0,73 zł/km	0,81 zł/km	1,54 zł/km

Jak wynika z powyższych danych, w czasie reorganizacji SZB w początkowym okresie zminimalizowano koszty gminy, do kwoty ok 5 zł za wozokilometr z dotychczasowego kosztu wynoszącego ok 9 zł. Po uwzględnieniu dotacji zewnętrznych, wartość kosztu za 1 wozokilometr wykonanej usługi wynosiła jedynie 1,54 zł. Ograniczenie kosztów pozwoliło zakupić bilety dla wszystkich uczniów z naszych szkół, łącznie z zainteresowanymi uczniami szkół średnich i szkoły niepublicznej. Dodatkową wartością reorganizacji jest na pewno diametralne zwiększenie ilości wykonanych kursów, na większej liczbie tras o znacznie większej częstotliwości. Zwiększona została do maksimum ilość postulowanych przez mieszkańców kursów do cmentarza parafialnego.

Atrakcyjna jest również cena biletów jednorazowych i miesięcznych, w stosunku do cen oferowanych w ramach wcześniejszych usług ZKM-u.

Cena biletu jednorazowego wynosiła tylko 1,00 zł.

Dzięki negocjacom z przewoźnikiem wprowadzono ulgi handlowe:

- Osoba Pow. 70 Lat (100%) przejazdy bezpłatne
- Emeryt, Rencista (50%) 0,50 zł
- Pracownicy Mops (90%) 0,10 zł

Cena biletu miesięcznego normalnego 18,00 zł (w ZKM 50,00 zł)

Cena uczniowskiego bil. miesięcznego 9,18 zł

W związku z kosztami inflacyjnymi koszty systemu wzrosły, ale nad pozostają niższe o ponad 50% w stosunku do początkowych wartości w SZB.

Koszty w 2023, wzrosły do kwoty ok 6,16 zł za wozokilometr z dotychczasowego kosztu wynoszącego ok 9 zł. Po uwzględnieniu dotacji zewnętrznych, wartość kosztu za 1 wozokilometr wykonanej usługi wynosi jedynie 2,16 zł. Ograniczenie kosztów pozwoliło zakupić bilety dla wszystkich uczniów z naszych szkół, łącznie z zainteresowanymi uczniami szkół średnich i szkoły niepublicznej. Dodatkową wartością reorganizacji jest na pewno diametralne zwiększenie ilości wykonanych kursów, na większej liczbie tras, ze znacznie większą częstotliwością. Zwiększona została do maksimum ilość postulowanych przez mieszkańców kursów do cmentarza parafialnego. Atrakcyjna jest również cena biletów jednorazowych i miesięcznych, w stosunku do cen oferowanych w ramach wcześniejszych usług ZKM-u.

Cena biletu jednorazowego wynosi obecnie tylko 1,00 zł.

Dzięki negocjacom z przewoźnikiem wprowadzono ulgi handlowe:

- Osoba Pow. 70 Lat (100%) przejazdy bezpłatne
- Emeryt, Rencista (50%) 0,50 zł
- Pracownicy Mops (90%) 0,10 zł

Cena biletu miesięcznego normalnego 36,00 zł (w ZKM 50,00 zł)

Cena uczniowskiego bil. miesięcznego wynosiła w 2023 od stycznia do grudnia - 18,36 zł. Średnio kupiono miesięcznie około 1150 biletów uczniowskich.

W funkcjonującym systemie publicznego transportu zbiorowego, z 5 linii regularnych trzy dedykowane są przewozom uczniów. W 2023 przewieziono 491.143 pasażerów w tym 15.019 w ramach przejazdów jednorazowych i 476.124 osoby skorzystały z przejazdów w ramach biletów miesięcznych, gdzie 1 bilet równa się 44 pasażerom. Łączna długość 5 linii autobusowych, z których mogą skorzystać pasażerowie wynosi 84,3 km:

- ❖ Linia nr 1: Żychlin Cmentarz – Pl. 29-Listopada-Dobrzelin-Grabów, ul. Dworcowa to 6,4 km długości;
- ❖ Linia nr 2: Żychlin Szkoła nr 2-Oleszce-Śleszyn-Grabów-Żychlin Szkoła nr 2 to 21,8 km długości;
- ❖ Linia nr 3: Żychlin Pl. 29-go Listopada-I Maja-Czesławów-Drzewoszki Wielkie-Żychlin Szkoła nr 1 to 17 km długości;
- ❖ Linia nr 4: Żychlin Szkoła Nr 2-Grabie-Orątki Górne-Grabów, ul. Dworcowa to długość 21,6 km;
- ❖ Linia nr 5: Żychlin Pl. Jana Pawła II-Żabików-Pasieka-Żychlin Narutowicza Osiedle to 17,5 km długości.

Linia nr 1 obsługuje teren miasta oraz miejscowości Dobrzelin oraz Grabów i docelowo dojeżdża do dworca PKP Żychlin mając dostosowany rozkład jazdy do rozkładu odjazdów i przyjazdów pociągów. Dodatkowo linia nr 4 uzupełnia rozkład jazdy w kierunku dworca PKP, a także uwzględnia dojazdy i powroty uczniów do szkół. Natomiast linie nr 2, 3 i 5 kursują w dni nauki szkolnej i są dedykowane dojazdom dzieci i młodzieży do szkół.

Codziennie w dni robocze w okresie nauki szkolnej mają miejsce 52 połączenia, co daje przejechanych 614 km dziennie na liniach autobusowych. Rocznie z uwzględnieniem uwarunkowań dot. kursowania autobusów komunikacji miejskiej w dni robocze, w okresie wakacji, w dni wolne od pracy, autobusy przejeżdżają 169.043,70 km.

W 2021 łączny koszt związany z funkcjonowaniem publicznego transportu zbiorowego wyniósł 846.569,31 zł z tego kwota 507.131,10 zł. stanowi dopłatę z budżetu państwa, 90.788,73 zł. to refundacja ulg ustawowych a kwota 140.146,20 zł. dopłata Gminy Żychlin i kwota 108.503,28 zł zakup biletów miesięcznych dla uczniów przez Gminę Żychlin.

Koszt funkcjonowania transportu zbiorowego ze środków budżetu Gminy Żychlin w 2021 wyniósł 248.649,48 zł.

Koszt transportu zbiorowego poniesiony przez Gminę Żychlin w 2021 w przeliczeniu na 1 km:

Średnia	Ilość wozokilometrów	Wartość w zł	Dopłata UW w Łodzi w zł	Dopłata UM w Łodzi w zł	Koszt Gminy Żychlin w zł	Koszt za 1 km ponoszony przez GŻ
		1+2+3=	1	2	3	
	169.043,70	846.569,31	507.131,10	90.788,73	248.649,48	1,47 zł/km

W 2023 sytuacja uległa zmianie z uwagi na wzrost liczby kilometrów wykonywanych przez przewoźnika. Wartość ta powtórzyła się w analizowanym 2024. Transport zbiorowy wykonał średnio ok. 15.470 km miesięcznie, co rocznie daje wykonanie ok 185.630 km w roku. Sprzedano 9.956 biletów jednorazowych (w 2023 - 11.232 biletów jednorazowych; w 2022 sprzedano 18.657 biletów jednorazowych). Powyższe wskazuje na spadek zainteresowania z korzystania z komunikacji zbiorowej w ramach przejazdów jednorazowych, ale także przejazdów przy wykorzystaniu biletów miesięcznych. Łącznie w 2024 przewieziono w ramach publicznego transportu zbiorowego 353 420 pasażerów. Cena biletu jednorazowych w komunikacji miejskiej w 2024 uległa zmianie i wynosiła 1,50 zł, natomiast cena biletu miesięcznego wzrosła do kwoty 50 zł. Wzrosła również cena biletu miesięcznego dla uczniów z 18,36 zł do 25 zł.

Nadal funkcjonuje 5 linii komunikacyjnych – jedna dedykowana dowożeniu pasażerów do stacji PKP Żychlin i cztery linie dostosowane do planu zajęć w szkołach i obejmujące transport zbiorowy z terenu całej gminy. Koszty funkcjonowania tych usług w 2024 wyniosły 1.237.447,18 zł, z czego koszt własny gminy to: 483.210,27 zł, pozostała kwota to dotacja z Urzędu Marszałkowskiego: 197.348,11 zł i Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego 556.888,80 zł.

Przykładowe dane obrazujące koszty wykonywanych usług w systemie outsourcingu za 2021-2024:

Miesiąc	Ilość wozokilometrów	Wartość w zł / 1 km	Dopłata UW w Łodzi	Dopłata UM w Łodzi	Koszt Gminy Żychlin	Koszt biletów miesięcznych w przeliczeniu na 1 km	Koszt za 1 km ponoszony przez GŻ
		1+2+3=	1	2	3	4	3+4=
Styczeń 2021	12.088	5,32 zł.	3 zł/km	0,77 zł/km	1,55 zł/km	0,90 zł/km	2,45 zł/km
Styczeń 2022	16.879	4,80zł.	3zł/km	0,57zł/km	1,23zł./km	0,64zł/km	1,88zł/km
Styczeń 2023	14.038	4,80zł.	3zł/km	1,37zł/km	0,82zł./km	1,55zł/km	2,37zł/km
Maj 2021	15.447	4,71zł.	3zł./km	0,60zł./km	1,11zł./km	0,70zł./km	1,81zł./km
Maj 2022	17.529	4,82zł.	3zł/km	0,71zł./km	1,10zł./km	0,81zł/km	1,91zł./km
Maj 2023	17.313	4,82zł.	3zł/km	0,73zł./km	1,00zł./km	1,26zł/km	2,26zł./km
Październik 2021	15.882	3,93zł.	3zł./km	0,59zł./km	0,34zł/km	0,69zł./km	1,03zł/km

Październik 2022	17.465	4,20zł.	3zł/km	0,70zł/km	0,50zł/km	0,80zł/km	1.30zł./km
Październik 2023	17.777	4,20zł.	3zł/km	1,05zł/km	0,60zł/km	1,19zł/km	1.79zł./km
Październik 2024	18.095	4,99zł.	3zł/km	1,49zł/km	0,50zł/km	1,67zł/km	2.17zł./km

Średni koszt miesięczny roku 2021:

Ilość wozokilometrów	Wartość w zł/1 km	Dopłata UW w Łodzi	Dopłata UM w Łodzi	Koszt Gminy Żychlin	Koszt biletów miesięcznych w przeliczeniu na 1 km	Koszt za 1 km ponoszony przez GŻ
	1+2+3=	1	2	3	4	3+4=
14.086 km	4,62 zł	3 zł/km	0,54 zł/km	1,08 zł/km	0,64 zł/km	1,72 zł/km

Średni koszt miesięczny roku 2022:

Ilość wozokilometrów	Wartość w zł/1 km	Dopłata UW w Łodzi	Dopłata UM w Łodzi	Koszt Gminy Żychlin	Koszt biletów miesięcznych w przeliczeniu na 1 km	Koszt za 1 km ponoszony przez GŻ
	1+2+3=	1	2	3	4	3+4=
15.625 km	4,65 zł	3 zł/km	0,70 zł/km	0,95 zł/km	0,71 zł/km	1,66 zł/km

Średni koszt miesięczny roku 2023:

Ilość wozokilometrów	Wartość w zł/1 km	Dopłata UW w Łodzi	Dopłata UM w Łodzi	Koszt Gminy Żychlin	Koszt biletów miesięcznych w przeliczeniu na 1 km	Koszt za 1 km ponoszony przez GŻ
	1+2+3=	1	2	3	4	3+4=
15.467 km	4,85 zł	3 zł/km	1,05 zł/km	0,80 zł/km	1,33 zł/km	2,13 zł/km

Średni koszt miesięczny roku 2024:

Ilość wozokilometrów	Wartość w zł/1 km	Dopłata UW w Łodzi	Dopłata UM w Łodzi	Koszt Gminy Żychlin	Koszt biletów miesięcznych w przeliczeniu na 1 km	Koszt za 1 km ponoszony przez GŻ
	1+2+3=	1	2	3	4	3+4=
15.469 km	5,06 zł	3 zł/km	1,06 zł/km	1,00 zł/km	1,60 zł/km	2,60 zł/km

Jak wynika z powyższych danych w porównaniu do kosztów 1 wozokilometra wykonywanego przez Samorządowy Zakład Budżetowy do lipca 2020 (9 zł/wozokilometr), udało się zmniejszyć koszt za wozokilometr do kwoty ok 5,06 zł. Natomiast dla budżetu Gminy Żychlin kosztem 1 wozokilometra jest kwota jedynie 2,60 zł z uwagi na uzyskiwane dotacje zewnętrzne.

Znaczące ograniczenie kosztów pozwoliło zakupić bilety dla wszystkich uczniów z naszych szkół, łącznie z zainteresowanymi uczniami szkół średnich i szkoły niepublicznej. Dodatkową wartością

reorganizacji jest na pewno diametralne zwiększenie ilości wykonanych kursów, na większej liczbie linii, ze znacznie większą częstotliwością. Zwiększona została do maksimum ilość postulowanych przez mieszkańców kursów do cmentarza parafialnego. Atrakcyjna pozostaje nadal cena biletów jednorazowych i miesięcznych w stosunku do cen usług przewoźników komercyjnych.

Cena biletu jednorazowego wynosi obecnie tylko 1,50 zł.

Dzięki negocjacjom z przewoźnikiem wprowadzono ulgi handlowe:

- Osoba Pow. 70 Lat (100%) - przejazdy bezpłatne
- Emeryt, Rencista (50%) - 0,75 zł
- Pracownicy Mops (90%) - 0,15 zł

Cena biletu miesięcznego normalnego to kwota 50 zł. Cena uczniowskiego bil. miesięcznego wynosiła: 25,50 zł. od stycznia do grudnia 2024.

W ramach współpracy ze Starostwem Powiatowym w Kutnie - uruchomiono w 2024 - linię komunikacyjną: Żychlin-Bedno-Kutno. Na linii codziennie wykonywanych jest 12 kursów tam i z powrotem w dni robocze. W soboty, niedziele i święta 6 kursów. Koszt biletu jednorazowego wynosi 5zł z Żychlina do Kutna. Natomiast jednorazowy przejazd linia komercyjną na tej trasie wynosi, aż 12zł. Stąd duże zainteresowanie mieszkańców naszej gminy w korzystaniu z tej linii. Koszt gminy związany z dofinansowaniem tej linii wyniósł 70.000 zł w całym 2024.

Kolejnym etapem rozwoju współpracy z przewoźnikiem jest uruchomienie od 2025 linii na trasie Gąbin-Żychlin-Łódź.

3.7 GMINNE SPÓŁKI PRAWA HANDLOWEGO

- ❖ Od lat 90. XX wieku istnieje powołana przez Gminę Żychlin Spółka z o.o. „MIG-MA”. Jest gminną spółką prawa handlowego, a w ramach swojej działalności spółka uzupełniała działania gminy w zakresie realizacji jej zadań własnych.
W 2020 spółka stała się w 100% własnością prywatną.

Do zadań spółki należało:

- Zarządzanie targowicą miejską – przejęte przez jednostkę budżetową ZGM
- Prowadzenie gminnego punktu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych – działalność zawieszona
- Odbiór i zagospodarowanie nieczystości płynnych dla mieszkańców nieujętych w obszarze aglomeracji Żychlin – działalność zawieszona.

Ponadto „MIG-MA” sp. z o.o. prowadziła zakres usług w działalności komercyjnej. Zarząd spółki był jednoosobowy.

Z uwagi na wprowadzoną przez Rząd RP systemową zmianę w zakresie zagospodarowywania odpadów komunalnych i monopolizację rynku odbioru odpadów, lokalne składowisko odpadów, a co za tym idzie spółka do tego powołana, traci rację bytu, w związku z czym spółka postawiona została w 2020 roku w stan likwidacji, a następnie sprzedana prywatnemu inwestorowi.

- ❖ Przez krótki czas w latach 2011-2012 własnością gminy była Spółka z o.o. ZEC. Utworzona została podczas restrukturyzacji Zakładu Gospodarki Komunalnej. Gmina wydzieliła zakres działalności dotyczący sieci ciepłowniczych w celu pozyskania strategicznego inwestora. Udziały w spółce stały się własnością spół Kogeneracja z Elbląga, która obecnie jest częścią Orlen SA. Nowy inwestor w latach 2013 do chwili obecnej inwestuje w modernizację i rozwój sieci ciepłowniczych w mieście.

- ❖ Od 2021 istnieje powołana przez Gminę Żychlin Spółka z o.o. Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji. PWiK jest gminną spółką prawa handlowego, a w ramach swojej działalności spółka działa w zakresie realizacji zadań własnych gminy w zakresie zaopatrzenia w wodę i odprowadzanie ścieków.

Zakres działań spółki opisany został na stronach od 27 do 30 Raportu w bieżącym dziale, w punktach 3.1 Zaopatrzenie w wodę – system i koszty i 3.2 Odprowadzanie ścieków w Aglomeracji Żychlin i poza nią – system i koszty.

3.8 WARTOŚĆ MIENIA KOMUNALNEGO

Ewidencyjna wartość brutto gminnego mienia komunalnego na dzień 31 grudnia 2024 roku wynosi: 111 186 739,12 zł. Oznacza to wzrost o 13 827 687,66 zł. Wzrost wynika z następujących faktów:

- ❖ W grupie „0” na przestrzeni 2024 roku Gmina Żychlin przeszacowała część gruntów będących w jej posiadaniu oraz dokonała zakupu części działki pod potrzeby komunalne.
- ❖ W grupie „II” -odnotowano wzrost o 12 405 194,72 zł. W 2024 Gmina Żychlin wybudowała 4 154,30 m.b. rurociągu tranzytowego grawitacyjnego, 1 541,47 m.b. rurociągu tłocznego, 1 473,50 m.b. odgałęzienia od sieci głównej oraz trzy tłocznie. Zadanie to obejmowało roboty w północno- zachodniej części miasta.
- ❖ Kolejnym zadaniem była budowa kanalizacji sanitarnej w Dobrzelinie. W ramach zadania wykonano: 579,6 m.b. rurociągu grawitacyjnego Dz-200 oraz 28,4 m.b. kolektora tłocznego Dz-90. Dodatkowo wykonano 307,5 m.b. odgałęzienia od głównej sieci. Nowo wybudowany układ sanitarny włączono do istniejącej sieci poprzez przepompownię sieciową.
- ❖ Wzrost wartości środków trwałych możemy również zaobserwować w budynkach związane jest to z faktem prowadzenia modernizacji Żychlińskiego Domu Kultury oraz Miejsko – Gminnej Biblioteki Publicznej.

Wartość majątku Gminy Żychlin na koniec 2023 wyniosła 97.359.051,46 zł - wzrost w stosunku do 2022 r. o 7.236.803,61 zł. Decydujący wpływ na wartość mienia komunalnego w latach 2021-2023 miało obejmowanie udziałów w Przedsiębiorstwie Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o., które powstało z przekształcenia Samorządowego Zakładu Budżetowego w jednoosobową spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością. W akcie założycielskim spółki określono kapitała zakładowy na poziomie 2.035.550 zł. Kapitał został podzielony na 4.711 udziałów, każdy o wartości nominalnej 50 zł. Kapitał zakładowy został pokryty wkładem niepieniężnym w postaci: budowli o wartości 916.500,00 zł i gruntów o wartości 1.119.050,00 zł. Szczegóły tych zmian przedstawia załącznik nr 1 pn. Informacja o stanie mienia komunalnego. Różnice w zakresie wartości mienia komunalnego wynikają również z zakupów inwestycyjnych, przeszacowania wartości środków trwałych, zdjęcia ze stanu środków trwałych, wykonanych robót budowlanych i obrotu mieniem komunalnym.

Na wartość mienia składają się:

- ❖ Wartość majątku Gminy Żychlin ujęta w ewidencji finansowo-księgowej placówek oświatowo-wychowawczych (Zespół Szkolno-Przedszkolny przy ul. Żeromskiego, Szkoła Podstawowa w Grabowie, Zespół Szkół Nr 1 przy ul. Łukasieńskiego i Przedszkole Samorządowe w Żychlinie).
- ❖ Wartość majątku Gminy Żychlin ujęta w ewidencji finansowo-księgowej jednostek kultury (Żychliński Dom Kultury, Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna).
- ❖ Wartość majątku Gminy Żychlin ujęta w ewidencji finansowo-księgowej Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Gmina Żychlin posiada udziały w następujących spółkach prawa handlowego:

- ❖ 195.612 udziałów (było 136.992), każdy o wartości nominalnej 50 zł o łącznej wartości 9.780.600 zł (było 6.849.600 zł) w spółce powstałej w wyniku przekształcenia Samorządowego Zakładu Budżetowego w Żychlinie w jednoosobową spółkę prawa handlowego pod nazwą Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o.

ZESTAWIENIE ZMIAN KAPITAŁ ZAKŁADOWEG SPÓŁI PWIK w ŻYCHLINIE

lp.	Zmiana	Ilość udziałów	Wartość udziału	Kapitał zakładowy-zwiększenia	Kapitał zakładowy rosnąco
1	AKT ZAŁOŻYCIELSKI	40 711	50,00 zł	2 035 550,00 zł	2 035 550,00 zł
2	Zmiany w roku budżet. 2022	41 106	50,00 zł	2 055 300,00 zł	4 090 850,00 zł
	Stan na koniec roku	81 817		2 055 300,00 zł	4 090 850,00 zł
3	Zmiany w roku budżet. 2023	55 175	50,00 zł	2 758 750,00 zł	6 849 600,00 zł
	Stan na: 31.12.2023	136 992		2 758 750,00 zł	6 849 600,00 zł
4	Zmiany w roku budżet. 2024	58 620	50,00 zł	2 931 000,00 zł	9 780 600,00 zł
	Stan na: 31.12.2024	195 612		2 931 000,00 zł	9 780 600,00 zł

- ❖ 1 udział o wartości 3.000.000 zł w spółce SIM KZN Ziemi Kutnowskiej

3.9 SIEĆ DRÓG NA TERENIE GMINY

Gmina Żychlin ma stosunkowo mały obszar, w porównaniu do średniej wielkości gminy w Polsce. Według danych z GUS średnia gmina miejsko-wiejska w naszym kraju ma wielkość 157 km², podczas gdy Gmina Żychlin tylko 76,65 km².

Ma to wpływ na ograniczenie wpływów z tytułu podatków lokalnych oraz na specyfikę sieci drogowej. Miasto i gminę przecinają szlaki komunikacji wschód-zachód i północ-południe stanowiące drogi wojewódzkie (przebieg drogi 583 i 585) i drogi powiatowe. Zasób komunikacyjny uzupełniają drogi gminne.

Główne ciągi dróg wojewódzkich to ulice: Wł. Jagiełły, Narutowicza (poza odcinkiem od nr I do mostu na rzece Słudwi – ulica jednokierunkowa), Traugutta, Orłowskiego, Pl. Wolności, Sannicka, 3 Maja, Sokołówek i Żabików.

Drogi powiatowe to ulice: I Maja, Łukasieńskiego, Żeromskiego oraz główne drogi na terenach wiejskich z Żychlina do Luszyna, Śleszyna, drogi przez Drzewoszki, Budzyń, Żabików, Grabów, Kozanki, Zarębów, Kruki i Brzeziny.

Drogi przebiegające przez teren Gminy Żychlin mają następujące długości:

- ❖ Drogi wojewódzkie – 8,93 km
- ❖ Drogi powiatowe – 56,45 km
- ❖ Drogi gminne – 65,13 km

Zarządem drogami, ich bieżącym całorocznym utrzymaniem, naprawami i modernizacjami według właściwości zajmują się Zarząd Dróg Wojewódzkich w Łowiczu, Starostwo Powiatowe w Kutnie oraz Urząd Gminy w Żychlinie.

W ramach utrzymania w należyтым stanie dróg gminnych wykonywano sukcesywnie zadania bieżące i inwestycyjne. W 2024 prace naprawcze na drogach kosztowały 512.220,54 zł (2023: 559.070,35 zł; 2022: 423.641,44 zł; 2021: 298.664,44 zł).

Od 2024 trwają szeroko zakrojone inwestycje drogowe prowadzone przez Gminę Żychlin oraz Łódzki Urząd Marszałkowski. W 2023 wyłoniono wykonawcę oraz podpisano umowę na realizację zadań inwestycyjnych na drogach gminnych na lata 2024-2025 o wartości 11.976.965,99zł. Robotami zostaną objęte są drogi: ul. Łąkowa, ul. Sienkiewicza, ul. Narutowicza (odcinek jednokierunkowy), ul. Wagowa, a także drogi w Chochołowie, Pasiece i Sokołówku. Te modernizacje znacząco poprawią stan dróg w gminie. Zakończenie prac jesienią 2025.

ŁUM realizuje od 2024 zadanie inwestycyjne polegające na modernizacji dróg wojewódzkich 573 i 583, głównie w zakresie budowy rond w skrzyżowaniach ulic Łukasińskiego-Traugutta-Orłowskiego oraz ulic Plac Wolności-Orłowskiego-Sannicka i budowa nowej nawierzchni drogi z chodnikami i ciągiem rowerowo-pieszym w ulicy Sannickiej.

3.10 BUDOWNICTWO

Gmina Żychlin nie prowadzi własnych inwestycji w zakresie budownictwa komunalnego. Wcześniej realizowany wspólnie z TBS Sp. z o.o. w Zgierzu projekt osiedla mieszkaniowego przy ul. Łąkowej nie uzyskał dofinansowania z budżetu państwa, w związku z czym powstał tylko jeden budynek 16 lokalowy. Obecnie znajduje się tam wspólnota mieszkaniowa.

W 2023 Gmina Żychlin złożyła deklarację przystąpienia do Społecznej Inicjatywy Mieszkaniowej wraz z 9. innymi gminami w Powiecie Kutnowskim i Łęczyckim powołała do życia spółkę komunalną (listopad 2023). W zależności od decyzji ministerstwa, w gminie może powstać w latach 2027-2029, 60 do 80 nowych mieszkań w dwóch budynkach wielorodzinnych.

Dotychczas nowe inwestycje mieszkaniowe opierają się na projektach indywidualnych mieszkańców i co roku można zauważyć w tym zakresie tendencję wzrostową, czemu sprzyja wzrost zamożności i atrakcyjne ceny nieruchomości. Tendencję tę wyhamowała recesja i kryzys na rynku kredytów hipotecznych.

Urząd Gminy w Żychlinie przygotowuje procedury związane z wydaniem decyzji o warunkach zabudowy. Ilość decyzji wydawanych w zakresie budownictwa jednorodzinnego wskazuje na rosnące zainteresowanie mieszkańców tą formą inwestowania. Wspomniane wyżej wyhamowanie wyraźnie widać w danych za 2022-2024.

Popyt na zabudowę jednorodzinną spowodował, że w latach 2015-2024 wydano 239 decyzji o warunkach zabudowy dla nowych domów. W samym 2024 roku 46 decyzji. Zainteresowanie zakupem i budową domów jednorodzinnych wywołuje adekwatny wzrost podaży na rynku działek prywatnych, których przygotowanie do zabudowy nie wymaga wysokich nakładów w infrastrukturę drogową i media. Istotny wskaźnik, który daje obraz preferencji na lokalnym rynku mieszkaniowym, to liczba dokonywanych podziałów działek. W ostatnich latach powstało ponad 180 nowych nieruchomości budowlanych.

Rok wydania decyzji o warunkach zabudowy	Liczba decyzji				
	ogółem	w tym dotyczące zabudowy			
		Mieszkaniowej wielorodzinnej	Mieszkaniowej jednorodzinnej	Usługowej	innej
2015	47	0	20	8	19
2016	42	0	26	5	6
2017	53	0	32	3	18
2018	33	0	21	4	8
2019	50	0	31	5	14
2020	60	0	28	3	29
2021	69	0	34	6	29
2022	27	0	14	10	1
2023	42	0	21	2	17
2024	46	0	12	6	26

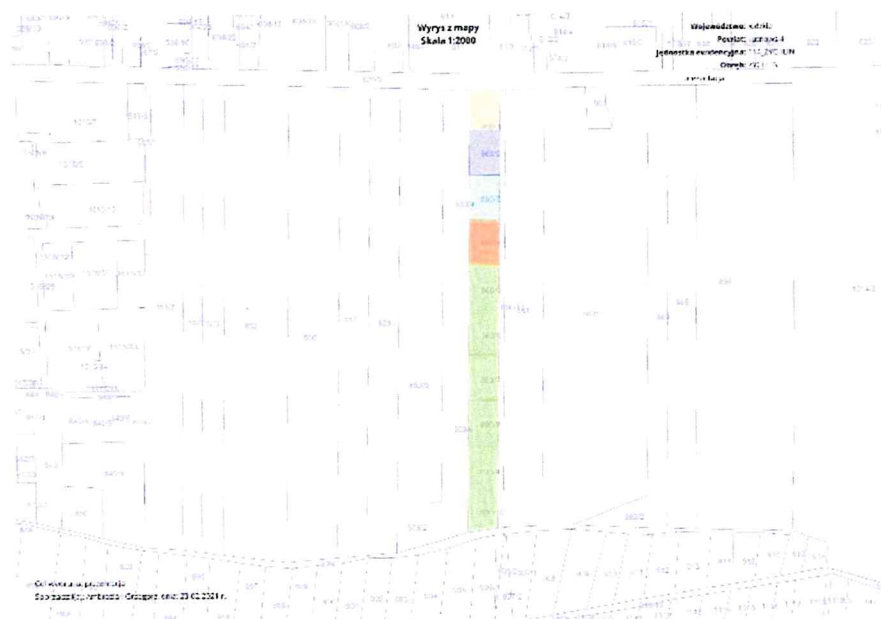
W granicach administracyjnych miasta utworzono 11 obszarów zabudowy jednorodzinnej z lokalizacjami jak na poniższych grafikach.

**Teren I - ul. Głowackiego - 30 działek
(w tym 6 komunalnych)**

Teren 2 - ul. Polowa - 16 działek

Teren 3 - Al. Racławickie - 26 działek

Teren 4 – ul. Łukasieńskiego - 10 działek

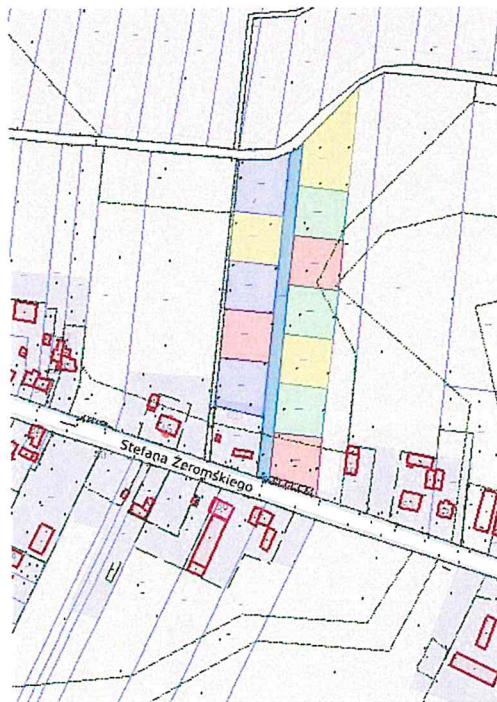
Teren 5 - ul. Głowackiego – I etap to 9 działek.

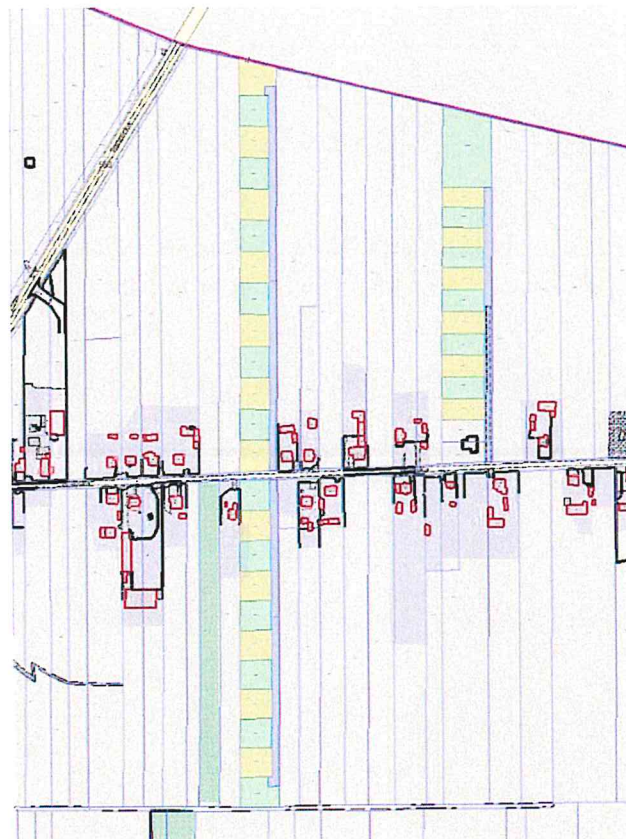
Teren 6 - ul. Wiejska – 14 działek.

Teren 7 - ul. Pomorska – 24 działki.

Teren 8 - ul. Żeromskiego – 12 działek.

Teren 9, 10 i 11 - ul. Wiejska – 36 działek.

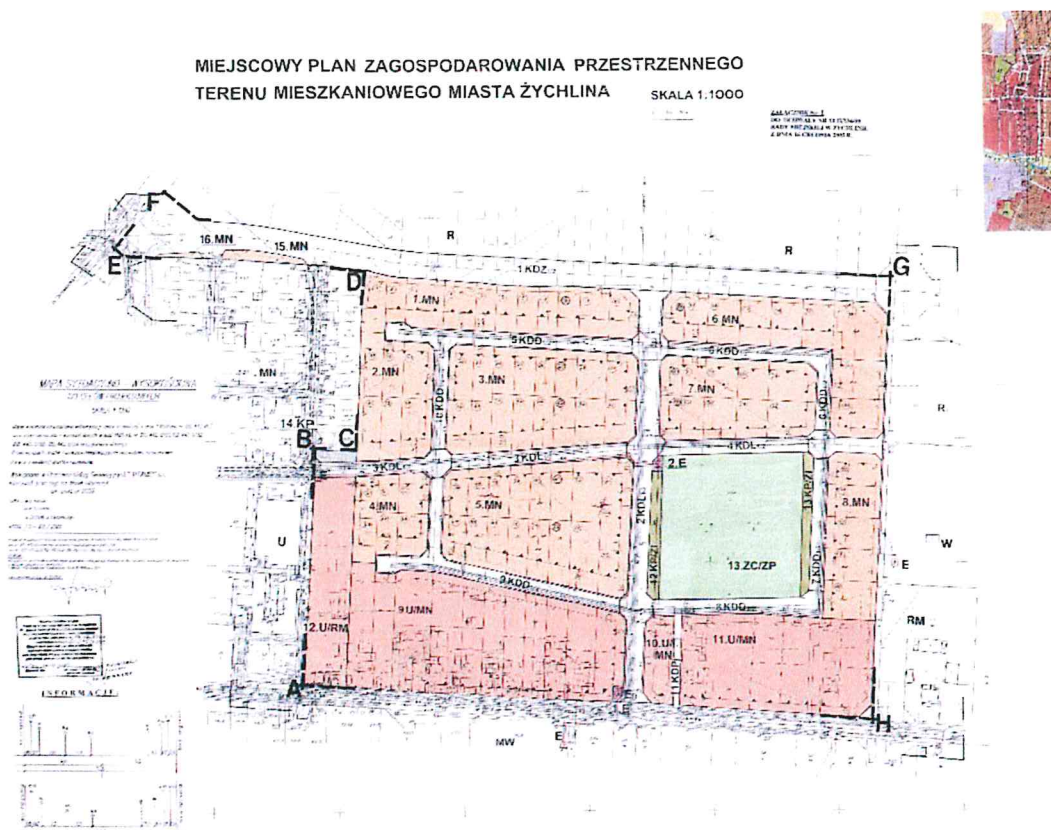
Poza granicami administracyjny miasta utworzono I obszar zabudowy jednorodzinnej z 8 nieruchomości.

Wobec postępującego problemu depopulacji, analizowanego w części raportu dotyczącej demografii, gminy w Polsce muszą wszelkimi metodami pozyskiwać nowych mieszkańców. Uważam, że ważnym elementem naszej strategii działania w tym zakresie powinno być dalsze wspieranie podmiotów prywatnych przy procesach administracyjnych związanych z tworzeniem nowych działek jednorodzinnych oraz przystąpienie gminy do spółki SIM Ziemi Kutnowskiej. Gmina stara się również wykonywać część infrastruktury, żeby ułatwiać inwestowanie oraz pozyskiwać nowych odbiorców wody.

Kolejnym równie ważnym elementem naszej strategii w tym zakresie powinno być pozyskanie dewelopera, mogącego stworzyć ofertę w zabudowie wielorodzinnej. Gmina posiada tereny objęte miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego dla zabudowy wielorodzinnej, ale wobec podaży tożsamy nieruchomości na rynku lokalnym, nie opłaca się w chwili obecnej wykonywać nakładów na infrastrukturę, które wahają się w granicach powyżej 10 mln. zł. Uzasadniona jest zmiana planu na zabudowę wielorodzinną i umożliwienie rozwoju tej części rynku.

Rząd RP po analizie sytuacji związanej z planowaniem przestrzennym w ujęciu licznych wad obecnych rozwiązań oraz kosztów ich wprowadzania, pracuje nad reformą, którą trzeba będzie nazwać rewolucyjną. Pomysł polega na tym, że znikają mają z obiegu plany miejscowe, a w ich miejsce gminy będą opracowywać plany ogólne oraz wprowadzać plany zabudowy. Możemy mieć więc powrót do stanu z lat 90.

Obowiązek przygotowania planów ogólnych spoczywa na gminach i jego wprowadzenie ma zakończyć się przed 30 lipca 2026.

Najważniejsze argumenty związane z dokonaniem korekty naszych planów to:

I. Zbliżająca się reforma planowania przestrzennego i „likwidacja miejscówek”.

2. Wysoki koszt „wytworzenia” 1 m kw. działki na terenie przy Orłowskiego i Łukasińskiego (kwota rzędu 150 zł/m kw.) w porównaniu z kosztami nabycia 1 m kw. działek w zasobach prywatnych (pomiędzy 60 a 80 zł/m kw.).

3. Przy realizacji MPZP występuje najczęściej konieczność wykupów gruntów prywatnych.

4. Obszar naszej gminy cechuje bezpośredni dostęp do sieci drogowej oraz przystępne koszty nabycia działki i podłączenia infrastruktury, co w znacznym stopniu ogranicza atrakcyjność oferty MPZP gminy.

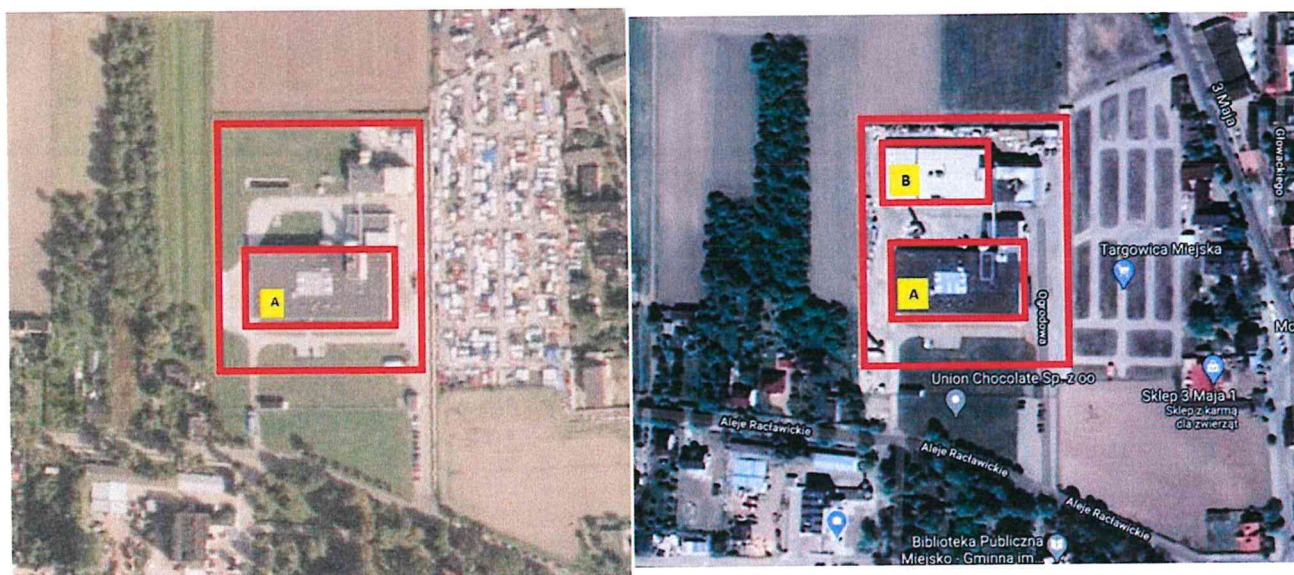
5. Stworzenie warunków do realizacji budownictwa wielorodzinnego, które rozszerzy ofertę dla mieszkańców.

3.11 PRZEDSIĘBIORSTWA

Gmina Żychlin będąca małą miejscowością, może pochwalić się stosunkowo dużą liczbą lokalnych przedsiębiorstw. Zapewne ma to istotny wpływ przy dobrej koniunkturze gospodarczej, na spadek liczby osób bezrobotnych. Można niestety oczekiwać negatywnych zmian w tym zakresie z uwagi na panującą pandemię i wprowadzane ograniczenia w funkcjonowaniu podmiotów gospodarczych.

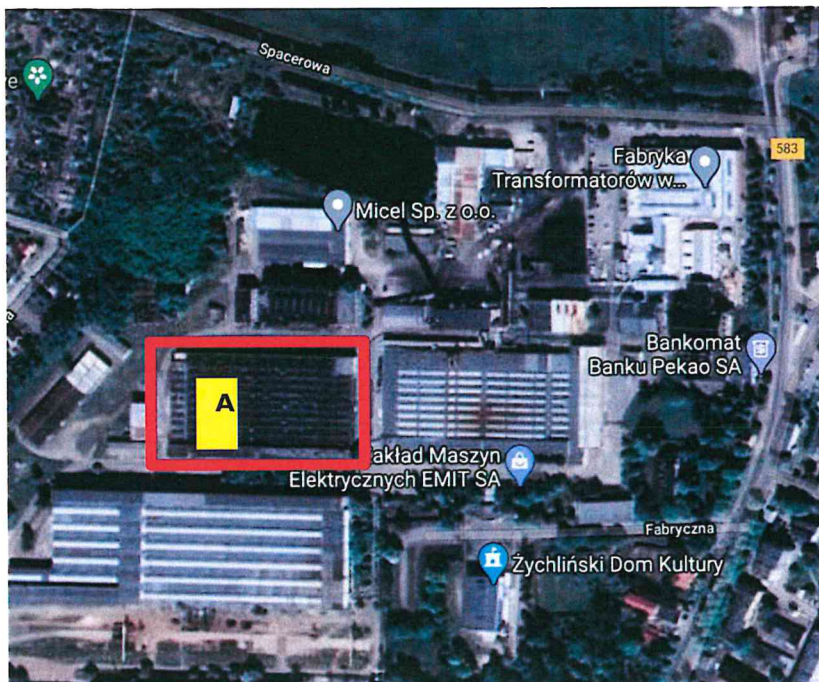
Produkcja przemysłowa występuje na terenie miasta Żychlina oraz w Dobrzelinie. Opiera się na bazie firm o profilu elektromaszynowym i spożywczych. Na przestrzeni lat 2015-2024 istniejące zakłady produkcyjne inwestowały w swój rozwój. W 2019 roku ukończono budowę nowego zakładu produkcyjnego firmy Union Chocolate Sp. z o.o. W tych latach lokalne firmy wielokrotnie występowały o wydanie decyzji o warunkach zabudowy w zakresie modernizacji istniejących i budowy nowych obiektów przemysłowych na swoim terenie. Decyzje wydawane były na rzecz: KSC S.A. Oddział „Cukrownia Dobrzelin” – 6 decyzji, Cargill Poland Sp. z o.o. Oddział w Dobrzelinie – 4 decyzje, Fabryka Transformatorów w Żychlinie – 2 decyzje, UNION Chocolate Sp. z o.o. – 1 decyzja.

Na grafice poniżej zaznaczono nieruchomość Union Chocolate Sp. z o.o. przed i po wybudowaniu nowego zakładu produkcyjnego oznaczone literą B. Litera A to budynek istniejący od lat 80.

Ponadto, ustalono warunki zabudowy dla nowych budynków handlowo-usługowych i usługowych: DINO, Biedronka, Przychodnia Stomatologiczna, Biuro rachunkowe od A do Z oraz myjnie samochodowe.

Na grafice poniżej zaznaczono lokalizację nowego zakładu produkcyjnego budowanego na obszarze EMIT S.A. - oznaczony literą A.

Najważniejszym wydarzeniem w sferze gospodarczego rozwoju Gminy Żychlin była lokalizacja w Podstrefie Żychlin ŁSSE nowego zakładu produkcyjnego francuskiej firmy Addev Materials. Budowa nowego obiektu zakończyła się na przełomie 2021/2022 a działalność rozpoczęła na początku 2022. Więcej na ten temat w kolejnym podpunkcie dotyczącym strefy ekonomicznej w Gminie Żychlin.

3.12 ŁÓDZKA SPECJALNA STREFA EKONOMICZNA – PODSTREFA ŻYCHLIN I PODSTREFA DOBRZELIN

Wyznaczone nieruchomości w mieście i gminie Żychlin, posiadają status Podstrefy Ekonomicznej Łódzkiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Idea powstania w Żychlinie podstrefy związana była z zapewnieniem inwestorom alternatywnej (tańszej opcji) pozyskania gruntów w stosunku do Podstrefy Kutno i Łowicz. Łączna powierzchnia działek objętych podstrefą w 2009 roku wynosiła ok 14 ha.

Nieruchomości o powierzchni ok 9 ha objęte zostały w 2019 roku Miejscowym Planem Zagospodarowania Przestrzennego. Pozostałe 5 ha pozostaje w trakcie rozpoczętej procedury uchwalania planu. Przeznaczenie tych gruntów jest produkcyjno-składowe oraz z uwagi na zbadane warunki glebowe i stan wód gruntowych część terenu to nieużytki.

W czerwcu 2020 roku wydzierżawiono 0,65 ha pod potrzeby gazyfikacji (stacja regazyfikacji gazu skroplonego), a w grudniu gmina sprzedała ponad 2,1 ha terenu w podstrefie inwestorowi planującemu budowę zakładu recyklingu pojazdów (docelowe zatrudnienie ok 20 osób). W ten sposób wykorzystano cały obszar podstrefy w Dobrzelinie.

W sprawie działki o powierzchni 2 ha położonej w Żychlinie przy ul. 1 Maja od 2019 prowadzone były negocjacje i badanie oferty oraz przygotowywania do sprzedaży nieruchomości, co miało swój

finał w maju 2021. Inwestycję na tej nieruchomości przeprowadziła firma z Francji, zajmująca się nowoczesnymi technologiami.

Na przestrzeni lat 2019/2020/2021 roku gmina prowadziła jednocześnie negocjacje z trzema firmami produkcyjnymi. Dwie z nich to firmy polskie i firma francuska. Firma FolMax zdecydowała się na zakup działki produkcyjnej poza terenem podstrefy ŁSSE. Sprzedany został 1 ha terenu lokalnej firmie, planującej rozwój swojej obecnej działalności. Firma Just-Car zakupiła teren w Dobrzelinie (2,1 ha) a firma Addev Materials z Francji teren w Żychlinie (1,9 ha).

Zdjęcie poniżej przedstawia zakład, który był budowany od czerwca do grudnia 2021.

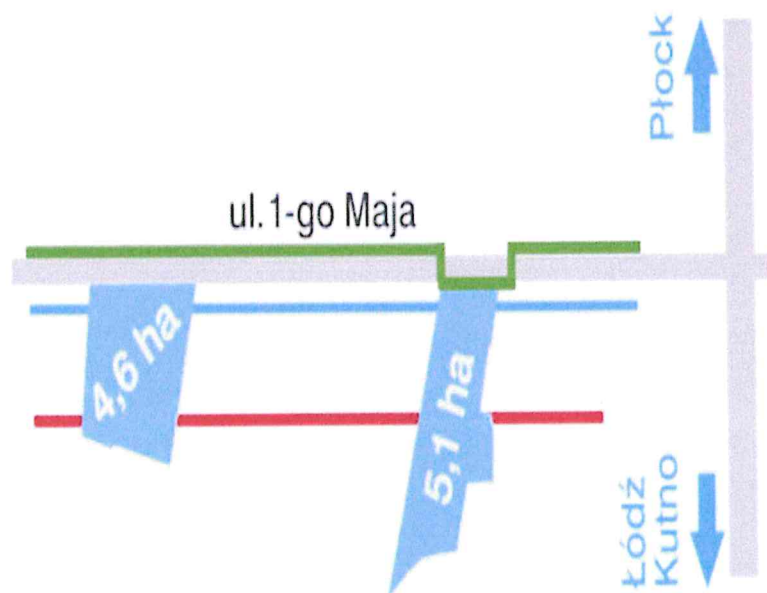

Promocją terenów ofertowych zajmuje się Gminne Centrum Informacji i Promocji. Obsługę inwestora prowadzi powołany do tego celu zespół pod kierunkiem Zastępcy Burmistrza Gminy. Wykorzystywane są sukcesywnie kanały informacyjne gminy oraz współpraca z administracją Łódzkiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Gmina Żychlin uczestniczyła w projekcie szkoleniowym pn. *Wdrażanie standardów obsługi inwestora*, którego celem było wzmocnienie kompetencji kadrowych oraz przygotowanie nowych materiałów reklamujących Podstrefę Żychlin.

Poniższe grafiki pochodzą z oficjalnej witryny internetowej gminazychlin.pl, z zakładki dedykowanej inwestorom, gdzie znajdują się wszystkie techniczne informacje o terenie oraz dane związane pomocą państwa dla inwestorów. Powołany jest również zespół ds. obsługi inwestora, który wspiera inwestorów w procedurach administracyjnych w zakresie kompetencji gminy.

Powyższy teren został zbyty na rzecz dwóch inwestorów z branży recyklingu i gazownictwa.

Teren o powierzchni ok 4,6 ha został podzielony na mniejsze nieruchomości. Jedna z działek o powierzchni 1,9 ha została nabyta przez inwestora. Do dyspozycji pozostaje teren o powierzchni 1,8 ha zaznaczony kolorem czerwonym, w sąsiedztwie firmy Addev Materials.

4 INFORMACJA O STANIE REALIZACJI POLITYK, PROGRAMÓW I STRATEGII

W ramach prowadzonej działalności samorządowej, Gmina Żychlin uchwała i realizuje polityki, programy i strategie w zakresie rozwiązywania problemów społecznych, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy, opieki nad zwierzętami, ochrony środowiska – usuwanie azbestu, edukacja ekologiczna, gospodarka niskoemisyjna, opieki nad zabytkami, rewitalizacji gminy oraz Strategię Rozwoju Gminy Żychlin.

4.1 STRATEGIA ROZWOJU GMINY ŻYCHLIN NA LATA 2015 - 2022 - PODSUMOWANIE

Kierunki rozwoju gminy do niedawna wyznaczała Strategia Rozwoju Gminy Żychlin na lata 2015 – 2022 przyjęta do realizacji w drodze uchwały Nr XVI/77/16 z dnia 29 stycznia 2016r, która określa główny cel rozwoju gminy oraz cele strategiczne.

GŁÓWNYM CELEM rozwoju gminy Żychlin, jest:

zapewnienie warunków dla zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego, w celu polepszenia warunków bytowych oraz poziomu życia mieszkańców poprzez efektywne wykorzystanie zasobów lokalnych, z jednoczesnym zachowaniem równowagi przyrodniczej

Cel główny przekłada się na określone cele strategiczne:

Cel strategiczny I - Poprawa warunków życia mieszkańców gminy Żychlin poprzez ochronę zdrowia, zapewnienie bezpieczeństwa publicznego, socjalnego, edukację, oświatę i sport

Cel strategiczny II – Wspieranie i rozwój przedsiębiorczości, w szczególności poprzez aktywizację lokalnych zasobów oraz wykorzystanie lokalnych i regionalnych specjalizacji

Cel strategiczny III – Ochrona środowiska przyrodniczego i kształtowanie ładu przestrzennego

Cel strategiczny IV – Odnowa wsi - pielęgnacja kultury i dziedzictwa historycznego

Strategia stanowi koncepcję rozwoju, wytycza cele rozwoju oraz kierunki działania. Jest ona instrumentem stymulowania procesów społeczno-gospodarczych zachodzących na terenie gminy a w szczególności: dyktuje główne kierunki rozwoju gminy, stanowi plan będący podstawą do podejmowania decyzji rozwojowych, zwiększa spójność decyzji podejmowanych przez władze samorządowe, pozwala na lepsze zagospodarowanie zasobów gminy, stanowi podstawę do ubiegania się o środki finansowe z krajowych i zagranicznych funduszy pomocowych, informuje mieszkańców i inwestorów o spodziewanych kierunkach rozwoju gminy.

Realizacja zadań określonych w Strategii przypada na okres programowania Unii Europejskiej i zawiera się w latach 2015-2022. Natomiast rezultaty niektórych działań będą obejmowały następny okres programowania.

W tabeli przedstawiono nazwy zadań ujętych w strategii do realizacji.

Nazwa zadania	Wpływ na realizację Strategii	Zrealizowane (TAK) / Niezrealizowane (NIE)
Termomodernizacja Szkoły Podstawowej im. Marii Kownackiej w Grabowie z wykorzystaniem OZE	Projekty mają na celu racjonalizację gospodarki zasobami na terenie Gminy. Efektywność energetyczna ma doprowadzić do zmniejszenia zużycia energii elektrycznej i pozwolić na stopniową dywersyfikację źródeł energii. Dzięki realizacji projektu zmniejszy się w znacznym stopniu zanieczyszczenie powietrza. Spadnie ilość substancji niebezpiecznych uwalnianych do powietrza. Ochronie podlegać będzie środowisko naturalne Gminy. Spadną również koszty utrzymania budynków.	w trakcie realizacji inwestycja etapowana
Termomodernizacja Żychlińskiego Domu Kultury z wykorzystaniem OZE		TAK
Termomodernizacja i wykonanie instalacji fotowoltaicznej budynku Urzędu Gminy w Żychlinie przy ul. Barlickiego 15		TAK
Termomodernizacja budynków zasobów komunalnych. (bez ulicy Narutowicza)		w trakcie realizacji inwestycja etapowana
Budowa sali gimnastycznej przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym im. Jana Pawła II w Żychlinie.	Projekt upowszechni w Gminie sport i rekreację. Mają one się stać zabawą i formą spędzenia wolnego czasu dla wszystkich mieszkańców. Projekt wpłynie więc na zwiększenie się liczby osób na co dzień uprawiających sport, dzięki czemu poprawie ulegnie jakość zdrowia mieszkańców.	w trakcie realizacji inwestycja etapowana
Modernizacja pomieszczeń w Szkole Podstawowej Nr 1 w Żychlinie.	Projekt wpłynie na jakość edukacji na poziomie przedszkolnym i podstawowym. Stworzone zostaną warunki do rozwoju i zabawy dla uczniów. Promowane będą takie umiejętności jak współpraca w grupie, umiejętność rozwiązywania problemów. Wysokiej jakości edukacja stanie się dostępna dla wszystkich mieszkańców gminy Żychlin. Projekt wpłynie również na poprawę jakości zamieszkania w Gminie, stworzy warunki do pracy oraz rozwoju kobietom po urodzeniu dziecka. Jednocześnie nastąpi poprawa jakości wykształcenia dzieci uczęszczających do placówek przedszkolnych, które pozytywnie wpływają na rozwój dzieci.	TAK
Modernizacja Przedszkola Samorządowego Nr 1 w Żychlinie.		TAK
Modernizacja Żychlińskiego Domu Kultury w zakresie funkcjonalnym.	Dzięki realizacji projektu nastąpi odnowa lokalnej tradycji i kultury. Mieszkańcy chętniej będą uczestniczyli w zajęciach kulturalnych. Gmina stanie się przyjazna i ciekawa dla turystów zainteresowanych lokalnymi tradycjami. Odnowa tradycji ma również duży wpływ na promocję lokalnych przedsiębiorstw, które opierają swoją działalność o lokalne wyroby.	w trakcie realizacji inwestycja etapowana
Modernizacja Stacji Uzdadniania Wody w Żychlinie wraz z inwestycją budowy sieci kanalizacyjnej na terenie osady Dobrzelin.	Projekt pozwoli zwiększyć liczbę przedsiębiorstw zlokalizowanych na terenie Gminy. Zwiększy się tym samym liczba miejsc pracy. Polepszą się warunki życia w obszarze realizacji projektu. Projekt wpłynie również na zmniejszenie ilości ścieków uwalnianych do środowiska w sposób niekontrolowany.	w trakcie realizacji inwestycja etapowana – SIEĆ KANALIZACJI SANITARNEJ
Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach położonych poza aglomeracją Gminy Żychlin.	Gospodarka wodno-ściekowa jest niezwykle ważnym elementem zapewnienia wszystkim mieszkańcom dostępu do podstawowych usług. Budowa przydomowych oczyszczalni ma znaczny wpływ na jakość życia i przyczyni się do rozwoju społeczno-gospodarczego całej Gminy. Projekt wpłynie również na ochronę środowiska naturalnego.	NIE

Nazwa zadania	Wpływ na realizację Strategii	Zrealizowane (TAK) / Niezrealizowane (NIE)
Budowa mikroinstalacji ogniw fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej.	Projekt ma na celu racjonalizację gospodarki zasobami na terenie Gminy. Efektywność energetyczna ma doprowadzić do zmniejszenia zużycia energii elektrycznej i stopniową dywersyfikację źródeł energii. Dzięki realizacji projektu zmniejszy się w znacznym stopniu zanieczyszczenie powietrza. Spadnie ilość substancji niebezpiecznych uwalnianych do powietrza. Ochronie podlegać będzie środowisko naturalne Gminy. Spadną również koszty utrzymania budynków.	TAK
Budowa mikroinstalacji ogniw fotowoltaicznych na terenie Gminy Żychlin na obiektach mieszkalnych.		inwestycja etapowana - zrealizowany I etap; - II etap po pozytywnej ocenie w ramach RPO WŁ.
Wykonanie instalacji CO w budynkach zasobów komunalnych.	Projekt ma na celu racjonalizację gospodarki zasobami na terenie Gminy. Wzmocni efektywność energetyczną budynków, ma doprowadzić do zmniejszenia zużycia energii i stopniową dywersyfikację źródeł energii. Dzięki realizacji projektu zmniejszy się w znacznym stopniu zanieczyszczenie powietrza. Spadnie ilość substancji niebezpiecznych uwalnianych do powietrza. Ochronie podlegać będzie środowisko naturalne Gminy. Spadną również koszty utrzymania budynków.	w trakcie realizacji inwestycja wykonywana sukcesywnie
Rewitalizacja ul. Narutowicza wraz z termomodernizacją kamienic komunalnych.	Projekt ma na celu racjonalizację gospodarki zasobami na terenie Gminy. Efektywność energetyczna ma doprowadzić do zmniejszenia zużycia energii elektrycznej i stopniową dywersyfikację źródeł energii. Dzięki realizacji projektu zmniejszy się w znacznym stopniu zanieczyszczenie powietrza. Spadnie ilość substancji niebezpiecznych uwalnianych do powietrza. Ochronie podlegać będzie środowisko naturalne Gminy. Spadną również koszty utrzymania budynków. Dodatkowo przestrzeni zostanie nadana nowa jakość.	w trakcie realizacji część związana z termomodernizacją kamienic inwestycja etapowana PODPISANA UMOWA NA WYKONANIE MODERNIZACJI ULICY
Rewitalizacja Parku Miejskiego przy ul. Barlickiego w Żychlinie.	Zwiększy się atrakcyjność inwestycyjna terenów inwestycyjnych służących rozwojowi turystyki. Powstaną podstawy do rozwoju małych firm turystycznych oraz działalności hotelowej, agroturystycznych. Wykorzystane i promowane będą walory krajobrazowe i kulturowe Gminy.	NIE
Odbudowa Synagogi w Żychlinie wraz z nadaniem nowych funkcji społecznych.	Dzięki realizacji projektu nastąpi odnowa lokalnej tradycji i kultury. Mieszkańcy chętniej będą uczestniczyli w zajęciach kulturalnych. Gmina stanie się przyjazna i ciekawa dla turystów zainteresowanych lokalnymi tradycjami. Odnowa tradycji ma również duży wpływ na promocję lokalnych przedsiębiorstw, które opierają swoją działalność o lokalne wyroby.	NIE
Remont zabytkowego Kościoła pod wezwaniem św. Apostołów Piotra i Pawła w Żychlinie.	Projekt przyczyni się do odnowy dziedzictwa kulturowego Gminy. Zachowany zostanie zabytkowy obiekt mający duże znaczenie dla mieszkańców. Projekt wpłynie na podniesienie atrakcyjności turystycznej przestrzeni publicznej w Gminie.	TAK
Rewaloryzacja zespołu parkowo-dworskiego w Dobrzelinie.	Zwiększy się atrakcyjność inwestycyjna terenów inwestycyjnych służących rozwojowi turystyki. Powstaną podstawy do rozwoju małych firm turystycznych oraz działalności hotelowej, agroturystycznych. Wykorzystane i promowane będą walory krajobrazowe i kulturowe gminy Żychlin. Charakter projektów wpłynie na zainteresowanie turystów Gminą i całym województwem łódzkim.	w trakcie realizacji
Rewaloryzacja zespołu parkowo-dworskiego w Śleszynie.		w trakcie realizacji
Renowacja zieleni miejskiej i drzewostanu.		NIE

Nazwa zadania	Wpływ na realizację Strategii	Zrealizowane (TAK) / Niezrealizowane (NIE)
Rewitalizacja Parku Miejskiego przy Żychlińskim Domu Kultury wraz z utworzeniem ścieżki edukacyjnej dla dzieci „Nudzimisie i my”.		NIE
Budowa miasteczka ruchu drogowego wraz z elementami Skate Park'u.	Projekt umożliwi zwiększenie bezpieczeństwa w ruchu drogowym na obszarze Gminy, a także pozwoli na zagospodarowanie czasu wolnego dzieciom i młodzieży w sposób aktywny.	NIE
Budowa siłowni zewnętrznych.	Projekt pozwoli przeciwdziałać negatywnym zjawiskom społecznym. Chodzi w szczególności o zmniejszenie ilości przypadków problemów ze statyką ciała. Wykorzystanie czasu wolnego przez dzieci i młodzież w sposób aktywny, korzystny dla ich zdrowia przyczyni się również do wzrostu poziomu edukacji w okresie długoterminowym. Projekt pozwoli wszystkim mieszkańcom korzystać z bezpłatnych siłowni. Dostęp do nich będą mieć również starsi mieszkańcy Gminy. Dla części z nich będzie to możliwość poprawienia kondycji fizycznej, wzmocnienia mięśni i zwiększenia wydolności organizmu. Dla innych siłownie będą miejscem spotkań czy spacerów z dziećmi, wnukami. Siłownie mogą stać się kolejnymi miejscami w Gminie, gdzie będą nawiązywane znajomości oraz wzmacniane więzi społeczne.	TAK
Budowa elementów lekkoatletycznych wraz z oświetleniem na Stadionie Miejskim w Żychlinie.	Projekt upowszechni w Gminie sport i rekreację, tak aby stały się one zabawą i formą spędzenia wolnego czasu dla wszystkich mieszkańców. Projekt wpłynie więc na zwiększenie się liczby osób na co dzień uprawiających sport, tym samym poprawie ulegnie jakość zdrowia mieszkańców.	NIE
Modernizacja targowicy miejskiej.	Projekt pomoże w rozwoju małej przedsiębiorczości na obszarze Gminy. Projekt pobudzi gospodarczo tereny inwestycyjne w Mieście.	NIE
Modernizacja pomieszczeń budynku Urzędu Gminy w Żychlinie przy ul. Barlickiego 15	Projekt poprawi jakość życia mieszkańców w Gminie. Otrzymają oni dostęp do infrastruktury społecznej na wysokim poziomie.	TAK
Rewitalizacja podwórek w ramach działań społecznych.	Projekt poprawi jakość życia mieszkańców w gminie Żychlin. Wzrośnie jakość kapitału społecznego, nastąpi wzmocnienie więzi społecznych, wzrośnie integracja społeczna.	NIE
Realizacja infrastruktury technicznej terenu objętego Miejscowym Planem Zagospodarowania Przestrzennego terenu mieszkaniowego zlokalizowanego pomiędzy ulicami Łukasińskiego i Orłowskiego.	Projekt ma zapewnić spójność społeczno-gospodarczą obszaru Gminy.	NIE
Przebudowa nawierzchni ulic miejskich:	Projekt ma zapewnić spójność społeczno-gospodarczą obszaru Gminy. Tereny wiejskie muszą mieć łatwy dostęp do miast i głównych ciągów drogowych. Poszczególne tereny Gminy rozwijać się mają równomiernie, a mieszkańcy muszą mieć równy dostęp do podstawowej infrastruktury społecznej. Projekt pozwoli zwiększyć liczbę przedsiębiorstw zlokalizowanych na terenie Gminy. Nowe przedsiębiorstwa generują nowe miejsca pracy oraz wzrost średnich dochodów ludności. Nastąpi wzrost cen gruntów w całej Gminie.	TAK
1. ul. Inż. Z Okoniewskiego		TAK
2. ul. Konopnickiej		TAK
3. ul. Dobrzeleńska, Dolna, Nowa Kolejowa, Dobra (wykonane), Mała, Śląska, Cicha,		Inwestycja etapowana wykonanych 5 ulic
4. ul. Sienkiewicza		PODPISANA UMOWA Z WYKONAWCĄ

Nazwa zadania	Wpływ na realizację Strategii	Zrealizowane (TAK) / Niezrealizowane (NIE)
5. ul. Łąkowa		PODPISANA UMOWA Z WYKONAWCĄ
6. ul. Zdrojowa, Złota i Barlickiego		NIE
7. ul. Ściegiennego		NIE
8. ul. Kościuszki		NIE
9. ul. Przeskok wraz z Placem Wolności		NIE
10. ul. Słowackiego		NIE
11. gminne drogi wewnątrzsołdowe		NIE
Przebudowa nawierzchni dróg gminnych:		
1. Pasieka – Sokołów		PODPISANA UMOWA Z WYKONAWCĄ
2. Grabie – Oleszcze		TAK
3. Czesławów		TAK
4. Orątki Górne		TAK
5. Dobrzelin, ul. Hotelowa		NIE
6. Dobrzelin ul. Słoneczna		TAK
7. Śleszyn ul. Kamilewska		TAK
8. Budzyń ul. Budzyńska		NIE
9. Gajew		NIE
10. Kaczkowizna – Strzelce		NIE
11. Zgoda		NIE
12. Śleszynek		NIE
13. Grzybów Dolny ul. Górna		TAK
Modernizacja ciągów pieszych z dostosowaniem dla osób niepełnosprawnych.	Projekt zwiększy jakość życia mieszkańców Gminy, w tym osób niepełnosprawnych. Wzrośnie bezpieczeństwo uczestników ruchu drogowego. Gmina stanie się bardziej przyjazna mieszkańcom.	zadanie wykonywane SUKCESYWNIE
Budowa parkingów	Zwiększy się jakość infrastruktury społecznej w Gminie. Znacznie poprawi się estetyka miejscowości, co może przełożyć się na rozwój funkcji gospodarczych. Zagospodarowanie poszczególnych miejscowości wpłynie na ich spójne wykorzystanie. Odnowa miejscowości zwiększy również bezpieczeństwo na drogach publicznych (chodzi zarówno o pieszych jak i o kierowców). Realizacja projektu wpłynie także pozytywnie na ochronę środowiska naturalnego Gminy. Ruch kołowy i pieszy zostaną uporządkowane.	zadanie wykonywane SUKCESYWNIE np. BUDOWA PARKINGU WRAZ ZE ZMIANĄ ORGANIACJI RUCHU PRZY BUDYNKU OSP w Żychlinie
Modernizacja systemu oświetlenia dróg i ulic na energooszczędne	Projekt ma na celu racjonalizację gospodarki zasobami na terenie Gminy. Efektywność energetyczna ma doprowadzić do zmniejszenia zużycia energii elektrycznej i stopniową dywersyfikację źródeł energii. Projekt wymiernie wpłynie na bezpieczeństwo mieszkańców Gminy.	Inwestycja wykonywana sukcesywnie przez gestora sieci

4.2 STRATEGIA ROZWOJU GMINY ŻYCHLIN NA LATA 2022 - 2030

Kierunki rozwoju gminy wyznacza Strategia Rozwoju Gminy Żychlin na lata 2022 - 2030 przyjęta do realizacji w drodze uchwały Nr XL/294/22 z dnia 15 grudnia 2022 r, która określa główny cel rozwoju gminy oraz cele strategiczne w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym.

Analizy zachodzących trendów lokalnych i regionalnych, przeprowadzone badania społeczne oraz wizja lokalna pozwoliły na wypracowanie dziedzin wsparcia wyróżnionych w strategii. Są to obszary działalności gminy, które wymagają poprawy bądź dodatkowego bodźca do rozwoju. Wyzwania stojące przed samorządem silnie korelują ze zdefiniowanymi już wcześniej problemami oraz zidentyfikowanym potencjałem - zasobami umożliwiającymi realizację celów strategii.

Przedstawiono zatem mapę strategii, ukazującą wyznaczone cele strategiczne, a następnie drzewo celów, gdzie celom strategicznym przypisano cele operacyjne oraz katalog projektów kluczowych i działań przewidzianych do realizacji. Stanowią one filary działań, które mają podstawowe znaczenie w perspektywie osiągania pożądanej zmiany.

Cele skierowano do trzech obszarów: gospodarczego, środowiskowego oraz mieszkańców jako kluczowej grupy docelowej.

Połączenie zasobów, wykorzystanie warunków zewnętrznych oraz potencjału: samorządu, przedsiębiorców, organizacji pozarządowych oraz mieszkańców dają możliwość realizacji niezbędnych procesów prowadzących do osiągnięcia wytyczonych celów.

Cel strategiczny I

Wzmocnienie atrakcyjności inwestycyjnej gminy oraz wsparcie przedsiębiorczości dla stabilnej gospodarki Gminy Żychlin

Cel strategiczny I obejmuje obszar gospodarki i dąży do zapewnienia wysokiego poziomu rozwoju gospodarczego Gminy. Cel ten zostanie osiągnięty dzięki inwestycjom w infrastrukturę, wsparcie mieszkańców, wzrost konkurencyjności Gminy, również w aspekcie turystycznym, dzięki podjętym działaniom rewitalizacyjnym.

Cel strategiczny 2

Odpowiedzialność ekologiczna w myśl zasady zrównoważonego rozwoju, ochrona środowiska oraz zasobów kulturowych Gminy Żychlin

Cel strategiczny 2 obejmuje obszar środowiska, kładąc nacisk na jego ochronę w aspektach ochrony: powietrza, wód, gleb, zieleni, krajobrazu, ekosystemów. Konieczne jest podjęcie działań służących adaptacji do zmian klimatu, których efektem są ekstremalne zjawiska pogodowe, coraz częściej i coraz bardziej dotkliwie doświadczające mieszkańców Gminy oraz całego województwa i kraju. Niezbędne jest również podjęcie działań rewitalizacyjnych oraz tych sprzyjających zachowaniu krajobrazu kulturowego gminy.

Cel strategiczny 3

Poprawa warunków życia mieszkańców Gminy Żychlin; budowa silnego kapitału społecznego

Cel strategiczny 3 obejmuje wymiar społeczny, koncentruje się na lepszej jakości usług, dbałości o mieszkańców na wielu płaszczyznach, tworzeniu warunków dla rozwoju i wzrastania kapitału społecznego gminy. Konieczne jest uwzględnienie działań zapewniających bezpieczeństwo mieszkańcom, w tym dobre warunki socjalne, jednoczenie społeczeństwa

Przykładowy opis celów operacyjnych przedstawia poniższy opis:

Cel strategiczny I

Wzmocnienie atrakcyjności inwestycyjnej gminy oraz wsparcie przedsiębiorczości dla stabilnej gospodarki Gminy Żychlin.

Cel operacyjny I.1 Poprawa funkcjonalności infrastruktury oraz zwiększenie dostępności komunikacyjnej Gminy Żychlin

Działanie / zadanie/ projekt:

Modernizacja infrastruktury oświatowej
Adaptacja terenów pod zielone ścieżki
Rewitalizacja parku miejskiego wraz z utworzeniem ścieżki edukacyjnej dla dzieci „Nudzimisie i my” przy Żychlińskim Domu Kultury
Rewitalizacja parku miejskiego przy ul. Barlickiego w Żychlinie
Termomodernizacja kamienic i budynków komunalnych wraz z podłączeniem do sieci ciepłowniczej
Modernizacja Żychlińskiego Domu Kultury
Modernizacja istniejącej infrastruktury sportowej
Modernizacja stacji Uzdatniania Wody wraz z inwestycją budowy sieci kanalizacyjnej na terenie osady Dobrzelin, Grabowa ul. Górska, Budzyń i Wola Popowa
Budowa kanalizacji sanitarnej w północnej części miasta
Modernizacja Oczyszczalni Ścieków
Przebudowa dróg gminnych i wewnętrznych
Budowa infrastruktury technicznej terenu objętego MPZP pomiędzy ul. Łukasińskiego i ul. Orłowskiego
Realizacja działań oddolnych w ramach rewitalizacji wspólnych przestrzeni sąsiedzkich
Mieszkam EKO
Budowa ulicy Zachodniej do obsługi terenów inwestycyjnych
Budowa terenu rekreacji w postaci wykonania sztucznej plaży, infrastruktury grillowej przy zbiornikach wodnych w Dobrzelinie
Budowa systemu identyfikacji przestrzennej miasta Żychlin

Pełna wersja strategii znajduje się na stronie BIP Gminy Żychlin pod linkiem:

<https://bip.gminazychlin.pl/>

4.3 LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY ŻYCHLIN NA LATA 2017-2024

Procesy rewitalizacji obszarów zdegradowanych zostały w Polsce uregulowane przez kilka dokumentów. Zasadnicze znaczenie ma tu Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2015 r., poz. 1777 z późn. zm.). W oparciu o nią przygotowano także Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 (Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju), stanowiące podstawę dla opracowania Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy

Żychlin na lata 2017-2024, który został przyjęty przez Radę Miejską w Żychlinie Uchwałą Nr XLII/235/18 w dniu 5 marca 2018 roku.

Ponieważ w **Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020** przewidziano wsparcie dla procesów rewitalizacji, Lokalny Program Rewitalizacji jest jednocześnie dostosowany do zapisów „Procedury weryfikacji programów rewitalizacji w Instytucji Zarządzającej Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020 pod kątem zgodności z Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020”.

Gmina Żychlin otrzymała na opracowanie niniejszego Programu wsparcie ze środków Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna. Niniejszy Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Żychlin będzie obowiązywać do 2024, natomiast po tym czasie – zgodnie z ustawą o rewitalizacji – gmina może zdecydować się na opracowanie Gminnego Programu Rewitalizacji w oparciu o wspomnianą ustawę o rewitalizacji.

W poprzednim okresie programowania rewitalizacja w dużej mierze ograniczona została do przedsięwzięć infrastrukturalnych, przede wszystkim w sferze budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej. Obecnie jednak większy nacisk położony został na rozwiązywanie problemów społecznych. Opracowany dokument uwzględnia w związku z tym oba te aspekty (społeczny i infrastrukturalny). Znalazło to odzwierciedlenie w zaprojektowanych celach rewitalizacji, kierunkach działań i przedsięwzięciach rewitalizacyjnych. Jednak zakłada się, że cele infrastrukturalne podporządkowane są rozwiązywaniu problemów w sferze społecznej i mają sprzyjać (nierzadko tworzyć przestrzeń) realizacji celów społecznych.

Obszar zdegradowany, zgodnie z zapisami „Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020”, to znajdujący się w stanie kryzysowym obszar gminy, cechujący się nagromadzeniem negatywnych zjawisk społecznych (zwłaszcza wysokiego poziomu bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu kulturalnym i społecznym) oraz wystąpieniem jednego z czynników: środowiskowych, gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych bądź technicznych. Wyniki analizy wskazują, że obszarem zdegradowanym są te miejscowości lub ulice, które osiągają wskaźniki o wartościach mniej korzystnych niż średnia gminy w przypadku co najmniej połowy analizowanych wskaźników społecznych tj. co najmniej sześciu oraz przynajmniej jednego wskaźnika spoza sfery społecznej. Obszar zdegradowany obejmuje następujące ulice i miejscowości o największej liczbie negatywnych zjawisk: w Żychlinie to ul. 1 Maja, ul. 3 Maja, Al. Raławickie, ul. Barlickiego, ul. Jana Pawła II, ul. Kilińskiego, ul. Młyńska, ul. Narutowicza, Pl. 29 Listopada, Pl. Wolności, ul. Pomorska, ul. Ściegiennego, ul. Traugutta, w Dobrzelinie to ul. Wł. Jagiełły, w Grabowie: ul. Dworcowa, ul. Grabówek.

Kryteria zdegradowania, czyli 6 wskaźników społecznych i jeden dodatkowy spełniają jeszcze wsie Biała, Kaczkowizna. Jednakże nie zostały one wskazane jako zdegradowane z uwagi na niemożność prowadzenia tam procesów rewitalizacyjnych chociażby z powodu bardzo małej liczby mieszkańców oraz braku miejsc, publicznych, które mogłyby szeroko oddziaływać na zdegradowany obszar. Ponadto są to wsie typowo rolnicze, w sposób jednoznaczny nie można odczytać założonych wskaźników gospodarczych. W związku z powyższym możliwości oddziaływania tam procesów rewitalizacyjnych jest znikome.

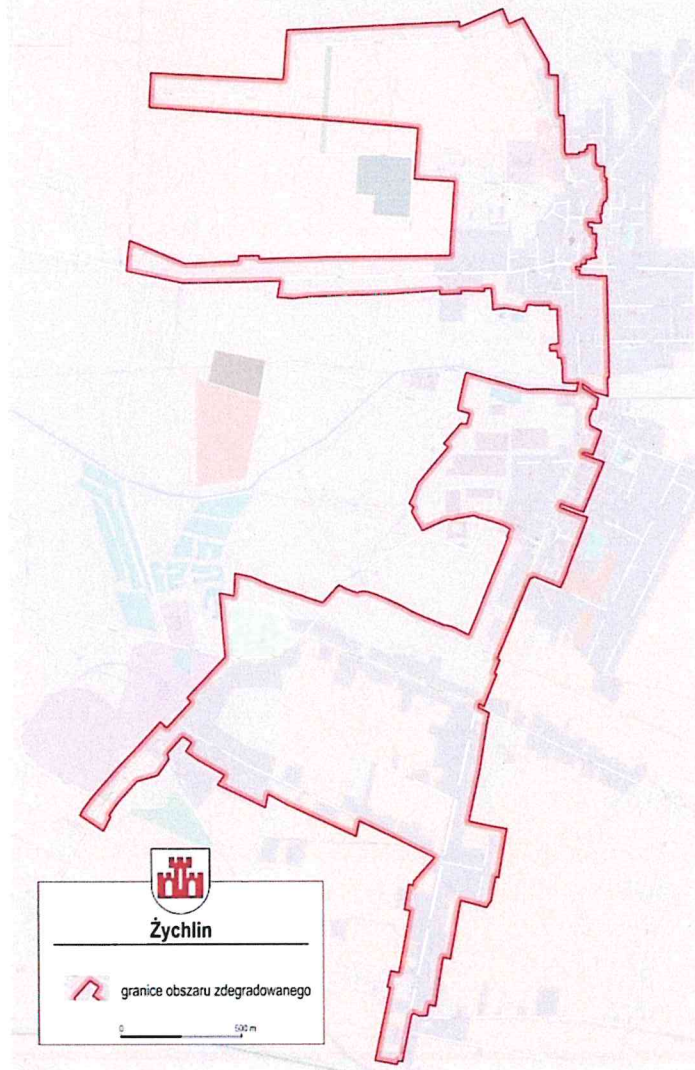
Fragment lub całość obszaru zdegradowanego, na którym występuje szczególna koncentracja negatywnych problemów oraz który ma znaczenie dla rozwoju lokalnego danej gminy, określany jest mianem obszaru rewitalizacji. Poza koniecznością spełnienia warunków dotyczących wskaźników delimitacyjnych, trzeba uwzględnić narzucone w drodze wytycznych ministerialnych i ustawy o rewitalizacji ograniczenia co do liczby mieszkańców i powierzchni:

- ❖ może być zamieszkały przez maksymalnie 30% mieszkańców gminy,
- ❖ powierzchnia nie może przekraczać 20% powierzchni gminy.

Podczas badania obszaru zdegradowanego a przy wyznaczaniu obszaru rewitalizacji nastąpiło przekroczenie 30 % ludności na terenie rewitalizowanym. W związku z powyższym Zespół ds. Rewitalizacji po zasięgnięciu opinii Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

i dokonanej przez niego analizie rozkładu problemów społecznych z dokładnością do poszczególnych numerów klatek/ mieszkań zdecydował wyłączyć niektóre fragmenty ulic z obszaru rewitalizacji.

Graficzne ujęcie obszar zdegradowanego w gminie Żychlin na tle mapy gminy.

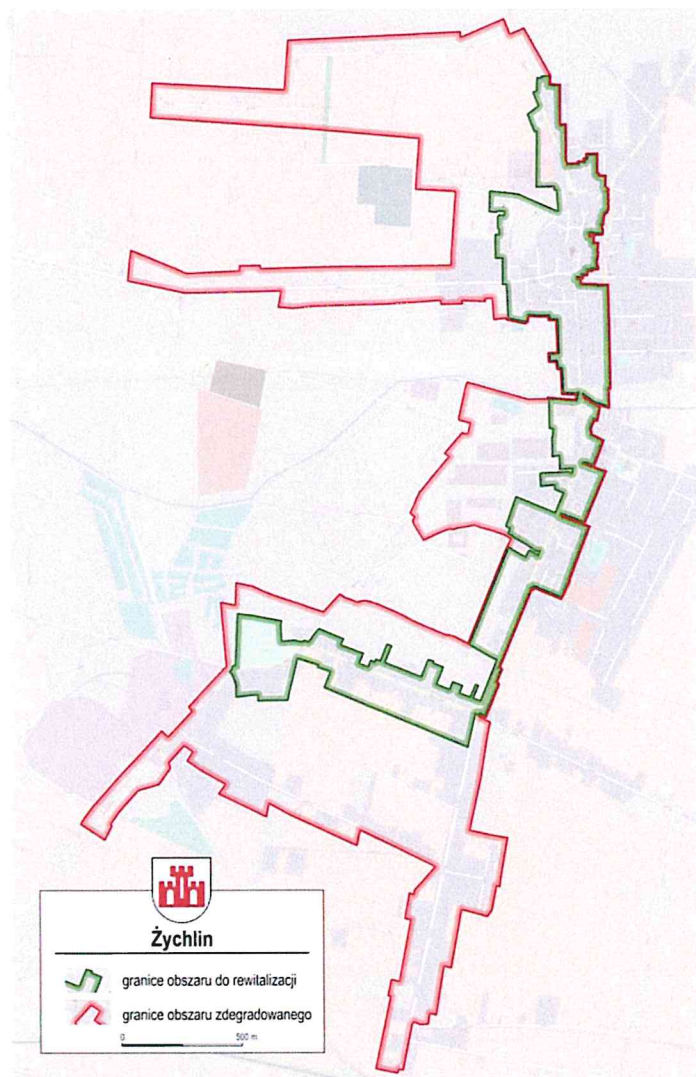

Obszar rewitalizacji spełnia warunki dotyczące liczby mieszkańców oraz powierzchni:

- 2757 mieszkańców, czyli 22,80% mieszkańców gminy;
- 1,09 km², tj. 1,42% powierzchni gminy.

Podsumowując wskazany obszar do rewitalizacji obejmuje: centrum miasta Żychlina, stanowiące centrum administracyjne oraz handlowo-usługowe gminy, przy którym zlokalizowane są ważne instytucje publiczne oraz strefę staromiejską z główną ulicą miasta wraz z przylegającymi zabytkami. Obszar jest spójny przestrzennie, kumulujący negatywne zjawiska w szczególności bezrobocie i ubóstwo, charakteryzujący się niskim poziomem kapitału społecznego, ze względu na swoje położenie istotny dla rozwoju społeczno-gospodarczego gminy.

Obszar rewitalizacji w gminie Żychlin na tle obszaru zdegradowanego.

W wyniku analizy problemów występujących na obszarze rewitalizacji (zarówno wskaźnikowej, jak i opartej o badania społeczne), wyodrębniono następujące cele i kierunki działań rewitalizacyjnych:

❖ **WYSOKI POZIOM KAPITAŁU SPOŁECZNEGO OBSZARU REWITALIZACJI**

Kierunki działań: Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu na obszarze rewitalizacji. Wspieranie aktywności społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji. Pobudzanie i rozwijanie aktywności kulturalnej mieszkańców obszaru rewitalizacji.

❖ **ROZWINIĘTA SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA STWARZAJĄCA WARUNKI DO OŻYWIENIA SPOŁECZNEGO**

Kierunki działań: Przywracanie funkcjonalności budynków na obszarze rewitalizacji. Przystosowane do potrzeb mieszkańców tereny zielone. Poprawa stanu i poziomu wyposażenia w infrastrukturę techniczną na obszarze rewitalizacji.

Lista podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych zawiera 8 propozycji działań. Zostały na niej zamieszczone projekty społeczne lub infrastrukturalne, które odpowiadają w sposób pośredni lub bezpośredni na zdiagnozowane problemy. Modernizacja czy rozbudowa obiektów oraz przestrzeni

publicznych pozwoli na wykreowanie miejsc aktywności kulturalnej i społecznej mieszkańców, rozwiązując w ten sposób najdotkliwsze problemy obszaru rewitalizacji.

Nazwa projektu	Zrealizowany	W trakcie	Do realizacji
Utworzenie w budynku przy ul. Barlickiego 4 Centrum Aktywności Lokalnej w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji.			
Przystosowanie budynku po Szkole Podstawowej Nr 1 na Centrum Aktywności Lokalnej – etap II w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji			
Modernizacja i termomodernizacja budynku Żychlińskiego Domu Kultury wraz z wykorzystaniem OZE w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji			
Rewitalizacja Parku Miejskiego przy Żychlińskim Domu Kultury wraz z utworzeniem ścieżki edukacyjnej dla dzieci „Nudzimisie i my” w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji			
Modernizacja Parku Miejskiego przy ulicy Barlickiego w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji			
Kompleksowa rewitalizacja obszaru synagogi w Żychlinie wraz z nadaniem nowych funkcji społeczno-gospodarczych w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji			
Rewaloryzacja i adaptacja zabytkowego zespołu dworsko-parkowego Orsettich na realizację celów statutowych Fundacji Dworu Dobrzelin			
Aktywna integracja osób nieaktywnych zawodowo oraz innych grup społecznych zagrożonych wykluczeniem społecznym			

4.4 PROGRAMU OPIEKI NAD ZWIERZĘTAMI BEZDOMNYMI ORAZ ZAPOBIEGANIA BEZDOMNOŚCI ZWIERZĄT NA TERENIE GMINY ŻYCHLIN NA 2023 ROK

W ramach realizacji programu w 2024 roku zapewniono zwierzętom opiekę w schronisku, opiekę nad wolno żyjącymi kotami w tym ich dokarmianie, odławianie bezdomnych zwierząt, obowiązkową sterylizację albo kastrację zwierząt w schronisku, poszukiwanie właścicieli dla bezdomnych zwierząt, usypianie ślepych miotów, wskazanie gospodarstwa rolnego w celu zapewnienia miejsca dla zwierząt gospodarskich oraz zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt.

W minionym roku z terenu Gminy Żychlin wyłapano i przewieziono do schroniska 10 psów. Gmina prowadziła również akcję dofinansowania w wysokości 50% kosztów zabiegów sterylizacji lub kastracji psów i kotów będących własnością mieszkańców Gminy Żychlin i sfinansowała 100% kosztów ww. zabiegów przygarniętych bezdomnych psów i kotów pochodzących z terenu gminy. Ponadto wszystkie zwierzęta, którym gmina dofinansowała lub sfinansowała zabiegi sterylizacji lub kastracji były znakowane elektronicznie.

4.5 PROGRAM USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST

W 2024 Gmina Żychlin realizowała zadanie pn. Usunięcie i unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Żychlin dofinansowane ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi. W wyniku realizacji zadania odebrano i oddano utylizacji 127,88 ton azbestu. Koszt całkowity zadania wyniósł 61.459,13 zł z czego kwota dofinansowania wyniosła 30.798,00 zł.

Łącznie w latach 2020-2024 Gmina Żychlin zrealizowała zadanie jw. w zakresie demontażu utylizacji 17,722 tony azbestu oraz odebrano i utylizacji 439,405 ton azbestu. Koszty zadania zamknęły się w kwocie 177.700,30 zł z czego kwota dofinansowania wyniosła 152.621,00 zł.

Rozebrane elementy dachów z materiałów zawierających azbest.

4.6 PROGRAMY EDUKACJI EKOLOGICZNEJ

Gmina w ciągu ostatniego roku organizowała i wspierała przedsięwzięcia mające na celu edukację ekologiczną osób dorosłych, dzieci i młodzieży, w tym:

- ❖ Realizacja zadania pn. „Utworzenie ekopracowni Szkoła Podstawowa im. Marii Kownackiej w Grabowie” dofinansowanego ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi. Koszt całkowity zadania wynosi 63.157,90 zł z czego kwota dofinansowania wyniosła 59.986,00 zł.
- ❖ Kontynuacja internetowej akcji „Czyste powietrze dla naszych dzieci” (w ramach akcji prowadzono działania informacyjno-edukacyjne dotyczące uchwały antysmogowej dla województwa łódzkiego).

4.7 PLAN GOSPODARKI NISKOEMISYJNEJ - PODSUMOWANIE

Gmina posiada Plan Gospodarki Niskoemisyjnej przyjęty w drodze Uchwały Nr XVI/78/16 z dnia 29 stycznia 2016 roku i zaopiniowany pozytywnie przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Przyjęty Plan pozwala ubiegać się o środki z Unii Europejskiej w ramach

Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020. Plan gospodarki niskoemisyjnej ma m.in. przyczynić się do osiągnięcia celów określonych w pakiecie klimatyczno-energetycznym do roku 2020, tj.: redukcji emisji gazów cieplarnianych, zwiększenia udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych, redukcji zużycia energii końcowej, co ma zostać zrealizowane poprzez podniesienie efektywności energetycznej, a także do poprawy jakości powietrza. Plan Gospodarki Niskoemisyjnej wpisuje się w założenia Strategii Rozwoju Gminy Żychlin na lata 2015-2022 w cel główny oraz „Cel strategiczny III. Ochrona środowiska przyrodniczego i kształtowanie ładu przestrzennego”.

Gmina Żychlin realizuje sukcesywnie inwestycje założone w Planie. W 2021 wykonano zadanie inwestycyjne „TERMOMODERNIZACJA BUDYNKÓW KOMUNALNYCH”, który przewidywał wykonanie termomodernizacji 5 kamienic na starówce miejskiej.

Wykaz zrealizowanych inwestycji i do realizacji w przyszłości określa tabela poniżej:

Nazwa projektu	zrealizowana	do realizacji	w trakcie realizacji
Termomodernizacja budynku Urzędu Gminy w Żychlinie z wykorzystaniem OZE	2017		
Termomodernizacja Żychlińskiego Domu Kultury z wykorzystaniem OZE	2018		
Termomodernizacja Szkoły Podstawowej im. Marii Kownackiej w Grabowie z wykorzystaniem OZE	Realizowana etapowo od 2018	do 2022 rok	prace termomodern. wykonywane sukcesywnie
Termomodernizacja budynków zasobów komunalnych (bez ulicy Narutowicza)	Realizowana etapowo od 2014	2020 rok	wykonywane sukcesywnie
Budowa mikroinstalacji ogniw fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej	2020 rok		
Wykonanie instalacji CO w budynkach zasobów komunalnych			wykonywane sukcesywnie
Budowa mikroinstalacji ogniw fotowoltaicznych na terenie Gminy Żychlin na obiektach mieszkalnych	Realizowana od 2019	2022 rok	Kontynuowane w latach 2023 i następnych
Rewitalizacja ul. Narutowicza wraz z termomodernizacją kamienic komunalnych		po 2021	

4.8 STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Żychlin na lata 2021-2026 jest wieloletnim dokumentem programowym, który ma istotne znaczenie dla zapewnienia bezpieczeństwa socjalnego jej mieszkańców, a w szczególności grup zagrożonych wykluczeniem społecznym. Dokument został przyjęty uchwałą nr XXXVIII/196/21 Rady Miejskiej w Żychlinie

z dnia 15 lipca 2021 w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Żychlin na lata 2021-2026.

4.9 GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII

Najważniejsze działania realizowane w ramach ww. programów to:

- ❖ Prowadzenie Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego dla osób uzależnionych i ich rodzin oraz osób uwikłanych w przemoc. Realizatorem zadania było Stowarzyszenie Rodzinnego Klubu Abstynenta „Przystań Życia” w Żychlinie.
- ❖ Udzielanie rodzinom dotkniętym problemem alkoholowym, narkomanii i przemocą w rodzinie pomocy psychospołecznej i prawnej. Realizatorem zadania było Stowarzyszenie Rodzinnego Klubu Abstynenta „Przystań Życia” w Żychlinie.
- ❖ Pomoc dzieciom z rodzin dysfunkcyjnych oraz z problemem alkoholowym poprzez prowadzenie świetlicy socjoterapeutycznej. Realizatorem zadania było Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Gminy Żychlin „Sówka”.
- ❖ Pozalekcyjne zajęcia sportowe realizowane przez Stowarzyszenie „Przyjaciele Dwójki”, Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Szkoły „Plastusie”.
- ❖ Działania profilaktyczno-edukacyjne wobec dzieci i młodzieży szkolnej poprzez realizację programu profilaktycznego „Unplugged” dla uczniów klas V Szkoły Podstawowej Nr 1 w Żychlinie oraz Szkoły Podstawowej Nr 2 w Żychlinie. Realizatorem zadania było Stowarzyszenie „Pozytywnie Mocni”.
- ❖ Przeprowadzenie programu profilaktycznego: „Unplugged” (dla uczniów kl. V Szkoły Podstawowej w Grabowie, Szkoły Podstawowej Nr 1 w Żychlinie oraz Szkoły Podstawowej Nr 2); „W sieci” dla uczniów klas III-V Szkoły Podstawowej Nr 2 w Żychlinie; „Niewidzialne paragrafy” dla uczniów klas VI-VIII Szkoły Podstawowej Nr 2 w Żychlinie; „Cukierki” dzieci 6 – letnich z Przedszkola Samorządowego Nr 1 w Żychlinie, Przedszkola Nr 2 w Żychlinie, Oddziału Przedszkolnego przy Szkole Podstawowej w Grabowie oraz Społecznego Przedszkola w Orątkach oraz dla uczniów klas I-III Szkoły Podstawowej Nr 1 w Żychlinie, Szkoły Podstawowej Nr 2 w Żychlinie, Szkoły Podstawowej w Grabowie i Społecznej Szkoły Podstawowej w Orątkach.
- ❖ Organizowanie form wypoczynku dla dzieci i młodzieży z grup ryzyka i z rodzin dysfunkcyjnych. Realizatorem zadania było Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Gminy Żychlin „Sówka”.
- ❖ Dofinansowanie do dożywiania uczniów szkół i przedszkoli z rodzin dysfunkcyjnych i grup podwyższonego ryzyka.
- ❖ Organizowanie imprez propagujących życie w trzeźwości o charakterze rekreacyjno-sportowym - Gminnej Turniejady „Mój nałóg to sport”
- ❖ Działania Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz podejmowaniem czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego.
- ❖ Wspieranie placówek leczenia uzależnień od alkoholu (Oddziału Leczenia Alkoholowych Zespołów Abstynencyjnych oraz Całodobowego Oddziału Terapii Uzależnienia od Alkoholu w Gostyninie, Oddziału Terapii Uzależnienia od Alkoholu przy Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym w Zgierzu) w zakresie wyposażenia w podstawowe wyposażenie oraz sprzęt oraz zakup materiałów edukacyjnych dla pacjentów
- ❖ Wspieranie działalności grup samopomocowych poprzez dofinansowanie kosztów lokalowych oraz zakup materiałów i koszty modernizacji sprzętu Stowarzyszenia Rodzinnego Klubu Abstynenta
- ❖ Zorganizowanie mikołajek poprzez zakup i przekazanie paczek mikołajkowych dla uczniów ze szkół podstawowych z terenu Gminy Żychlin.

- ❖ Szkolenia dla członków grup roboczych i Zespołu Interdyscyplinarnego oraz szkolenia i studia podyplomowe dla członków Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- ❖ Zakup prenumerat i materiałów edukacyjnych dot. zjawiska przemocy i profilaktyki uzależnień.

4.10 GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE NA LATA 2023 – 2025

Program został przyjęty uchwałą Nr LXX/358/2023 Rady Miejskiej Żychlin z dnia 21 września 2023 roku. Najważniejsze działania realizowane w ramach ww. programu to:

- ❖ W 2024 r. odbyły się 6 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Żychlin. Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego zarejestrowała 23 Niebieskie Karty i 1 zgłoszenie anonimowe, Zespół Interdyscyplinarny powołał 24 grupy diagnostyczno-pomocowe, w tym 14 założonych przez Komisariat Policji, 3 przez pracownika socjalnego MGOPS, 1 przez pedagoga szkolnego oraz 5 zostało przekazanych przez inne Zespoły Interdyscyplinarne. Na koniec 2024 r. pozostało 10 czynnych Niebieskich Kart. Pomocą Zespołu Interdyscyplinarnego zostało objętych 25 rodzin w tym 23 rodziny z 2024 r. i 2 rodziny z 2023 r. Ogólnie liczba rodzin objęta pomocą Zespołu Interdyscyplinarnego łącznie 63 osoby. Dominującymi formami przemocy była: przemoc fizyczna, psychiczna, ekonomiczna.
- ❖ Udzielanie przez specjalistów (terapeutów, psychologa, prawnika) pomocy psychospołecznej i prawnej rodzinom z problemem uzależnień i przemocy w rodzinie.
- ❖ Działanie w ramach Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Członkowie komisji, w ramach prowadzonych działań motywujących do podjęcia leczenia odwykowego, kontaktowały się z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie. Wśród nich 13 osób to osoby doznające przemocy w rodzinie i 7 osób stosujących przemoc w rodzinie. Członkowie komisji prowadzili rozmowy interwencyjne z osobą nadużywającą alkoholu w związku ze stosowaniem przez nią przemocy, a w stosunku do dorosłych ofiar przemocy przeprowadzili rozmowy motywujące do zgłaszania się do miejsc specjalistycznej pomocy.
- ❖ Realizacja szkolnych programów profilaktyki i warsztatów dla dzieci i młodzieży, dotyczących różnorodnych zagrożeń społecznych np. alkoholu, narkotyków, cyberprzemocy.
- ❖ Realizacja pozalekcyjnych zajęć sportowych.
- ❖ Prowadzenie świetlicy dla 25 uczniów ze Szkoły Podstawowej Nr 1 w Żychlinie w wieku od 7 do 12 lat, pochodzących głównie z rodzin dysfunkcyjnych – współpraca ze stowarzyszeniem lokalnym opisana wcześniej.
- ❖ Podnoszenie kwalifikacji i kompetencji osób zajmujących się m.in. przemocą w rodzinie.

4.11 GMINNY PROGRAM OPIEKI NAD ZABYTKAMI DLA GMINY ŻYCHLIN

Środowisko kulturowe gminy Żychlin obejmuje wiele obiektów nieruchomych zróżnicowanych pod względem wartości historycznych, artystycznych i kulturowych. Wśród tych zasobów na szczególną uwagę zasługują obiekty zabytkowe objęte ochroną prawną w formie wpisu do Wojewódzkiego Rejestru Zabytków.

W Rejestrze znajdują się następujące obiekty:

- ❖ Kościół Parafialny p.w. Apostołów Piotra i Pawła
- ❖ dzwonnica Kościoła Parafialnego w Żychlinie
- ❖ synagoga – ul. Zdrojowa 6
- ❖ dom z oficynami, ul. Jana Pawła II 17

- ❖ 2 domy mieszkalne koło kościoła w Żychlinie przy Pl. 29 Listopada nr 25/26 i nr 27
- ❖ Dwór w Dobrzelinie oraz park podworski wraz z otoczeniem - ul. Jagiełły 82
- ❖ Kościół Parafialny p.w. św. Aleksandra w Śleszynie
- ❖ dwór w Śleszynie - ul. Kasztanowa 27
- ❖ dwór murowany w Śleszynie wraz z parkiem krajobrazowym z lat 20-tych XX w.
- ❖ Zespół Dworski w Zarębowie, w skład którego wchodzi: dwór murowany, kaplica dworska murowana, spichlerz murowany, park dworski krajobrazowy z pocz. XX w. o pow. 8 ha.

Podstawą do sporządzenia programu opieki nad zabytkami jest gminna ewidencja zabytków prowadzona w formie kart adresowych zabytków nieruchomości z terenu gminy. Gminna Ewidencja Zabytków obejmuje 97 obiektów zabytkowych, tj.: 16 obiektów wpisanych do Wojewódzkiego Rejestru Zabytków, 81 innych zabytków nieruchomości (w tym: 70 obiektów/budynków, 3 parki krajobrazowe, 7 kapliczek przydrożnych i 1 układ urbanistyczny). W Gminnej Ewidencji zabytków zamieszczone są 162 stanowiska archeologiczne.

Realizacja programu polegająca na modernizacji substancji zabytkowej przez Gminę Żychlin lub właścicieli prywatnych odbywa się w ramach posiadanych zasobów finansowych. W ostatnich latach zmodernizowano elewację zabytkowych kościołów oraz kilku kamienic znajdujących się w gminnym wykazie.

5 REALIZACJA UCHWAŁ RADY MIEJSKIEJ W ŻYCHLINIE

Rada Miejska ma kompetencje związane ze stanowieniem i kontrolą. Do wykonywania tych ostatnich służy powołana przez nią komisja rewizyjna. Prace rady organizuje jej przewodniczący. Organizację wewnętrzną i tryb pracy organów gminy określa statut gminy. Realizacja uchwał rady powierzana jest w znakomitej większości organowi wykonawczemu, czyli burmistrzowi.

Sesje rady są jawne i transmitowane na żywo on-line.

Ogółem w 2024 roku Rada Miejska w Żychlinie odbyła 16 sesji i podjęła 70 uchwał. W tym kadencja 2018-2024 – 18 uchwał, kadencja 2024-2029- 52 uchwały. W porównaniu do roku 2023 odbyła o 1 sesję więcej, ale podjęła o 7 uchwał mniej.

Podejmowane uchwały w większości były konsekwencją bieżącej realizacji budżetu i wiązały się z koniecznością aktualizacji uchwały budżetowej (14 uchwał) oraz wieloletniej prognozy finansowej (9 uchwał).

W 2024 r. uchwalono następujące programy:

- ❖ Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Żychlin na 2024 rok,
- ❖ Program Ośłonowy Gminy Żychlin „Korpus wsparcia Seniorów” na 2024 rok,
- ❖ Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Żychlin na lata 2023-2027,
- ❖ Program Współpracy Gminy Żychlin z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2025.
- ❖ Ponadto Rada Miejska podjęła uchwały w sprawie:
- ❖ Powołania zespołu i wyboru ławników do orzekania w Sądzie Rejonowym w Kutnie na kadencję 2024-2027,

- ❖ Zawarcia porozumienia pomiędzy Gminą Żychlin a Powiatem Kutnowskim dot. przebudowy ul. Sienkiewicza, ul. Żeromskiego w Żychlinie, ul. Wagowej w Dobrzelinie, drogi w m. Pasieka oraz drogi w m. Chochołów,
- ❖ Określenia zasad udzielenia dotacji z Rządowego Programu Odbudowy Zabytków na dofinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych,
- ❖ Ustalenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego za udział strażaka ratownika w działaniu ratowniczym, akcji ratowniczej, szkoleniu lub ćwiczeniu,
- ❖ Wystąpienia Gminy Żychlin ze spółki Towarzystwa Budownictwa Społecznego w Zgierzu,
- ❖ Wyboru przewodniczącego i wiceprzewodniczącego Rady Miejskiej w Żychlinie,
- ❖ Ustalenia stałych Komisji Rady Miejskiej, powołanie przewodniczących i zastępców Komisji,
- ❖ Udzielenia dotacji dla Parafii w Śleszynie i Żychlinie na prace konserwatorskie zabytku,
- ❖ Udzielenia pomocy finansowej Powiatowi Kutnowskiemu,
- ❖ Określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości i środków transportowych,
- ❖ Obniżenia średniej ceny skupu żyta przyjmowanej do obliczenia podatku rolnego
- ❖ Określenia zasad oraz wysokości wypłaty diet dla Radnych oraz przewodniczących organów wykonawczych jednostek pomocniczych,
- ❖ Zawarcia międzygminnego porozumienia z gminą Gąbin dotyczącego uruchomienia komunikacji autobusowej,
- ❖ Zasad sprzedaży nieruchomości gruntowych oddanych w użytkowanie wieczyste.

W 2024 r. zajmowała się także sprawami w zakresie oświaty tj.:

- ❖ Ustaliła plan dofinansowania form doskonalenia zawodowego nauczycieli na 2024 rok,
- ❖ Określiła wysokość opłat za korzystanie z wychowania przedszkolnego uczniów objętych wychowaniem przedszkolnym do końca roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym kończą 6 lat w prowadzonych przez Gminę Żychlin publicznych przedszkolach i oddziałach przedszkolnych w publicznej szkole podstawowej.

6 ŻYCIE SPOŁECZNE W GMINIE

6.1 ORGANIZACJA OŚWIATY

W 2024 roku Gmina Żychlin była organem prowadzącym dla:

- ❖ Zespołu Szkół nr 1 w Żychlinie ul. Łukasieńskiego 21 w skład, którego wchodzi Szkoła Podstawowa nr 1 w Żychlinie i Liceum Ogólnokształcące im. Adama Mickiewicza w Żychlinie
- ❖ Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Żychlinie, ul. Żeromskiego 8 w skład, którego wchodzi: Szkoła Podstawowa nr 2 im. Jana Pawła II w Żychlinie i Przedszkole nr 2 im. Jana Pawła II w Żychlinie
- ❖ Szkoły Podstawowej im. M. Kownackiej w Grabowie, ul. Szkolna 4 wraz z Oddziałami Przedszkolnymi
- ❖ Przedszkola Samorządowego nr 1 w Żychlinie, ul. 1 Maja 36.

Ponadto na terenie Gminy Żychlin funkcjonowały placówki niepubliczne, tj.: Społeczna Szkoła Podstawowa i Społeczne Przedszkole w Orątkach, dla których organem prowadzącym jest Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Orątki i Okolice.

W roku szkolnym 2024/2025 w placówkach w Gminie Żychlin (według stanu na dzień stan na dzień 30 września 2024) naukę rozpoczęła liczba uczniów:

Jednostka	Liczba dzieci 2020/ 2021	Ilość oddział. 2020/ 2021	Liczba dzieci 2021/ 2022	Ilość oddział. 2021/ 2022	Liczba dzieci 2022/ 2023	Ilość oddział. 2022/ 2023	Liczba dzieci 2023/ 2024	Ilość oddział. 2023/ 2024	Liczba dzieci 2024/ 2025	Ilość oddział. 2024/ 2025
Przedszkole Nr 1	99	4	99	4	(+1) 100	4	(-2) 98	4	99	4
Przedszkole Nr 2	132	6	(-9) 123	6	(-5) 118	6	(+5) 123	6	132	6
Oddziały przedszkolne przy SP Grabów	79	4	(-5) 74	(-1) 3	(+17) 91	(+1) 4	(-9) 82	4	73	3
Razem przedszkola i oddziały przedszkolne	310	14	(-14) 296	(-1) 13	(+13) 309	(+1) 14	(-6) 303	14	304	13
Szkoła Podstawowa Nr 1	185	12	(+3) 188	12	(+24) 212	12	(-9) 203	12	223	13
Szkoła Podstawowa Nr 2	398	18	(-8) 390	18	(-31) 359	(-1) 17	(-44) 315	(-1) 16	320	17
Szkoła Podstawowa w Grabowie	170	10	(+6) 184	(+1) 11	(-20) 164	(-1) 10	(+9) 173	(+1) 11	194	12
Razem szkoły podstawowe	753	40	(+9) 762	(+1) 41	(-27) 735	(-2) 39	(-44) 691	39	737	42
Liceum Ogólnokształcące	67	4	67	4	(+2) 69	4	(+26) 95	(+1) 5	93	5
RAZEM placówki samorządowe	1.130	58	(-5) 1.125	58	(-12) 1.113	(-1) 57	(-24) 1.089	(+1) 58	1.134	60

Spółeczna Szkoła w Orątkach	(-2) 21	(-1) 6	(+2) 23	6	(+7) 30	(+1) 7	(+5) 35	7	44	7
Spółeczne Przedszkole w Orątkach	(+3) 30	2	(+3) 33	2	(+5) 38	3	(-2) 36	(-1) 2	24	2
OGÓŁEM w GMINIE ŻYCHLIN	(+12) 1.181	(+1) 66	1.181	66	1.181	(+1) 67	(-21) 1.160	67	1.202	69

Do przedszkoli przyjmowani są w pierwszej kolejności uczniowie zamieszkali na obszarze gminy, natomiast do kl. I szkół podstawowych uczniowie zamieszkali w obwodzie danej szkoły.

Na terenie Gminy Żychlin funkcjonują dwa przedszkola i oddziały przedszkolne przy Szkole Podstawowej w Grabowie. Placówki te zapewniały łącznie miejsca dla 325 dzieci w 13 oddziałach przedszkolnych. W przedszkolach przebywało łącznie 304 dzieci, w tym 3 dzieci będących obywatelami Ukrainy przybyłych w związku z konfliktem zbrojnym (P-2 – 2 dzieci i Oddział Przedszkolny – 1 dziecko).

Szkoły podstawowe: nr 1, 2 i w Grabowie od 1 września 2024 posiadały 42 oddziałów i 737 uczniów w kl. I-VIII, w tym 10 uczniów będących obywatelami Ukrainy przybyłych w związku z konfliktem zbrojnym (SP-1 – 9 uczniów, SP-2 – 1 uczniów).

W Liceum Ogólnokształcącym im. Adama Mickiewicza w Żychlinie uczyło się 95 uczniów, w tym 2 uczniów będących obywatelami Ukrainy przybyłych w związku z konfliktem zbrojnym.

Sieć szkół podstawowych i przedszkoli w Gminie Żychlin zabezpiecza w pełni aktualne potrzeby mieszkańców gminy.

Na terenie Gminy Żychlin funkcjonują również placówki niepubliczne, tj. Społeczna Szkoła Podstawowa w Orątkach i Społeczne Przedszkole w Orątkach dla których organem prowadzącym jest Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Orątki i Okolice. Na prowadzenie niepublicznego przedszkola i szkoły udzielana jest dotacja z budżetu gminy. Dotacja przekazywana jest miesięcznie i wyliczana na podstawie liczby uczniów uczęszczających do przedszkola i szkoły oraz podstawowej kwoty dotacji dla przedszkoli i wysokości kwoty przewidzianej na ucznia szkoły w części oświatowej subwencji ogólnej.

Według stanu na dzień 30 września 2024 roku w szkołach i przedszkolach zatrudnienie znajdowało 123,56 et. nauczycieli, w tym etatów nauczycieli: dyplomowanych – 74,78 et.; mianowanych – 33 et.; początkujących – 15,78 et. Około 98% zatrudnionych nauczycieli posiada wykształcenie wyższe magisterskie z przygotowaniem pedagogicznym. Nauczyciele posiadają kwalifikacje do nauczania wielu przedmiotów, dzięki ukończonym studiom podyplomowym. Doskonali swoje umiejętności poprzez uczestnictwo w warsztatach metodycznych, konferencjach i szkoleniach.

W placówkach oświatowych zatrudnienie znajduje 59 pracowników administracyjno-usługowych (na 57,5 etatach) wg stanu na dzień 30 września 2024 roku.

Gmina Żychlin realizuje szereg zadań wynikających z ustawowych obowiązków na rzecz uczniów i szkół. Jednym z tych obowiązków jest zapewnienie bezpłatnego transportu uczniów i opieki w czasie ich przewozu do szkół podstawowych i przedszkoli, jeśli droga dziecka z domu do szkoły przekracza określone prawem odległości.

Ponadto gmina jest zobowiązana do zapewnienia uczniom niepełnosprawnym bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu do najbliższej szkoły podstawowej, ponadpodstawowej i do ośrodków rehabilitacyjno-wychowawczych.

Gmina Żychlin (realizując ustawowy obowiązek dowozu uczniów niepełnosprawnych) w roku 2024 zapewniła uczniom niepełnosprawnym bezpłatny transport i opiekę w czasie przewozu do

najbliższej szkoły podstawowej, ponadpodstawowej i do ośrodków rehabilitacyjno-wychowawczych. Realizowano i finansowano powyższe zadanie poprzez dowóz uczniów niepełnosprawnych m.in. do placówek: Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego Nr 1 w Kutnie, Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego Nr 2 w Kutnie, Ośrodka Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczego „Niezabudka” w Kutnie, Terapeutycznego Punktu Przedszkolnego „ToTu” w Kutnie. Uczniowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi dowożeni byli do w/w placówek w dni nauki szkolnej autobusem i busem.

Obowiązkiem gminy jest zapewnienie bezpłatnego transportu uczniów i opieki w czasie ich przewozu do szkół.

W 2024 r. transport uczniów do szkół zlokalizowanych na terenie Gminy Żychlin zapewniany był przez Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Gostyninie Sp z o.o. Uczniowie dowożeni są do szkół i przedszkoli na podstawie korzystania z biletów miesięcznych na linie regularne. Średnio miesięcznie bilety otrzymywało ok. 1171 uczniów ze wszystkich szkół i przedszkoli zlokalizowanych na terenie Gminy Żychlin oraz 14 opiekunów uczniów.

Ponadto Gmina Żychlin w roku 2024 r. realizowała inne zadania oświatowe w zakresie zakupu podręczników dla uczniów i nowości wydawniczych do bibliotek szkolnych, przyznawania pomocy materialnej o charakterze socjalnym, wypłaty stypendiów motywacyjnych itp.

Gmina Żychlin otrzymała dotację celową w łącznej wysokości 101.265,25 zł (w tym: 1.021,44 zł jako 1% obsługi zadania) przeznaczonej na wyposażenie 3 szkół podstawowych, dla których organem prowadzącym jest Gmina Żychlin w komplety podręczników i materiałów ćwiczeniowych do zajęć z zakresu edukacji polonistycznej, matematycznej, przyrodniczej i społecznej oraz do zajęć z zakresu edukacji danego języka obcego nowożytnego w roku szkolnym 2024/2025. Ponadto niepubliczna szkoła podstawowa, dla której Gmina Żychlin jest organem rejestrującym otrzymała środki na sfinansowanie kosztu zakupu kompletów w/w podręczników i materiałów ćwiczeniowych. Łączna liczba uczniów objęta dotacją celową wynosi 778 w tym: 11 uczniów będących obywatelami Ukrainy (uchodźców).

Gminie Żychlin udzielono wsparcia finansowego w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024 - 2028 Moduł 3 w kwocie 160.000,00 zł (stanowiącej 80% kosztów realizacji zadania) na zakup wyposażenia kuchni i jadalni w celu doposażenia i poprawy standardu funkcjonujących stołówek szkolnych w 2 szkołach: w Szkole Podstawowej Nr 1 w Żychlinie i w Szkole Podstawowej Nr 2 im. Jana Pawła II w Żychlinie. Zakupione doposażenie kuchni i jadalni (urządzenia gastronomiczne: grzewcze, chłodnicze, do obróbki mechanicznej, piec gastronomiczny, patelnia gastronomiczna, akcesoria kuchenne, zastawa stołowa, meble ze stali nierdzewnej, naczynia kuchenne, mały sprzęt AGD) usprawnią i ułatwią pracę pracowników zatrudnionych w stołówkach szkolnych, jak również pozwolą na przygotowanie bardziej zróżnicowanych, odżywczych i smacznych posiłków dla uczniów, także przyczynią się do poprawy funkcjonalności przestrzeni stołówek szkolnych. Wzmocniona została opiekuńcza funkcja szkół podstawowych poprzez stworzenie lepszych warunków umożliwiających spożywanie przez uczniów posiłku w trakcie pobytu w szkole.

Gmina Żychlin w roku 2024 otrzymała dotację celową w ramach „Rządowego programu pomocy uczniom niepełnosprawnym w formie dofinansowania zakupu podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych w latach 2023 – 2025”. Środki finansowe w wysokości 1.213,72 zł przeznaczono na sfinansowanie zakupu podręczników i materiałów ćwiczeniowych do kształcenia ogólnego dla 3 uczniów niepełnosprawnych (2 uczniów z autyzmem, w tym zespołem Aspergera oraz ucznia słabosłyszącego) posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego w roku szkolnym 2024/2025. W/w uczniowie uczęszczają do ogólnodostępnego licem ogólnokształcącego, dla którego organem prowadzącym jest Gmina Żychlin.

Gmina Żychlin w 2024 roku otrzymała dofinansowanie z budżetu państwa dla Szkoły Podstawowej Nr 2 im. Jana Pawła II w Żychlinie na zakup książek będących nowościami wydawniczymi i nie będących podręcznikami m.in. o tematyce historycznej poświęconej historii Polski XX wieku oraz lektur szkolnych (w tym publikowanych drukiem dla uczniów niepełnosprawnych), zakup wyposażenia wnętrza biblioteki szkolnej w celu poprawy funkcjonalności przestrzeni bibliotecznej i umożliwienia bezpiecznego przechowywania książek (regały na książki w tym regał ekspozycyjny, biblioteczka, krzesła) oraz realizację działań promujących czytelnictwo poprzez zakup książek będących nagrodami książkowymi dla uczniów biorących udział w działaniach promujących czytelnictwo. Dokonano zakupu łącznej wysokości 384 szt. pozycji książkowych (w tym: 18 szt. książek przeznaczonych na nagrody). Całkowita wartość realizacji zadania – 15.000,00 zł, w tym: kwota udzielonego wsparcia finansowego – 12.000,00 zł; kwota wkładu własnego – 3.000,00 zł. Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa 2.0 jest kolejną edycją wieloletniego programu, który jest nakierowany na wzmocnienie czytelnictwa w Polsce oraz modernizację bibliotek.

Gmina Żychlin pozyskała środki finansowe w wysokości 44.190,00 zł w ramach przedsięwzięcia Ministra Edukacji pod nazwą „Podróże z klasą”. Całkowita wartość projektu wynosi 61.326,00 zł, w tym finansowy wkład własny w kwocie 17.136,00 zł w formie wpłat rodziców uczniów uczestniczących w wycieczkach szkolnych. Celem przedsięwzięcia jest uatrakcyjnienie procesu edukacyjnego dzieci i młodzieży poprzez umożliwienie im poznawania tradycji, kultury oraz osiągnięć polskiej nauki. Przedsięwzięcie ma wspomóc realizację podstaw programowych kształcenia ogólnego dla szkół podstawowych i ponadpodstawowych, a także urozmaicić zajęcia edukacyjne, dzięki czemu nauka nabierze praktycznego wymiaru. Przyznane przez Ministra w formie dotacji celowej środki finansowe przeznaczone były na przygotowanie i przeprowadzenie wycieczek szkolnych do obowiązkowych punktów edukacyjnych określonych w Komunikacie Ministra Edukacji z dnia 29 maja 2024 r. o ustanowieniu przedsięwzięcia pod nazwą „Podróże z klasą” (zgodnie z postanowieniem części III ust. 5 pkt I – 8 komunikatu): dla uczniów kl. VII – VIII Szkoły Podstawowej Nr 1 w Żychlinie (wycieczka 3-dniowa do Wrocławia i Wałbrzycha) oraz uczniów szkoły ponadpodstawowej – Liceum Ogólnokształcącego im. Adama Mickiewicza w Żychlinie (wycieczka 2-dniowa do miejscowości Święta Katarzyna i Podzamcze).

Gmina Żychlin w 2024 r. otrzymała dotację celową z budżetu państwa z przeznaczeniem na dofinansowanie świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym w formie stypendiów szkolnych i zasiłków szkolnych. W/w form wsparcia udzielono uczniom szkół podstawowych i szkół ponadpodstawowych zamieszkujących na terenie Gminy Żychlin. Uzyskanie stypendium szkolnego uwarunkowane jest łącznym spełnieniem dwóch przesłanek – nieprzekroczeniem kryterium dochodowego na osobę w rodzinie, które w 2024 r. wynosiło 600,00 zł oraz występowaniem trudnej sytuacji rodzinnej. Ze stypendiów szkolnych skorzystało 56 uczniów* znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej, wynikającej z niskich dochodów na osobę w rodzinie, w szczególności, gdy w rodzinie tej występuje: bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, wielodzietność, brak umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm lub narkomania, a także gdy rodzina jest niepełna lub wystąpiło zdarzenie losowe. Łączna kwota wydatkowana na stypendia szkolne w 2024 r. wynosiła 43.060,99 zł, w tym środki pochodzące z dotacji celowej stanowią 80% kosztów realizacji zadania. Zasiłek szkolny w formie świadczenia pieniężnego na pokrycie wydatków związanych z procesem edukacyjnym w kwocie 620,00 zł (w tym: kwota 124,00 zł stanowiąca udział środków własnych) otrzymał 1 uczeń znajdujący się przejściowo w trudnej sytuacji materialnej z powodu zdarzenia losowego.

*jeżeli uczeń otrzymał stypendium w okresie I-VI oraz ten sam uczeń otrzymał w okresie IX-XII liczony jest jeden raz

Gmina Żychlin w 2024 r. uzyskała środki finansowe z Funduszu Pomocy Ukrainie z przeznaczeniem na sfinansowanie świadczeń w formie stypendiów szkolnych dla uczniów będących obywatelami Ukrainy (uchodźców). Powyższą pomoc materialną o charakterze socjalnym udzielono 6* uczniom zamieszkałym na terenie Gminy Żychlin. Łączna kwota udzielonego wsparcia wyniosła 6.045,00 zł.

*jeżeli uczeń otrzymał stypendium w okresie I-VI oraz ten sam uczeń otrzymał w okresie IX-XII liczony jest jeden raz

Gmina Żychlin wzięła udział w przedsięwzięciu Ministerstwa Edukacji Narodowej pn. „Edukacja z wojskiem”, której celem była organizacja zajęć z edukacji proobronnej w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych dla dzieci i młodzieży. Do udziału w I edycji przedsięwzięcia została wyłoniona Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Jana Pawła II w Żychlinie, zaś do II edycji została zakwalifikowana Szkoła Podstawowa im. Marii Kownackiej w Grabowie. Zgodnie z zasadami programu zajęcia odbyły się w jednym oddziale każdej ze szkół (odpowiednio w klasie VI i w klasie VII). Zajęcia były prowadzone w formie teoretycznej w wymiarze 1 godziny lekcyjnej i w formie praktycznej w wymiarze 2 godzin lekcyjnych przez żołnierzy Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej wyznaczonych przez Ministra Obrony Narodowej. Celem przedsięwzięcia było: podniesienie świadomości dzieci i młodzieży w obszarze bezpieczeństwa; kształtowanie odpowiednich postaw w sytuacjach zagrożenia; poznanie i stosowanie zasad reagowania w sytuacjach zagrożenia, w tym bezpośredniego zagrożenia życia i zdrowia; nabycie praktycznych umiejętności zachowania w sytuacjach zagrożenia; wzrost zainteresowania uczniów zagadnieniami związanymi z tematyką obronności; nauka bezpiecznego poruszania się w sieci oraz krytycznej analizy informacji dostępnych w Internecie.

Przepisy ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo Oświatowe nakładają na Gminę Żychlin wymóg kontroli spełniania obowiązku nauki przez młodzież zamieszkałą na terenie gminy po ukończeniu szkoły podstawowej, lecz nie dłużej niż do ukończenia 18 roku życia, w tym prowadzenia ewidencji spełniania obowiązku nauki. W roku 2024 r. kontrolą spełniania obowiązku nauki objęto 437 uczniów z roczników 2006 – 2009.

Gmina Żychlin sprawowała nadzór nad prawidłowością wprowadzanych danych do elektronicznego centralnego zbioru danych oświatowych – Systemu Informacji Oświatowej (w skrócie SIO). System gromadzi informacje o szkołach i placówkach oświatowych, uczniach oraz kadrze pedagogicznej. Istotną kwestią jest wprowadzanie danych do SIO w sposób poprawny, kompletny, zgodny ze stanem faktycznym jak również terminowo. System powstał w celu uzyskiwania szczegółowych danych oświatowych niezbędnych do: prowadzenia polityki edukacyjnej państwa na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, efektywnego funkcjonowania systemu finansowania zadań oświatowych (podziału części oświatowej subwencji ogólnej), analizowania wykorzystania środków publicznych przeznaczonych na finansowanie zadań oświatowych, podnoszenia jakości i upowszechniania edukacji. System Informacji Oświatowej oprócz podstawowych celów jest także wykorzystywany do realizacji wielu innych zadań np. weryfikacji prawa do świadczeń rodzinnych (w tym 800+), świadczenia wychowawczego, Karty Dużej Rodziny, organizacji egzaminów przez Okręgowe Komisje Egzaminacyjne czy dostępu dla nauczycieli i uczniów do e-podręczników.

W roku 2024 zostały wypłacone stypendia motywacyjne - za wyniki w nauce, za osiągnięcia sportowe oraz łącznie – za wyniki w nauce i za osiągnięcia sportowe po ukończeniu I semestru (22.900,00 zł) i za II semestr (26.210,00 zł) w roku szkolnym 2023/2024. Pomoc materialną o charakterze motywacyjnym udzielono odpowiednio 142* uczniom w I semestrze i 157 uczniom* w II semestrze uczęszczającym do szkół, dla których organem prowadzącym jest Gmina Żychlin. Stypendia motywacyjne otrzymali najlepsi uczniowie: 190 uczniów za wyniki w nauce (uczniowie, którzy osiągnęli średnią ocen 5 i powyżej 5 w szkołach podstawowych oraz powyżej 4,75 i ocenę z zachowania co najmniej bardzo dobrą w liceum) w kwocie 170,00 zł, za osiągnięcia sportowe (85 uczniów za wyniki uzyskane indywidualnie lub drużynowo na szczeblu co najmniej powiatowym) w kwocie 130,00 zł oraz 24 uczniów łącznie za wyniki w nauce i osiągnięcia sportowe w kwocie 240,00 zł.

*jeżeli uczeń otrzymał stypendium za I semestr oraz ten sam uczeń otrzymał stypendium za II semestr liczony jest dwa razy

6.2 ŻYCHLIŃSKI DOM KULTURY

Żychliński Dom Kultury jest samodzielną instytucją kultury posiadającą osobowość prawną i samodzielnie gospodarująca przydzieloną i nabytą częścią mienia. Jest wpisany do Rejestru Instytucji Kultury gminy Żychlin. Ma siedzibę w Żychlinie przy ul. Fabrycznej 3. Terenem działania jest obszar gminy Żychlin. Główne zadania Żychlińskiego Domu Kultury to prowadzenie zajęć z zakresu edukacji i animacji kulturalnej, organizacja własnych imprez, miejskich wydarzeń kulturalnych oraz organizacja zimowego i letniego wypoczynku dla dzieci, promocja amatorskiego ruchu seniora.

W swojej bogatej ofercie Żychliński Dom Kultury posiada szereg zajęć w sekcjach dla maluszków, dzieci i młodzieży szkolnej, dorosłych oraz seniorów, które prowadzone są przez fachową i wszechstronnie przygotowaną kadrę instruktorów. Są to zajęcia o charakterze: muzycznym, tanecznym, plastycznym, teatralnym, edukacyjnym, rekreacyjnym i sportowym.

W Żychlińskim Domu Kultury istnieją sekcje: taneczne, plastyczne, językowe, muzyczne, teatralne, sportowe, klub Seniora Radość z zespołem Melodia, Kapela Ludowa Dobrzelinacy, Uniwersytet Trzeciego Wieku, Żychliński Dom Kultury współpracuje również z Zespołem wokalnie-instrumentalnym Śleszynianki, utworzono zespoły wokalne Rozśpiewani i Qulturalni.

Żychliński Dom Kultury posiada specjalną ofertę skierowaną do mieszkańców powyżej 50 roku życia, którą realizuje w ramach sekcji Uniwersytet Trzeciego Wieku. Oferta zawiera propozycję cyklicznych warsztatów, jak również szeroki wachlarz zajęć obejmujący: gimnastykę korekcyjno-usprawniającą, język angielski, rosyjski, rękodzieło artystyczne, taniec, informatykę, Akademię Rysunku i Malarstwa, mozaikę szklaną, chór „Złoty Akord”, zajęcia literacko-dyskusyjne, zajęcia teatralne. Oferta wydarzeń obejmuje koncerty, przeglądy, konkursy, spektakle, pokazy artystyczne, pikniki, bale dla dorosłych. Budując naszą ofertę, staramy się odpowiadać na potrzeby naszych mieszkańców.

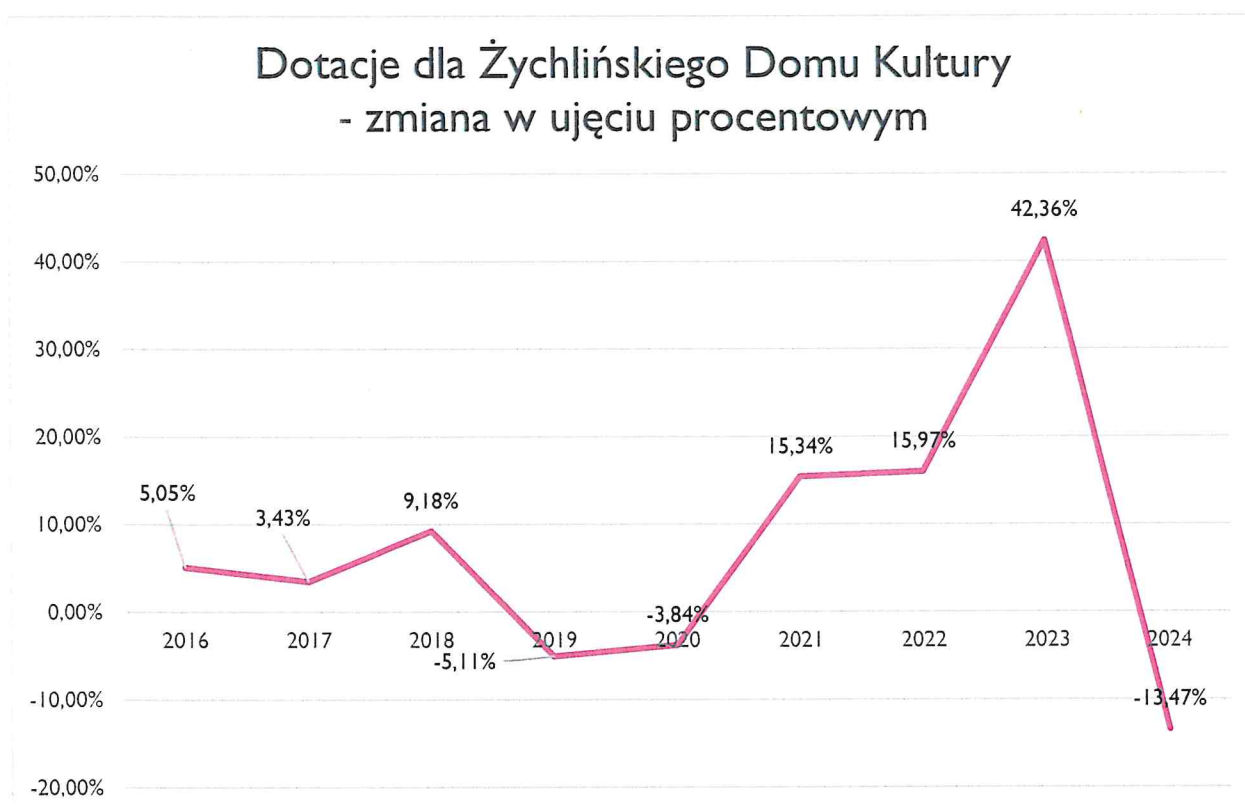
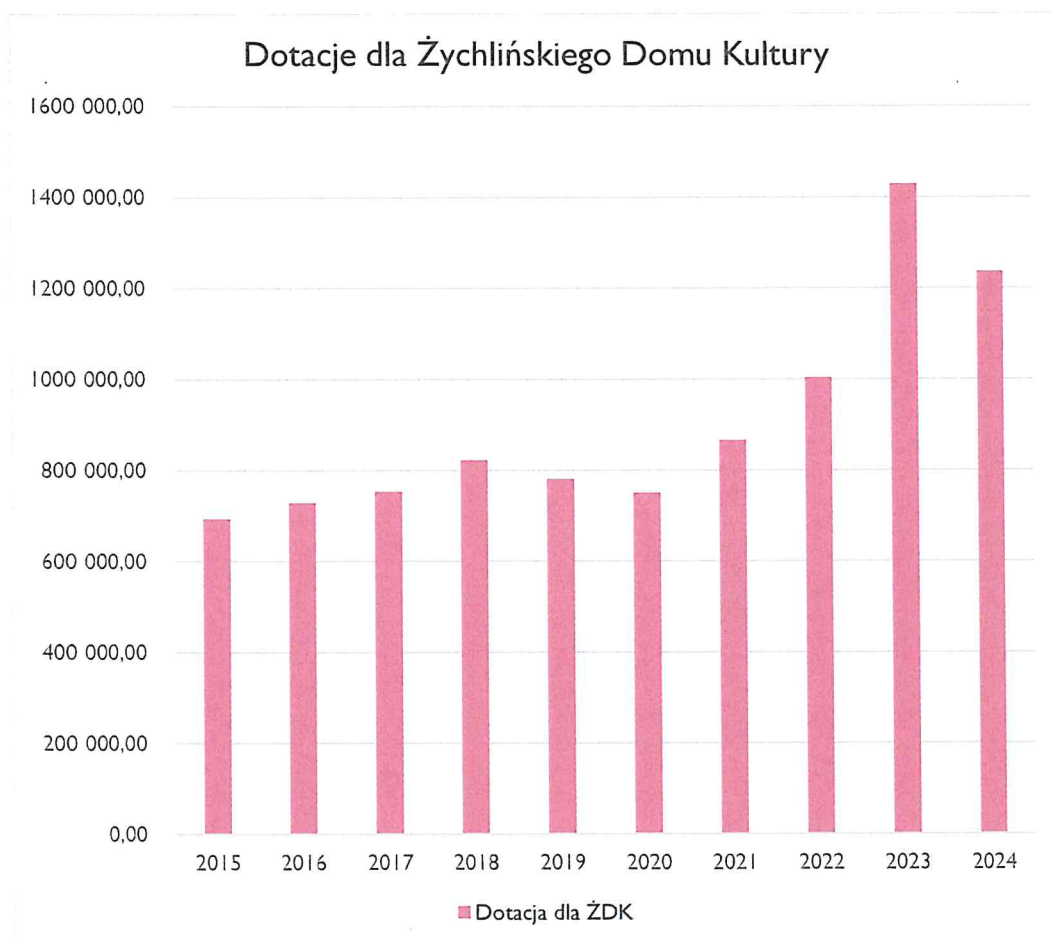
W ofercie znalazły się warsztaty prowadzone dla dzieci o różnorodnej tematyce, oferta skierowana była do przedszkolaków oraz klas I – III jak i placówek z gmin ościennych. Zajęcia cieszyły się bardzo dużym zainteresowaniem.

W Żychlińskim Domu Kultury jest zatrudnianych 8 osób. Poza dyrektora i księgową są to instruktorzy (3) i pracownicy gospodarczy (2).

Poziom budżetu jednostki w latach 2015-2024 przedstawia się następująco:

Opis	2015	2016	2017	2018	2019
Budżet jednostki w zł	692.870	727.870	752.870	822.000	780.000
Zmiana w ujęciu procentowym		+5,05 %	+3,43 %	+9,18 %	-5,11 %

Opis	2020	2021	2022	2023	2024
Budżet jednostki w zł	750.000	865.000	1.003.080	1.428.000	1.235.547
Zmiana w ujęciu procentowym	-3,84 %	+15,34 %	+15,97 %	+ 42,36 %	-13,47 %

Z uwagi na bardzo szeroki zakres działalności Zedeku, szczegółowe opisy znajdują się w załączniku nr 2 do Raportu, w formie sprawozdanie z działalności za 2024 rok.

6.3 MIEJSKO-GMINNA BIBLIOTEKA PUBLICZNA

Biblioteka w Żychlinie utworzona została w 1929 i jest najstarszą ksiąźnicą w Powiecie Kutnowskim. Budynek o powierzchni 420 m² jest otoczony parkiem. Patronką jest Maria Kownacka - polska pisarka. Żychlińska ksiąźnica posiada 2 filie: w Żychlińskim Domu Kultury i w świetlicy wiejskiej w Grzybowie Dolnym. Biblioteka oferuje swoim użytkownikom możliwość skorzystania z uniwersalnego i powiększającego się księgozbioru w tym kolekcję reprintów, książki mówionej, literatury regionalnej, mini muzeum poświęconego patronce, bezpłatnego dostępu do Internetu z możliwością wydruku czarno-białego i kolorowego, skanowania i kserowania. Ciekawie prezentuje się również oferta zajęć poświęconych upowszechnianiu książki i promocji czytelnictwa. Biblioteka to przyjazne miejsce spotkań lokalnej społeczności, centrum edukacyjne, oferujące różnorodne formy działalności kulturalnej i oświatowej. Przy Bibliotece działa Klub Seniora „Spokojna jesień” i Akademia Aktywnego Seniora.

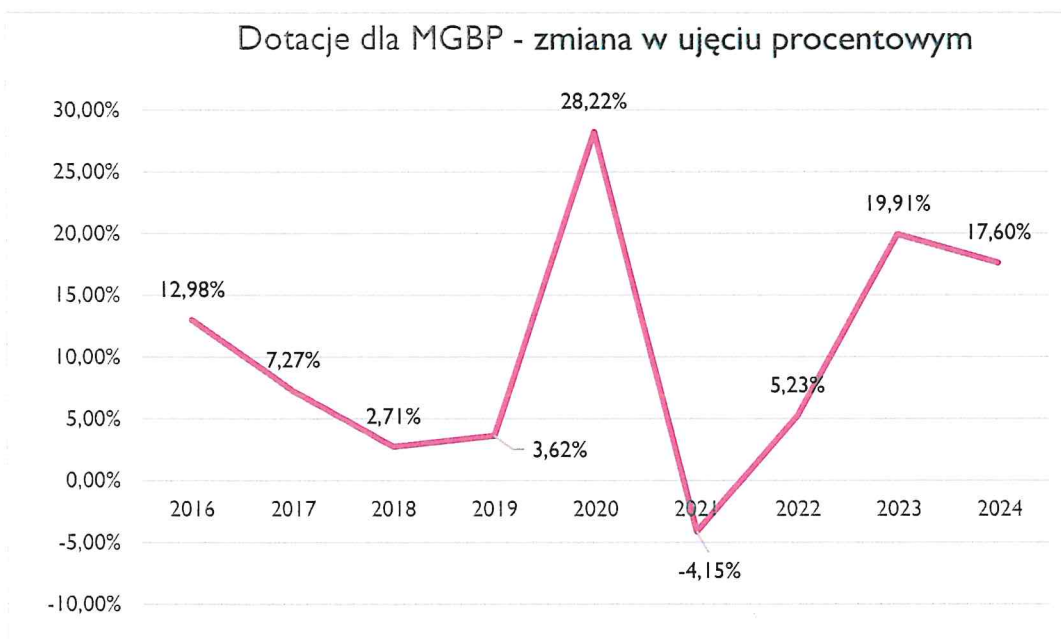
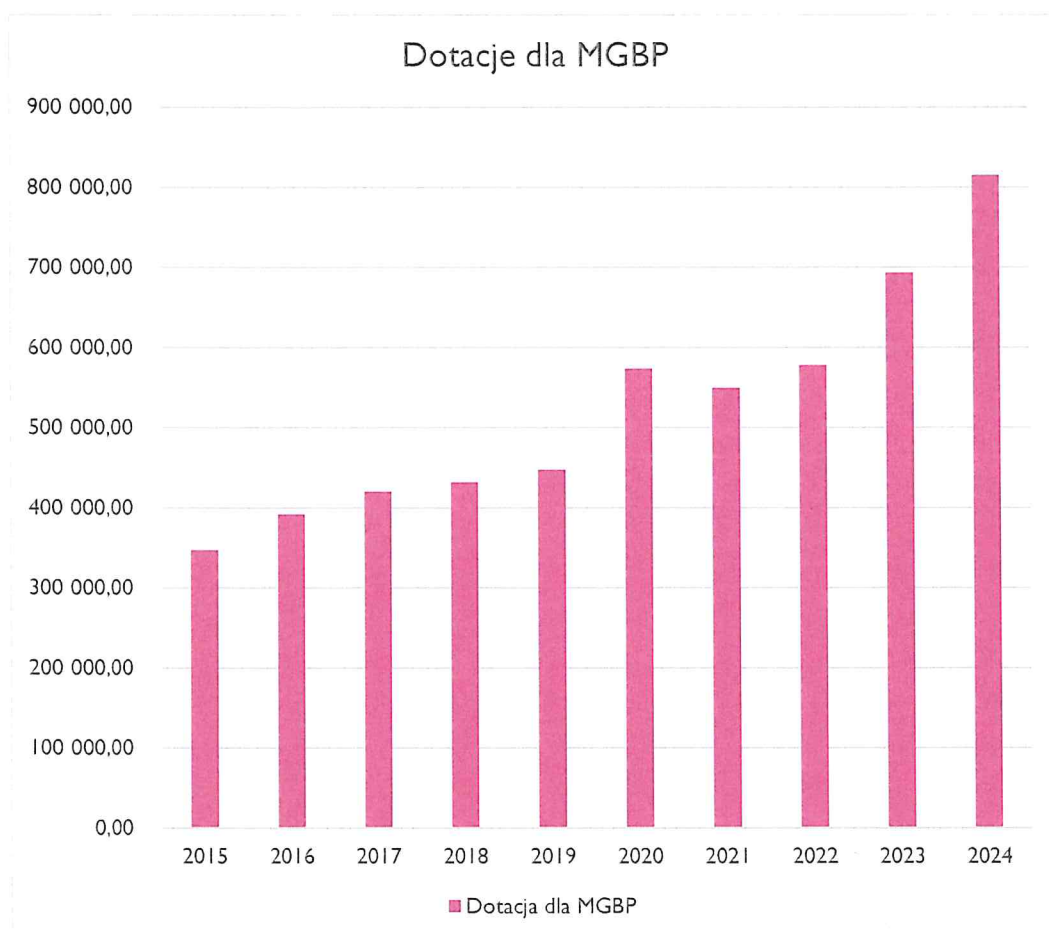
Księgozbiór na dzień 31 grudnia 2023 r. wynosił – 33.641 woluminów Na koniec roku zarejestrowano 1.512 czytelników.

Stan zatrudnienia stanowi 7 osób, w tym dyrektor i księgowa.

Poziom budżetu jednostki w latach 2015-2024 przedstawia się następująco:

Opis	2015	2016	2017	2018	2019
Budżet jednostki	346.640	391.640	420.100	431.500	447.100
Zmiana w ujęciu %		12,98 %	7,27 %	2,71 %	3,62 %

Opis	2020	2021	2022	2023	2024
Budżet jednostki	573.300	549.520	577.980	693.057	815.057
Zmiana w ujęciu %	28,22 %	-4,15 %	5,23 %	19,91 %	17,60 %

Z uwagi na zakres działalności Biblioteki, szczegółowe opisy znajdują się w załączniku nr 3 do Raportu, w formie sprawozdanie z działalności za 2024 rok.

6.4 PROMOCJA WEWNĘTRZNA I ZEWNĘTRZNA GMINY

Gminne Centrum Promocji i Informacji w 2024 r. w ramach zadań promocyjnych Gminy Żychlin w sposób ciągły i kompleksowy zabezpieczał jednostkę w materiały promocyjne. Zostały wykonane różnorodne gadżety promocyjne, które wykorzystywano do bieżącej promocji takie jak kalendarze ścienne, kalendarze książkowe, magnesy, torby ekologiczne, długopisy, zestawy piśmiennicze. Zakupione materiały promocyjne pozwoliły prowadzić w sposób kompleksowy i przejrzysty politykę promocyjną miasta i gminy. Wykorzystywano je także jako element nagród rzeczowych w konkursach, nad którymi patronat objął Burmistrz Gminy Żychlin. W celu prowadzenia bieżącej polityki informacyjnej dla mieszkańców na bieżąco wprowadzono i zredagowano około 330 informacji na stronę internetową zychlin.eu oraz profil w mediach społecznościowych.

Dbając o wizerunek miasta i gminy zorganizowano następujące uroczystości: konkurs Kolęd i Pastorałek, urodziny miasta, uroczystości patriotyczne tj. 1-go września, 11 listopada - Narodowe Święto Niepodległości, obchody rocznicy wybuchu Powstania Styczniowego, dzień dziecka, kiermasz świąteczny, wyścig kolarski w ramach współpracy ŻTC.

Kiermasz świąteczny

Współpracowano również z organizacjami i jednostkami oświatowymi przy takich wydarzeniach

jak zawody strzeleckie, konkurs kolęd i pastorałek czy zawodowy wędkarskie. Rozpatrzono ogółem 10 wniosków patronackich składając tym samym dla wszystkich pozytywne rekomendacje Burmistrzowi Gminy Żychlin. Patronaty w swych założeniach dotyczyły wsparcia rzeczowego tj. ufundowania nagród rzeczowych dla uczestników konkursów i przeglądów takich wydarzeń jak: Obchody upamiętniające 82. rocznicę Zagłady żychlińskich Żydów, Ogólnopolski Festiwal Piosenki Polskiej CZAS NA PIOSENKĘ, Dzień Godności Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną, Zawody wędkarskie, Rajd rowerowy „Szlakiem Honorowych Obywateli Żychlina, II Ogólnopolskie Mistrzostwa Szaradziarskie Żychlina, Turniej Siatkówki Mężczyzn o Puchar Burmistrza Gminy Żychlin, Wydarzenie patriotyczne „Taki to mroczny czas...Powstańcy ‘44” w 80 rocznicę Powstania Warszawskiego, Konferencja dla seniorów „Druga recepta na zdrowie!”, Konkurs plastyczny – „Świąteczny Anioł”.

Współpracując każdorazowo przy organizowanych wydarzeniach na terenie gminy dbano o jej pozytywny wizerunek jako miejsca przyjaznego mieszkańcom i wspierającego inicjatywy na rzecz ich rozwoju.

Wyścig kolarski ulicami miasta i gminy

Ogólnopolski Festiwal Piosenki Polskiej

Wydarzenie patriotyczne

Spektakl Recepta na zdrowie

W 2024 roku podtrzymano projekt akcji „Nudzimiowa Rodzina”, który zakładał przygotowanie dla nowonarodzonych mieszkańców pakietów powitalnych z maskotką miejską „Nudzimiś”. Łącznie przygotowano 11 pakietów w ramach prowadzonej akcji. Zdjęcia zgłoszonych małych milusińskich zostały zamieszczone za zgodą rodziców umieszczane na oficjalnym profilu w mediach społecznościowych gminy.

6.5 FUNDUSZ SOŁECKI I MAŁE INWESTYCJE NA OBSZARACH WIEJSKICH

❖ Fundusz sołecki

Gmina w ramach swoich działań wyodrębniła Fundusz Sołecki na realizację oddolnych inicjatyw na obszarach wiejskich. Sołectwa dzięki wyodrębnieniu środków w pełni rozpoczęły oddolną politykę rozwoju wsi.

Nazwa sołectwa	Nazwa przedsięwzięcia	Zakres rzeczowy	Kwota wydatków w zł
Biała	Remont drogi gminnej w sołectwie Biała	Wykonano remont drogi gminnej poprzez wycinkę zakrzaczeń na odcinku 200 mb	17 900,00
Budzyń	Remont drogi gminnej w miejscowości Budzyń	remont częściowy nawierzchni bitumicznych mieszanką mineralno-asfaltową na gorąco oraz emulsją asfaltową i grysem przy użyciu remontera typu patcher - ubytki o głębokości 5 cm o powierzchni 160 m ²	18 991,20
Buszków	Zakup tablic informacyjnych	Zakupiono i zamontowano tablice informacyjne kierunkowe	10 000,00
	Zakup i montaż lampy solarnej	Zakupiono i zamontowano lampę solarną o mocy 35 W LED na słupie stalowym o wysokości 6 m	9 080,00
Brzeziny	Zakup i montaż lamp w miejscowości Marianka	Zakupiono i zamontowano dwie lampy solarne o mocy 35 W LED na słupie stalowym o wysokości 6 m	16 090,00
Chochółów	Remont świetlicy wiejskiej w Chochółowie	W ramach zadania dokonano remontu pomieszczenia kuchennego poprzez położenie płytek wraz z pracami towarzyszącymi	11 783,00
	Zakup farb i innych materiałów potrzebnych do pomalowania ścian głównej Sali w świetlicy wiejskiej w Chochółowie	Zakupiono farby i materiały potrzebne do pomalowania ścian w świetlicy wiejskiej w Chochółowie	2 208,85
	Zakup drobnego wyposażenia do świetlicy wiejskiej w Chochółowie	Zakupiono drobne wyposażenie do świetlicy wiejskiej w postaci m. in. talerzy, sztućców, misek	3 999,74
Czesławów	Remont dróg gminnych gruntowych w sołectwie Drzewoszki Wielkie	Razem z sołectwem Drzewoszki wykonano remont dróg gruntowych sołectwie Drzewoszki	10 000,00
	Zakup drobnego wyposażenia oraz materiałów do remontu schodów	Zakupiono wyposażenie w postaci: zasłon, karniszy, moskitier oraz płytek do remontu schodów.	7 228,47

	do świetlicy wiejskiej w Czesławowie		
Dobrzelin	Remont ul. Kolejkowej poprzez położenie nakładki asfaltowej	Dokonano remontu drogi gminnej poprzez wykonanie nakładki asfaltowej na długości do 480 m	44 000,00
Drzewoszki	Remont dróg gminnych gruntowych w sołectwie Drzewoszki Wielkie	Razem z sołectwem Czesławów wykonano remont dróg gruntowych sołectwie Drzewoszki	9 450,00
	Zakup materiałów potrzebnych do wylewki betonowej pod zakupioną altanę przy świetlicy wiejskiej w Drzewoszkach Wielkich	Zakupiono materiały i wykonano wylewkę pod altanę.	5 254,79
Grabie	Remont rowów, przepustów i poboczy przy drodze gminnej	Wykonano remont rowów na odcinku 300 mb oraz wykonano 3 przepusty wraz z utwardzeniem wjazdów	16 300,00
Grabów	Uporządkowanie działki gminnej z przeznaczeniem na utworzenie terenu rekreacyjnego w sołectwie Grabów	Uporządkowano teren w miejscowości grabów poprzez usunięcie samosiejek, krzaków oraz uprzątnięto śmieci.	27 000,00
Grzybów	Remont gruntowej drogi gminnej	Wyrównano drogę gruntową służącą jako dojazd do pól dla mieszkańców sołectwa	17 000,00
	Zakup paliwa i osprzętu do wcześniej zakupionej kosiarki	zakupiono paliwo, filtry i oleje do wcześniej zakupionej kosiarki	441,75
Kaczkowizna	Zakup i montaż dwóch lamp solarnych w ramach modernizacji oświetlenia w miejscowości Kaczkowizna	Zakupiono i zamontowano dwie lampy solarne o mocy 35 W LED na słupie stalowym o wysokości 6 m	18 280,00

Kruki	Wycinka zakrzaczeń przy drodze gminnej	Dokonano wycięcia zakrzaczeń na powierzchni 398 m ³	20 200,00
Pasięka	Zakup odśnieżarki, zamiatarki i wykaszarki wraz z niezbędnymi akcesoriami	Zakupiono odśnieżarkę, zamiatarkę i wykaszarkę wraz z niezbędnymi akcesoriami	6 952,96
	Remont drogi gminnej w sołectwie Pasięka	remont cząstkowy nawierzchni bitumicznych mieszanką mineralno-asfaltową na gorąco oraz emulsją asfaltową i grysem przy użyciu remontera typu patcher- ubytki o głębokości 5 cm o powierzchni 87 m ²	10 326,47
Sokołówek	Remont cząstkowy drogi w miejscowości Sokołówek masą bitumiczną	remont cząstkowy nawierzchni bitumicznych mieszanką mineralno-asfaltową na gorąco oraz emulsją asfaltową i grysem przy użyciu remontera typu patcher- ubytki o głębokości 5 cm o powierzchni 140 m ²	16 617,30
Śleszyn	Wykonanie wjazdu na teren rekreacyjny w miejscowości Śleszyn	W ramach zadania wykonano wjazd na teren rekreacyjny poprzez położenie rury oraz utwardzenie wjazdu	2 000,00
	Uporządkowanie terenu przy placu zabaw w miejscowości Śleszyn	W ramach zadania utrzymano porządek na terenie przy placu zabaw tj. wykonywano koszenie oraz niezbędne opryski	4 000,00
	Zakup paliwa i osprzętu do kosiarek	dokonano zakupu noża, oleju i filtra do wcześniej zakupionego sprzętu oraz zakupiono paliwo do koszenia trawy	739,71
	Remont świetlicy wiejskiej w Śleszynie	W ramach zadania wyremontowano łazienkę w świetlicy wiejskiej	22 000,00
Tretki	Remont drogi gruntowej w sołectwie Tretki	Remont gruntowej drogi gminnej poprzez utwardzenie drogi o szerokości 3 m	13 960,50
Wola Popowa	Remont drogi gminnej w miejscowości Wola Popowa ul. Polna	remont cząstkowy nawierzchni bitumicznych mieszanką mineralno-asfaltową na gorąco oraz emulsją asfaltową i grysem przy użyciu remontera typu patcher- ubytki o głębokości 5 cm o powierzchni 83 m ²	9 851,69
	Remont nawierzchni drogi masą bitumiczną w miejscowości Wola Popowa ul. Wiejska	remont cząstkowy nawierzchni bitumicznych mieszanką mineralno-asfaltową na gorąco oraz emulsją asfaltową i grysem przy użyciu remontera typu patcher- ubytki o głębokości 5 cm o powierzchni 100 m ²	11 869,00
	Zakup paliwa i osprzętu do wcześniej	Zakupiono paliwo i osprzęt do wykaszarek	159,04

	zakupionej wykaszarki		
	Naprawa wykaszarki	Remont wykaszarki poprzez zakup nowych części	525,00
Zagroby	Zakup dwóch lamp solarnych włącznie z montażem przy drodze gminnej	Zakupiono i zamontowano dwie lampy solarne o mocy 35 W LED na słupie stalowym o wysokości 6 m	14 290,00
Zgoda	Remont drogi gminnej w sołectwie Zgoda	remont cząstkowy nawierzchni bitumicznych mieszanką mineralno-asfaltową na gorąco oraz emulsją asfaltową i grysem przy użyciu remontera typu patcher- ubytki o głębokości 5 cm o powierzchni 164 m2	19 465,98
Zabików	Zakup paliwa, osprzętu do wcześniej zakupionej kosiarki	Zakupiono drobny osprzęt filtr do wcześniej zakupionej kosiarki	680,00
	Zakup i montaż płyty gumowej wokół huśtawki na placu zabaw w Zabikowie	Zakupiono i zamontowano płyty gumowe SBR wokół huśtawki co stworzyło strefę bezpieczną	14 000,00
	Zakup tui	Zakupiono 15 szt. tui.	1 000,00
		SUMA	373 232,83

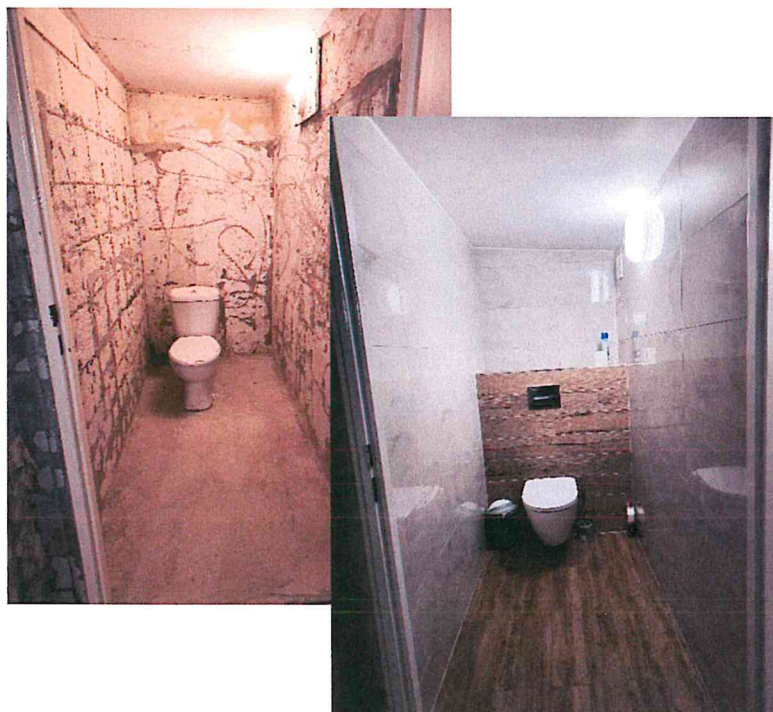
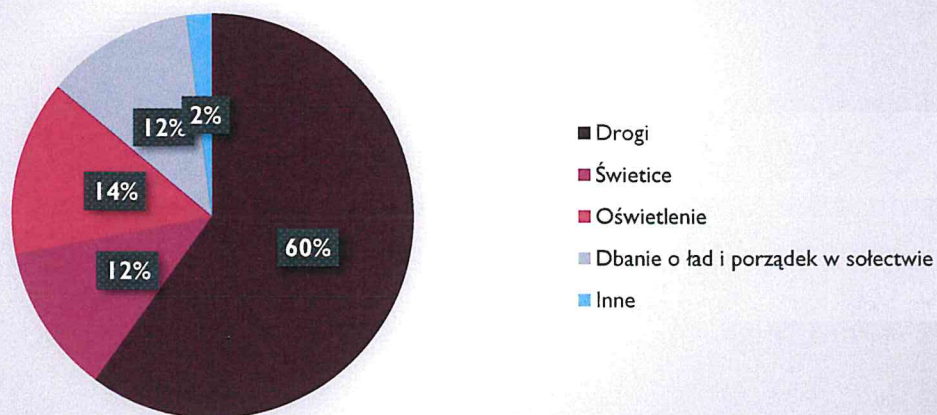
Zadania inwestycyjne założone w roku 2024 zostały zrealizowane zgodnie z Zarządzeniem Burmistrza w sprawie realizacji zadań z Funduszu Sołeckiego. Wydano w związku z realizacją funduszu 21 informacji z obliczoną kwotą przypadających środków na dane sołectwo wraz z ustaleniem kwoty bazowej, dokonano oceny formalnej i merytorycznej złożonych wniosków przez poszczególne sołectwa. Przygotowano 42 informacje o wykorzystaniu środków z funduszu, przygotowano wnioski do Wojewody Łódzkiego wraz ze sprawozdaniem o zwrot z budżetu państwa części wydatków zaangażowanych w realizację Funduszu Sołeckiego.

Wysokość środków zabezpieczonych do realizacji zadań w 2024 roku - 433 963,00 zł

Wysokość środków wydatkowanych w 2024 roku – 426 619,55 zł

Zwrot z budżetu państwa części wydatków za 2023 rok – 149 293,13 zł zwrócony w 2024 r.

Wykres Funduszu Sołeckiego z podziałem na obszary wsparcia

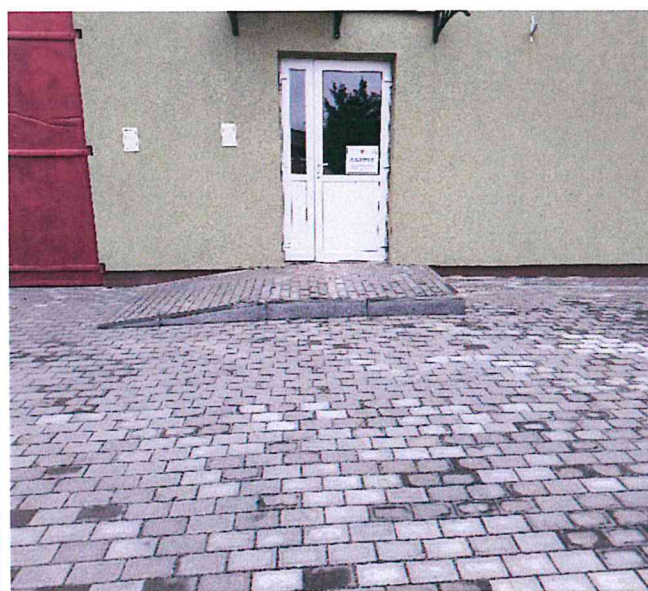

Remont łazienki w świetlicy wiejskiej w Śleszynie

❖ Małe inwestycje na obszarach wiejskich

Oprócz zadań realizowanych z Funduszu Sołeckiego w 2024 roku zostały zrealizowane małe inwestycje na terenie sołectw. Środki zostały pozyskane z budżetu województwa łódzkiego w ramach projektu „Sołectwo na Plus”. W sołectwie Śleszyn zakupiono i zamontowano dwa

klimatyzatory, podobne zadanie zostało zrealizowane w sołectwie Czesławów gdzie oprócz klimatyzatorów zakupiono osuszacz powietrza. W sołectwie Drzewoszki zakupiono altanę wraz z montażem natomiast w sołectwie Chochółów wykonano utwardzenie terenu przed świetlicą wiejską. Ponownie został złożony wniosek o dofinansowanie z programu „Infrastruktura Sołecka na plus” na wymianę dachu w Świetlicy Wiejskiej w Grzybowie, niestety nie uzyskał dofinansowania.

Realizacja projektów „Sołectwo na plus”

6.6 WSPÓŁPRACA Z III SEKTOREM - ORGANIZACJE POZARZĄDOWE

Współpraca Gminy Żychlin z podmiotami programu w roku 2024 odbywała się na płaszczyźnie zarówno finansowej jak i pozafinansowej. Współpraca ta dotyczyła w szczególności:

- ❖ zlecanie organizacjom pozarządowym oraz podmiotom wymienionym w art. 3 ust.3 ustawy, zadań publicznych poprzez ich wspieranie, wraz z udzieleniem dotacji na dofinansowanie ich realizacji;
- ❖ wzajemne informowanie się o planowanych kierunkach działalności i współdziałanie w celu zharmonizowania tych kierunków;
- ❖ konsultowanie z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami odpowiednio do zakresu ich działania, projektów aktów normatywnych w dziedzinach dotyczących ich działalności statutowej;
- ❖ współpraca przy pisaniu projektów i pozyskiwaniu środków finansowych z innych źródeł;
- ❖ prowadzenie bazy danych organizacji działających na terenie Gminy Żychlin;
- ❖ współpraca podczas różnorodnych inicjatyw, imprez organizowanych przez organizacje pozarządowe i inne podmioty na rzecz lokalnego społeczeństwa;

Współpraca o charakterze finansowym odbyła się głównie w postaci wspierania zadań publicznych wraz z udzieleniem dotacji na dofinansowanie ich realizacji w ramach otwartych konkursów ofert. W 2024 roku Gmina Żychlin przeprowadziła łącznie 2 postępowania konkursowe, które zawierały następujące zadania priorytetowe:

- ❖ wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej i sportu;
- ❖ nauka, szkolnictwo wyższe, edukacja, oświata i wychowanie;
- ❖ prowadzenie Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego dla osób uzależnionych i ich rodzin oraz osób uwikłanych w przemoc;
- ❖ udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- ❖ pomoc dzieciom z rodzin dysfunkcyjnych oraz z problemem alkoholowym;
- ❖ działania profilaktyczne podejmowane wobec dzieci i młodzieży szkolnej;
- ❖ realizacja pozalekcyjnych zajęć sportowych;

- ❖ wypoczynek dla dzieci i młodzieży;
- ❖ pomoc społeczna, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans tych rodzin i osób;
- ❖ działalność na rzecz osób niepełnosprawnych;
- ❖ działalność na rzecz osób w wieku emerytalnym;
- ❖ podtrzymywanie i upowszechnianie tradycji narodowej, pielęgnowania polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej,
- ❖ ekologia i ochrona zwierząt oraz ochrona dziedzictwa przyrodniczego;
- ❖ ochrona i promocja zdrowia w tym działalności leczniczej.

W 2024 roku stowarzyszenia złożyły w ramach dwóch procedur konkursowych łącznie 22 oferty, które następnie zostały poddane ocenie formalnej i merytorycznej.

Zestawienie kwot dotacji:

Obszary zadań	Organizacja	Kwota wnioskowana	Przyznana kwota dotacji	Kwota wykorzystana
Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej i sportu	Stowarzyszenie Przyjaciele „Dwójki”	21 900,00 zł	16 000,00 zł	16 000,00 zł
	Stowarzyszenie Volley Team Żychlin	15 500,00 zł	15 000,00 zł	15 000,00 zł
	Żychlińskie Stowarzyszenie Pomocy Szkole „Adaś”	10 960,00 zł	7 000,00 zł	6 700,00 zł
	Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Szkoły „Plastusie”	11 450,00 zł	10 000,00 zł	9 799,94 zł
Nauka, szkolnictwo wyższe, edukacja, oświata i wychowanie	Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Gminy Żychlin „Sówka”	11 500,00 zł	11 500,00 zł	11 500,00 zł
	Stowarzyszenie „A”	1 275,00 zł	1 275,00 zł	1 275,00 zł
	Fundacja „Niebieski Wiatrak”	4 000,00 zł	4 000,00 zł	4 000,00 zł
Prowadzenie punktu informacyjno-konsultacyjnego dla osób uzależnionych i ich rodzin oraz osób uwikłanych w przemoc	Stowarzyszenie Rodzinny Klub Abstynenta „Przystań Życia”	9 000,00 zł	9 000,00 zł	9 000,00 zł
Udzielanie rodzinom dotkniętym problemem alkoholowym, narkomanii i przemocy w rodzinie pomocy psychospołecznej i prawnej	Stowarzyszenie Rodzinny Klub Abstynenta „Przystań Życia	19 500,00 zł	19 500,00 zł	19 500,00 zł
Pomoc dzieciom z rodzin dysfunkcyjnych oraz z problemami uzależnień	Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Gminy Żychlin „Sówka”	18 000,00 zł	18 000,00 zł	18 000,00 zł

Działania profilaktyczno – edukacyjne dla dzieci i młodzieży szkolnej	Stowarzyszenie „Mocni Pozytywni”	10 000,00 zł	9 973,00 zł	9 973,00 zł
Realizacja pozalekcyjnych zajęć sportowych	Stowarzyszenie Przyjaciele „Dwójki”	15 000,00 zł	8 000,00 zł	8 000,00 zł
	Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Szkoły „Plastusie”	14 960,00 zł	7 000,00 zł	6 752,00 zł
Organizowanie obozów socjoterapeutycznych oraz innych form wypoczynku	Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Gminy Żychlin „Sówka”	18 000,00 zł	18 000,00 zł	17 918,92 zł
Pomoc społeczna, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób	Polski Komitet Pomocy Społecznej Zarząd Okręgowy w Łodzi	16 000,00 zł	16 000,00 zł	16 000,00 zł
Działalność na rzecz osób niepełnosprawnych	Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło w Żychlinie	12 000,00 zł	8 400,00 zł	8 400,00 zł
	Fundacja Niebieski Wiatrak	4 545,00 zł	3 600,00 zł	3 600,00 zł
Działalność na rzecz osób w wieku emerytalnym	Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Oddział Rejonowy w Kutnie	5 600,00 zł	5 600,00 zł	5 600,00 zł
Podtrzymanie i upowszechnianie tradycji narodowej, pielęgnowania polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej	Towarzystwo Miłośników Historii Żychlina	7 000,00 zł	7 000,00 zł	6 230,00 zł
Ekologia i ochrona zwierząt oraz ochrona dziedzictwa przyrodniczego	Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Gminy Żychlin „Sówka”	5 000,00 zł	5 000,00 zł	5 000,00 zł
Ochrona i promocja zdrowia w tym działalności leczniczej	Stowarzyszenie Hospicjum Kutnowskie	31 000,00 zł	31 000,00 zł	31 000,00 zł

W roku 2024 stowarzyszenia funkcjonujące na terenie Gminy Żychlin otrzymały wsparcie pozafinansowe na różnych płaszczyznach swojej statutowej działalności między innymi:

- ❖ objęcie patronatem honorowym imprez, akcji organizowanych przez stowarzyszenia;
- ❖ włączanie organizacji w proces współtworzenia lokalnych imprez,
- ❖ pomoc w wyszukiwaniu grantów i dotacji zewnętrznych;
- ❖ pomoc w drukowaniu plakatów i informacji;
- ❖ pomoc podczas organizacji imprez plenerowych dla mieszkańców Gminy Żychlin tj. użyczenie namiotów, stołów i ławek, ekran, rzutnik itp.
- ❖ użyczenie sal i pomieszczeń należących do gminy;
- ❖ pomoc w pisaniu projektów w ramach konkursów, których organizatorem są inne podmioty niż samorząd gminny.

6.7 WSPÓŁPRACA GMINY Z INNYMI SAMORZĄDAMI LOKALNYMI ORAZ MIĘDZYNARODOWA

Z uwagi na pandemię, a następnie trwającą wojnę Gmina Żychlin i Miasto Brody zawiesiły czasowo współpracę formalną do czasu uruchomienia swobodnego i bezpiecznego poruszania się pomiędzy Polską a Ukrainą. Udało się to w 2022 gdy zespół taneczno-wokalny Divograj uświetił swoim doskonałym występem urodziny Miasta Żychlin. W tym czasie nie byliśmy również bierni a społeczność Gminy Żychlin udzielała wsparcia humanitarnego uchodźcom z Ukrainy oraz przekazywała dary na rzecz wsparcia walczących żołnierzy ukraińskich oraz uchodźców ze wschodniej Ukrainy, którzy znaleźli schronienie w Brodach. Trzykrotnie delegacja z Żychlina przekraczała granicę państwową dostarczając zebrane i zakupione dary na ręce przedstawicieli miasta Brody, ale też innych miejscowości w głębi Ukrainy.

Gmina jest członkiem Stowarzyszenia Gmin Centrum.

Prowadzona jest owocna współpraca ze Związkiem Miast Polskich (członkowstwo od 2013), związana głównie z udziałem w szkoleniach, konferencjach tematycznych dot. bieżącej sytuacji społeczno-gospodarczej.

6.8 SPORT

Działalność sportowa w gminie Żychlin opiera się na bieżącej współpracy z klubami sportowymi, organizowaniu wydarzeń sportowych i monitoringu obiektów sportowych, nad którymi nadzór sprawuje referat GCPI.

Z gminą w ciągu całego roku współpracowały następujące stowarzyszenia sportowe: SP MKS Żychlin, Volley Team Żychlin, Bone Breakers Team Żychlin, Klub Taekwon-do, nieformalną sekcją tenisa stołowego i teqballu oraz Stowarzyszeniem Rozbiegani Żychlin.

Współpraca prowadzona była w formie finansowej i pozafinansowej, która realizowana była w postaci zakupu strojów piłkarskich czy nagród rzeczowych w trakcie realizowanych projektów. Gmina na bieżąco monitorowała wszystkie udostępniane obiekty aby stworzyć jak najlepsze warunki dla funkcjonujących klubów sportowych.

MKS Żychlin w sezonie 2024 wystartował w trzech rocznikach Żak, D2 i E1, wszystkie drużyny biorą udział w rozgrywkach wojewódzkich lub turniejach. Do klubu uczęszczało około 60 dzieci. Klub korzystał ze stadionu miejskiego, w okresie zimowym z hali sportowej i boiska Orlik.

Klub Kolarski Żychlin, który zawiązał się formalnie po kilkunastu latach przerwy. Reprezentuje naszą gminę w licznych zawodach kolarskich na terenie całej Polski, członkowie stowarzyszenia brali udział w zawodach organizowanych przez ŻTC w takich miastach jak Rawa Mazowiecka, Żyrardów, Mińsk Mazowiecki, Serock, Opoczno, Biała Rawska, skierniewice, Warka czy Żychlin, zajmując czołowe miejsca.

Członkowie stowarzyszenia oprócz grupy czynnie ścigającej się w swoich zasobach posiadają członków, którzy amatorsko uczestniczą w treningach organizowanych przez stowarzyszenie.

W ramach współpracy z Żyrardowskim Towarzystwem Cyklistów w gminie także organizowany jest w miesiącu czerwcu wyścig kolarski, który cieszy się ogromnym powodzeniem. Co roku w kategoriach FIT REACE i SUPER PRESTIGE mężczyzn i kobiet uczestniczy około 600 zawodników.

Wyścig kolarski – Żychlin

Klub Bokserski SKORPION, funkcjonuje od dwóch lat i ma na swoim koncie kilka sukcesów. W 2024 roku Klub Sportowy „Skorpion” odniósł liczne sukcesy. Jednym z tytułów uzyskanych przez zawodników zamieszkujących Gminę Żychlin to tytuł Mistrzostwa Województwa Łódzkiego oraz brązowy medalista Mistrzostw Polski Kadetów.

Klub reprezentuje m.in. brązowy medalista MP Jakub Kostusiak (od lewej)

Drużyna seniorska Volley Team Żychlin uczestniczy w rozgrywkach drugiej ligi piłki siatkowej mężczyzn. Dobrze zorganizowana drużyna działająca w ramach stowarzyszenia przyczyniła się do bardzo pozytywnego odbioru miasta Żychlin przez kibiców siatkówki z całej Polski, a także zintegrowała środowisko siatkarskie tworząc klub kibica. Na meczach zaczęło pojawiać się każdorazowo powyżej 200, a nawet czasami blisko 400 osób. Subskrypcja meczów na oficjalnym kanale You Tube dała możliwość obejrzenia meczów w domu przez mieszkańców.

W 2023 roku w klubie Volley Team Żychlin powstała nowa sekcja dla dzieci wieku 6,7 i 8 lat. Zapisano się około 96. dzieci, które przy wsparciu trenów klubu trenują dwa razy w tygodniu.

Sekcja dziecięca i sekcja młodzików zgłoszona do KAS

W okresie letnim udostępniono obiekty sportowe w celu prowadzenia zajęć przez SP MKS Żychlin i Volley Team Żychlin oraz zajęcia dla nieformalnych grup, które były prowadzone na boisku ORLIK. Na boisku Orlik zatrudniono animatora, który udostępniał obiekt od wtorku do soboty włącznie w godzinach popołudniowych. Na zatrudnienie animatora uzyskano dofinansowanie z Programu ogłoszonego przez Ministerstwo Sportu i Turystyki. Animator wypracował 1 232 godziny w ciągu 11 m-cy.

Zajęcia na boisku Orlik

W okresie od czerwca do sierpnia 2023 roku oprócz korzystania z boiska Orlik można było spędzić czas w dwóch formach organizowanych na stadionie miejskim tj. zapisać się do klubu MKS ŻYCHLIN i dwa razy w tygodniu odbywać profesjonalne treningi we wszystkich kategoriach wiekowych lub dla miłośników piłki siatkowej korzystać z boisk do piłki siatkowej plażowej, boisko udostępniano w godzinach popołudniowych od 16:00 do 21:00 po dokonaniu rezerwacji telefonicznej.

Zajęcia z piłki plażowej siatkowej

Zajęcia z piłki nożnej

Taekwon-do Hwarang w Żychlinie działa w hali sportowej przy ul. Barlickiego 4. Grupa około 30 osób (głównie najmłodsi) trenują taekwon-do dwa razy w tygodniu pod okiem trenera Stanisława Szala. Zawodicy mają już swoje sukcesy na koncie. W minionym roku w Mistrzostwach Kujaw Taekwon-do (Cykl Pucharu Polski) nasze miasto reprezentowane było przez Sandrę Waryszewską oraz Adę Fram. Sandra zdobyła brąz w walkach bong-matsogi oraz złoto w technikach szybkościowych, a Ada złoto w walkach bong-matsogi.

Na zdjęciu na 1 miejscu podium Sandra Waryszewska, młoda Żychlinianka - Mistrzyni Polski

W 2024 roku Gmina Żychlin zgodnie z Zarządzeniem Burmistrza wynajmowała stadion miejski dla okolicznych drużyn uzyskując w ten sposób dodatkowe dochody w wysokości 8 418 zł. Dzięki zastosowaniu sztucznej murawy stadion może być użytkowany przez większość roku. Kluby miały możliwość rozegrania meczy sparingowych i przeprowadzenia turniejów oraz treningów.

Lp.	Kluby użytkujące stadion w Żychlinie w ostatnich latach
1.	Stowarzyszenie Piłkarskie MKS Żychlin
2.	KS Kutno
3.	Klub Piłkarski Byszewy
4.	Stowarzyszenie Kultury Fizycznej LKS Olimpia Niedźwiada
5.	LUKS Witonianka Witonia
6.	MKS EXPOM Krośniewianka
7.	GKS Kasztelan Brudzew
8.	Stowarzyszenie Kultury Fizycznej Ludowy Klub Sportowy Victoria Bielawy
9.	Klub Sportowy „Szopen” Sanniki
10.	Ludowy Klub Sportowy Pogoń w Betchowie
11.	Stowarzyszenie Lokalne Salezjańskiej Organizacji Sportowej SL Salos RÓŻA Kutno
12.	Stowarzyszenie Kultury Fizycznej Naprzód Jamno
13.	KS Kutno
14.	Miejski Klub Sportowy „Górniki1956” Łęczyca
15.	Stowarzyszenie Lokalne Salezjańskiej Organizacji Sportowej SL Salos RÓŻA Kutno
16.	Gminny Klub Sportowy w Bedlnie
17.	LUKS Witonianka Witonia
18.	LKS Jutrzenka

Stowarzyszenie Teqbal Żychlin to nowa oficjalna formacja ze wpisem do stowarzyszeń kultury fizycznej, która skupia miłośników gry na krzywym stole. Zawodnicy spotykają się dwa razy w tygodniu w hali sportowej przy ulicy Barlickiego, aby doskonalić swoje umiejętności. W 2024 roku nie występowali o środki w związku z uczestnictwem drużyny w zawodach.

Gmina Żychlin w 2024 roku zorganizowała dwa turnieje o Puchar Burmistrza Gminy Żychlin tj. wieczorny turniej tenisa stołowego i turniej strzelecki, w którym uczestniczyli amatorzy dyscyplin.

Wieczorny Turniej Tenisa Stołowego o Puchar Burmistrza Gminy Żychlin

Należy nadmienić, iż na terenie gminy funkcjonuje nieformalna grupa uprawiająca tenis stołowy. Od ponad roku 8 osobowa grupa ćwiczy dwa razy w tygodniu w hali sportowej przy ul. Barlickiego w Żychlinie.

Zestawienie dotacji dla klubów sportowych

Lp.	Nazwa stowarzyszenia/klubu	Udzielona kwota wsparcia
1.	Stowarzyszenie piłkarskie MKS Żychlin	40 805,00 zł
2.	Stowarzyszenie Volley Team Żychlin	133 195,00 zł
3.	Klub Kolarski Żychlin	4 000,00 zł
4.	Klub sportowy „SKORPION”	20 000,00 zł

7 ORGANIZACJA POMOCY SPOŁECZNEJ W GMINIE

Kluczową instytucją przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu na terenie gminy Żychlin jest Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Celem działalności jest organizowanie i wykonywanie zadań z zakresu pomocy społecznej, w szczególności poprzez doprowadzenie do życiowego usamodzielnienia potrzebujących osób i rodzin i zintegrowanie ich ze środowiskach. Do zadań pomocy społecznej należy przyznawanie i wypłacanie świadczeń, prowadzenie pracy socjalnej, rozwój i prowadzenie niezbędnej infrastruktury socjalnej czy rozwijanie nowych form pomocy.

Sekcja Finansowo-Księgowa MGOPS w Żychlinie działa przede wszystkim na podstawie ustawy o finansach publicznych, ustawy o rachunkowości oraz polityki rachunkowości obowiązującej w Ośrodku. Do jej zadań jest planowanie na podstawie zebranych informacji od pozostałych sekcji oraz jednoosobowych stanowisk w Ośrodku, a następnie terminowe rozliczanie otrzymanych dokumentów źródłowych oraz sporządzanie sprawozdań finansowych nałożonych przepisami prawa

Budżet ośrodka w 2024 przedstawiał się następująco:

- ❖ Plan wydatków po zmianach ogółem wyniósł 15.753.043,56 zł (12.808.931 zł w 2023; 17.455.547 zł w 2022; 21.562.437 zł w 2021; 20.783.984 zł w 2020 – różnice wynikają głównie z przeniesieniem wypłat 800+ do ZUS), natomiast wykonanie wyniosło ogółem 15.143.434,50 zł, co stanowi 96,13 % planu.
- ❖ Plan dochodów po zmianach ogółem wyniósł 159.772 zł natomiast wykonanie wyniosło ogółem 221.480,20 zł (138,62% planu);

Wydatki były realizowane w zakresie zadań własnych oraz zleconych.

Do zadań własnych należy zaliczyć:

- ❖ Wydatki z przeznaczeniem na opłacenie składki zdrowotnej za osoby pobierających zasiłek stały.
- ❖ Wydatki z przeznaczeniem na wypłatę zasiłków celowych.
- ❖ Wydatki z przeznaczeniem na wypłatę dodatków mieszkaniowych.
- ❖ Wydatki z przeznaczeniem na wypłatę zasiłków stałych.
- ❖ Wydatki związane z działalnością ośrodka pomocy społecznej.
- ❖ Wydatki związane z usługami opiekuńczymi i specjalistycznymi usługami opiekuńczymi.
- ❖ Wydatki w zakresie dożywiania poprzez zakup posiłków dla osób oraz wypłatę zasiłków celowych na zakup żywności w formie pieniężnej i w formie bonów żywnościowych.
- ❖ Wydatki związane z funkcjonowaniem Zespołu Interdyscyplinarnego.
- ❖ Wydatki na opłaty za schronienie dla osób przebywających w noclegowni.
- ❖ Wydatki dotyczące sprawienia pogrzebu dla podopiecznego Ośrodka.
- ❖ Zakupu usług przez jednostki samorządu terytorialnego dla innych jednostek samorządu terytorialnego w postaci finansowania pobytu dla osób przebywających w domach pomocy społecznej.
- ❖ Świadczenia społeczne dla osób z tytułu pieczy zastępczej.

Do zadań zleconych zalicza się:

- ❖ Wydatki z przeznaczeniem na składki na ubezpieczenie zdrowotne dla osób otrzymujących świadczenia pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy oraz zasiłek dla opiekuna.
- ❖ Wydatki z przeznaczeniem na wypłatę zryczałtowanych dodatków energetycznych dla osób uprawnionych zgodnie z Ustawą z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne.

- ❖ Wydatki z przeznaczeniem na wypłatę świadczeń społecznych w formie wynagrodzenia przyznanego opiekunowi przez sąd opiekuńczy za sprawowanie opieki.
- ❖ Wydatki z przeznaczeniem na wypłatę zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną.
- ❖ Realizacja zadań z zakresu specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.
- ❖ Wypłata świadczenia wychowawczego.
- ❖ Wypłata świadczenia rodzinnego.
- ❖ Wypłata funduszu alimentacyjnego.
- ❖ Wypłata świadczenie rodzicielskiego.
- ❖ Wydatki związane z Kartą Dużej Rodziny.
- ❖ Wydatki związane z wypłatą dodatku osłonowego.
- ❖ Wydatki związane z wypłatą świadczenia „Za Życiem”.

Wydatki związane z działalnością ośrodka pochodzą zarówno z budżetu wojewody jak i budżetu gminy. Poniższa tabela przedstawia podział na źródła finansowania wydatków związane z zatrudnieniem i kosztami utrzymania w 2024 roku.

Wydatki Ośrodka Pomocy Społecznej

Opis	Wydatki budżetowe 2024 – zmiana w stosunku do 2022 i 2023								
	województwo			gmina			ogółem		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Ogółem	235.167,32	246.818,86	324.311,54	1.128.781,65	1.279.480,69	1.592.085,64	1.363.948,97	1.526.299,55	1 916 397,18
Różnica		+12.120,54	+77 492,68		+150.699,04	+312.604,95		+162.350,58	+387.097,63
Wydatki związane z zatrudnieniem	217.309,32	224.818,86	312.918,54	1.036.900,39	1.167.237,39	1.411.759,52	1.254.209,71	1.392.056,25	1 724 678,06
Różnica		+7.509,54	+88.099,68		+130.337,00	+244.522,13		+137.846,54	+332.621,81
Wydatki rzeczowe	17.858,00	22.000,00	11.393,00	91.881,26	112.243,30	180.326,12	109.739,26	134.243,30	191 719,12
Różnica		+4.146	-10.607		+20.362,04	+68.082,82		+24.504,04	+57.475,82

Wydatki związane z zatrudnieniem w 2024 w Ośrodku 16 pracowników stanowią 18 % z budżetu wojewody (było 16% w 2023, 17% w 2022, 19% w 2021 i 23 % w 2020 – występuje więc wyraźna tendencja przenoszenia kosztów na budżet gminy) i 82 % z budżetu gminy (analogicznie było 82%, 83%, 81% i 77 %).

Co roku ta proporcja zmieniała się na niekorzyść gminy, z minimalną poprawą o 2% w 2024 roku. W początkowych latach funkcjonowania ośrodka proporcja ponoszenia wydatków pomiędzy budżetem państwa i budżetem gminy była praktycznie odwrotna, ok. 70% to były koszty budżetu państwa.

Wydatki związane z utrzymaniem obiektu OPS-u do roku 2021 w 100% pokrywała gmina. W latach 2022-2024 z budżetu wojewody uzyskiwano średnio ok. 16 % środków finansowych.

Wydatki związane z zatrudnieniem 3 pracowników Sekcji Świadczeń Rodzinnych, Funduszu Alimentacyjnego w ramach zadań zleconych w 2024 roku stanowią 60 % z budżetu wojewody (bez zmian do 2023, 66% z budżetu wojewody w 2022, w 2021 było to 81% a w 2020 aż 98,21%) i 40 % z budżetu gminy (analogicznie w 2023 to 40 % w 2022 to 34 %, 19% w 2021 i tylko 1,79% w 2020). Wydatki związane z utrzymaniem Sekcji w 57% pokrywają środki z budżetu wojewody i 43 % z budżetu gminy. Wcześniej było to nawet 100% z budżetu Wojewody.

Powyższe dane najlepiej obrazują jak Rząd RP sukcesywnie co roku przenosi wydatki z budżetu państwa do budżetów samorządów, ograniczając jednocześnie możliwości na wydatki własne i zadania inwestycyjne gmin.

7.1 ŚWIADCZENIA Z POMOCY SPOŁECZNEJ

Realizowane przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żychlinie świadczenia w ramach zadań własnych gminy i zleconych z zakresu administracji rządowej w 2023 wraz z porównaniem do 2022 i 2021 przedstawiają poniższe tabele.

Udzielone świadczenia - zadania zlecone gminie

Formy pomocy	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia				Kwota świadczeń w zł			
	2021	2022	2023	2024	2021	2022	2023	2024
Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi	6	4	4	2	45.246	22.752 (-22.494)	20.232 (-2.520)	13.512 (-6.720)
Zasiłki celowe na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną	24	21	0	0	355.200	393.400 (+38.200)	0	0
Wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd	1	2	2	3	1.827	4.050	4.800	13.610

Udzielone świadczenia – zadania własne gminy

Formy pomocy	Liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenia				Kwota świadczeń w zł			
	2021	2022	2023	2024	2021	2022	2023	2024
Zasiłki stałe	111	111	105 (- 6)	99 (- 6)	624.795	666.448 (+ 41.653)	627.862 (- 38.586)	854.403 (+ 226.541)
Składka zdrowotna opłacana za osoby pobierające zasiłek stały	96	98 (+ 2)	95 (- 3)	92 (- 3)	51.102	56.038 (+ 4.936)	53.402 (-2.636)	72.684 (+ 19.282)
Zasiłki okresowe	234	212 (- 22)	202 (- 10)	168 (- 34)	533.583	571.402 (+ 37.819)	525.751 (-45.651)	471.424 (- 54.327)
Schronienie	3	4 (+ 1)	7 (+ 3)	7	30.230	37.989 (+ 7.759)	45.211 (+7.222)	92.855 (+ 47.644)
Posiłek	50	46 (- 14)	75 (+ 29)	82 (+ 7)	21.043	25.148 (+ 4.105)	42.768 (+17.620)	70.949 (+ 28.181)
Usługi opiekuńcze	62	54 (- 8)	46 (- 8)	55 (+ 7)	480.857	398.866 (- 81.991)	377.150 (-21.716)	500.442 (+ 123.292)
Zasiłki celowe na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego	1	4 (+ 3)	1 (- 3)	0 (- 1)	39.000	12.500 (- 26.500)	700 (-11.800)	0 (- 700)
Sprawienie pogrzebu	2	0 (- 2)	1 (+ 1)	2 (+ 1)	8.000	0 (- 8.000)	4.000 (+4.000)	3.999 (- 1)
Zasiłki celowe i w naturze, w tym na żywność	361	335 (- 26)	328 (- 7)	298 (+ 7)	571.780	427.849 (- 143.931)	418.569 (-9.280)	359.747 (- 58.822)
Odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej	29	32 (+ 3)	28 (- 4)	33 (+ 5)	893.734	995.768 (+ 102.034)	973.191 (-22.577)	1.205.104 (+ 231.913)
Ogółem	949	896 (- 53)	886 (- 10)	886 (0)	3.254.124	3.192.008 - 62.116	3.068.604 -123.404	3.201.607 + 133.003

Z danych za lata 2021-2024 wynika, że wydatki na zadania własne gminy, wraz z malejącą liczbą beneficjentów, zmniejszyły się o kwotę 52.517 zł.

W następnej tabeli przedstawiony jest wykaz świadczeń społecznych przyznanych przez MGOPS w ramach zadań własnych gminy w szerszej perspektywie budżetowej, ze wskazaniem wzrostów

lub spadków liczby osób i kwot świadczeń w ujęciu % pomiędzy początkową i końcową datą zestawienia.

Formy pomocy	Liczba osób, którym przyznano świadczenie (zmiana % 2024 w stosunku do 2018)							Kwota świadczeń w zł						
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Zasiłki stałe	127	121	119	111	111	105	99 - 22%	555.879	611.042	629.253	624.795	666.448	627.862	854.403 + 35%
Zasiłki okresowe	322	284	265	234	212	202	168 - 48%	620.506	575.876	584.170	533.583	571.402	525.751	471.424 - 32%
Posiłek	156	147	78	50	46	75	82 - 47%	86.865	70.947	19.433	21.043	25.148	42.768	70.949 - 23%
Usługi opiekuńcze	60	65	59	62	54	46	55 - 8%	340.371	427.820	467.411	480.457	398.866	377.150	500.442 - 32%
Zasiłki celowe i w naturze	464	425	403	361	335	328	298 - 36%	692.188	657.853	548.571	571.780	427.849	418.569	359.747 - 92%
Schronienie	3	5	3	3	4	7	7 +133%	23.506	19.729	14.378	30.230	37.989	45.211	92.855 + 74%
Odpłatność za pobyt w DPS	36	34	30	29	32	28	33 - 8%	807.620	776.766	762.211	893.734	995.768	973.191	1.205.104 + 33%

Rosnące koszty bieżące, inflacja, koszty życia i funkcjonowania instytucji opiekuńczych powoduje, że notujemy wzrosty wypłacanych kwot świadczeń. Jak wynika z analizy danych z lat 2018-2024, mimo zmniejszającej się systematycznie liczby świadczeniobiorców (średnio -36% mniej osób) nie powstrzymuje to wzrostu kosztów, który średnio wyniósł +14%.

Na przestrzeni analizowanych 5 lat jednoznacznie należy stwierdzić, że zmniejszyła się liczba świadczeniobiorców, a tym samym kwota wypłaconych świadczeń (zasiłki stałe, okresowe, celowe, odpłatność za pobyt w DPS, usługi opiekuńcze). Zwiększyły się natomiast wydatki ponoszone z tytułu schronienia dla osób bezdomnych oraz programu „Posiłek w szkole i domu” na lata 2024-2028. Koszty odpłatności ponoszone przez Gminę za pobyt w schronisku dla osób bezdomnych lub w schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi, uległy zwiększeniu ze względu na coroczną zmianę kosztu dziennego pobytu w placówce oraz na zwiększającą się liczbę osób bezdomnych na terenie Gminy Żychlin. Odnosząc się do wydatków z tytułu programu „Posiłek w szkole i domu” nadmieniam, że od 2023 r. zwiększa się liczba świadczeniobiorców ze względu na zmianę dotyczącą podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do korzystania do 200 proc. kryterium (o którym mowa w art. 8 ustawy o pomocy społecznej). Zmiany te pozwoliły zapewnić szerszy dostęp i wsparcie większej grupy osób wymagających pomocy w formie m.in. posiłku, produktów żywnościowych czy świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności.

Realizowany w 2024 roku program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028 obejmował wsparciem ze środków z dotacji wojewody i środków gminy w szczególności:

- dzieci do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej,

- uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej lub ponadgimnazjalnej,
- osoby i rodziny znajdujące się w sytuacjach wymienionych w art.7 ustawy o pomocy społecznej, w szczególności osoby samotne, w podeszłym wieku, chore lub niepełnosprawne.

Pomoc udzielana była w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenia rzeczowego.

W 2024 roku z wydatkowanej kwoty ogółem 334.724 zł, udział gminy stanowił 21,77% tj. 72.872 zł.

Program „Pomoc państwa w zakresie dożywienia” w latach 2020-2024:

Wyszczególnienie	Liczba osób objętych programem					Kwota świadczeń w zł				
	2020	2021	2022	2023	2024	2020	2021	2022	2023	2024
ogółem liczba osób objętych programem	777	680	580	601	540	483.157	510.511	395.913	401.614	334.724
w tym korzystających z posiłku	78	50	46	75	82	19.433	21.043	25.149	42.768	70.949
zasiłku celowego	767	350	580	601	537	456.840	483.000	364.380	351.370	255.210
świadczenia rzecz.	16	0	0	0	0	2.180	0	0	0	0
koszty dowozu	0	0	0	0	0	4.704	426	6.384	7.476	7.396
pomoc w formie posiłku niewymagająca wywiadu środow.	0	2	8	0	1	0	42	817	0	1.169

Klasyfikacja powodów trudnej sytuacji życiowej:

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin (zmiana wartości 2024 do maksymalnej)				
	2020	2021	2022	2023	2024
Ubóstwo	264	350	314	262	217 (-133)
Bezdomność	5	5	17	7	7 (-10)
Potrzeba ochrony macierzyństwa	10	35	25	12	40 (max)
Bezrobocie	221	210	435	176	206 (-229)
Niepełnosprawność	133	118	142	133	143 (max)
Długotrwała lub ciężka choroba	70	105	152	124	73 (- 79)
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	92	17	64	69	95 (max)
Przemoc w rodzinie	31	37	25	36	25 (- 12)
Alkoholizm	18	17	6	20	21 (max)
Narkomania	2	2	1	0	0 (-2)
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	0	4	4	4	4 (0)
Zdarzenie losowe	0	1	14	1	0 (- 14)
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	24	0	0	0 (- 24)

7.2 USŁUGI OPIEKUŃCZE I SPECJALISTYCZNE

Ustawa o pomocy społecznej wskazuje, że pomoc w formie usług opiekuńczych przysługuje osobom samotnym, które z powodu wieku, choroby, niepełnosprawności lub innej przyczyny wymagają pomocy innych osób, a są jej pozbawiane, bądź wymagają pomocy innych osób, a rodzina nie może takiej pomocy zapewnić. Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi realizowane są przez Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żychlinie. Odpłatność za usługi opiekuńcze reguluje uchwała nr LXXVII/386/2024 Rady Miejskiej w Żychlinie z dnia 29 stycznia 2024 r. w sprawie zmiany Uchwały Nr XII/43/15 Rady Miejskiej w Żychlinie z dnia 28 września 2015 r. w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat oraz trybu ich pobierania, a za specjalistyczne usługi Obwieszczenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 24 maja 2024 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz.U. 2024 poz. 816). Wysokość odpłatności za 1 godzinę usług zależy od dochodu osoby ubiegającej się o taką formę pomocy. Specjalistyczne usługi opiekuńcze w 100% finansowane są z dotacji pochodzącej z budżetu państwa. Ponadto Ośrodek prowadząc ciągły monitoring ma wpływ na jakość wykonywanych usług oraz zatrudnienie osób świadczących usługi.

7.3 MAGAZYN INTERWENCYJNY MOPSIK

Od 01.01.2022 r w Schemacie Organizacyjnym MGOPS w Żychlinie jest umieszczony Magazyn Interwencyjny MOPSIK. Powstanie magazynu wiąże się z ideą niesienia pomocy potrzebującym mieszkańcom naszej Gminy, ale też z możliwością dania drugiego życia rzeczom codziennego użytku, które nie są już komuś potrzebne. Działania magazynu zmniejszają dla Gminy koszty utylizacji sprzętów a jednocześnie chronią nasze otoczenie. Magazyn funkcjonuje w oparciu o rzeczy przekazywane od mieszkańców naszej społeczności, ale też w oparciu o dary przekazywane dla Gminy Żychlin z Holenderskiej Fundacji Stichting Samen Delen.

Obsługą organizacyjno-techniczną Magazynu w tym: przyjmowaniem i wydawaniem rzeczy codziennego użytku zajmują się pracownicy Ośrodka a w szczególności pracownicy Sekcji Pomocy Środowiskowej.

Magazyn jest czynny dwa razy w tygodniu oraz w zależności od zdarzeń - potrzeb klientów. W ramach działalności Magazynu pośredniczymy w przekazywaniu mebli pomiędzy prywatnymi darczyńcami a potrzebującymi klientami Ośrodka.

7.4 KORPUS WSPARCIA SENIORA

Dnia 28 lutego 2024 roku został przyjęty Uchwałą nr LXXVIII/392/2024 Rady Miejskiej w Żychlinie Program Ośłonowy Gminy Żychlin „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2024. Gmina Żychlin realizowała Program w ramach modułu II w okresie styczeń – grudzień 2024 r. Gmina otrzymała dotację w wysokości 80%, tj. 39.044,00 zł (wykorzystano 79,85 % - dokonano zwrotu niewykorzystanej dotacji), a całkowity koszt realizacji programu wyniósł 48.628,39 zł. Wkład własny Gminy wyniósł 20% kosztu realizacji. W ramach realizacji zakupiono kolejne 20 opasek dla seniorów zapewniających opiekę na odległość oraz opłacono 40 abonamentów (w tym 20 z roku 2023). Z tej formy pomocy w roku 2024 skorzystały łącznie 53 osoby (13 osób zrezygnowało w trakcie trwania programu lub zmarły, a w ich miejsce weszły nowe osoby). Przyczyną rezygnacji było pogorszenie się stanu zdrowia, większe zaangażowanie się rodziny w opiekę lub zmiana miejsca zamieszkania.

Opieka nad seniorem w tej formie dała możliwość starszym, schorowanym osobom poczucie większego bezpieczeństwa, możliwość szybkiego wezwania pomocy lub też uzyskania porady. Ponadto, w niektórych przypadkach stanowiło to uzupełnienie wsparcia w postaci usług opiekuńczych. Celem programu była poprawa bezpieczeństwa oraz możliwość samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania, zwłaszcza, że opaska jest łatwa w obsłudze i mogą z niej korzystać osoby z niskim poziomem samodzielności, samotne. Poza tym program umożliwił zachowanie seniorom większej niezależności, jak również samodzielności. Seniorzy byli zadowoleni z możliwości skorzystania z tej formy pomocy i wyrazili chęć dalszego korzystania z opaski w 2025.

7.5 POZOSTAŁE ZADANIA REALIZOWANE PRZEZ MGOPS

Dodatki mieszkaniowe.

Gmina Żychlin przeznaczyła na wypłatę dodatków mieszkaniowych kwotę 1.158.467,34 zł dla 464 rodzin spełniających kryterium dochodowe dla jednoosobowego gospodarstwa domowego i gospodarstw wieloosobowych.

Jednorazowe świadczenia pieniężne dla obywateli Ukrainy w wysokości 300zł.

Wypłata jednorazowego świadczenia pieniężnego w wysokości 300 zł na podstawie art. 31 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w wys. 1.500,00zł.

Zapewnienie zakwaterowania i wyżywienia dla obywateli Ukrainy (40zł).

Wypłata świadczeń pieniężnych na podstawie art. 13 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w wys. 24.864,00 zł.

Świadczenia rodzinne dla obywateli Ukrainy.

Wypłata świadczeń na podstawie art. 26 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Świadczenia rodzinne) w wys. 19.140,70 zł.

Świadczenia z pomocy społecznej dla obywateli Ukrainy.

Wypłata innych świadczeń pieniężnych i niepieniężnych, na zasadach i trybie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej w oparciu o art. 29 i 30 ustawy z dnia 13 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (zasiłki okresowe i celowe) w wys. 8.617,00 zł.

Pomoc Żywnościowa – Program FEPŻ (FEPŻ 2021-2027 Podprogram 2023) - wydawanie skierowań.

Pomocą żywnościową w programie mogły być objęte osoby i rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej, spełniające kryteria określone w art.7 ustawy o pomocy społecznej oraz których dochód nie przekracza 265% kryterium dochodowego uprawniającego do skorzystania z pomocy społecznej, tj. 2056,40 zł dla osoby samotnie gospodarującej - w roku 2024; 1.590,00 zł dla osoby w rodzinie - w roku 2024; kwota dochodu z 1 ha przeliczeniowego wynosi 345 zł - w roku 2024.

Wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej (asystent rodziny).

Praca socjalna.

W 2024 r. MGOPS w Żychlinie objął pracą socjalną 778 rodzin w tym 1221 osób w rodzinie.

Świadczenia rodzinne, wychowawcze i fundusz alimentacyjny.

Świadczenia wychowawcze w ramach koordynacji za 2024 r. w wysokości 500,00 zł.
Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego. Wykonanie za 2024 r. w wysokości 5.971.365,10 zł, z czego:

1. Świadczenia rodzinne – 4.795.555,73 zł,
2. Fundusz alimentacyjny – 499.441,45 zł
3. Świadczenie rodzicielskie – 138.449,30 zł
4. Za życiem – 12.000,00 zł

Bon energetyczny (z kosztami obsługi) – 351.491,42 zł

Dodatek osłonowy.

Wypłata dodatku osłonowego na podstawie art. 2 ust. 5 ustawy w wys. 331.604,76 zł (z kosztami obsługi)

Świadczenia opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Koszty w wys. 319,00 zł wydawania przez gminy decyzji w sprawach świadczeniobiorców innych niż ubezpieczeni, spełniających kryterium dochodowe, zgodnie z art. 7 ust. 4 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze świadczeń publicznych.

Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2023 – 2025

Program został przyjęty uchwałą Nr LXXV/379/2023 Rady Miejskiej Żychlinie z dnia 14 grudnia 2023 roku. Najważniejsze działania realizowane w ramach w/w programu to:

Funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego.

W 2024 r. odbyły się 6 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Żychlin. Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego zarejestrowała 23 Niebieskie Karty i 1 zgłoszenie anonimowe, Zespół Interdyscyplinarny powołał 24 grupy diagnostyczno-pomocowe, w tym 14 założonych przez Komisariat Policji, 3 przez pracownika socjalnego MGOPS, 1 przez pedagoga szkolnego oraz 5 zostało przekazanych przez inne Zespoły Interdyscyplinarne. Na koniec 2024 r. pozostało 10 czynnych Niebieskich Kart. Pomocą Zespołu Interdyscyplinarnego zostało objętych 25 rodzin w tym 23 rodziny z 2024 r. i 2 rodziny z 2023 r. Ogólnie liczba rodzin objęta pomocą Zespołu Interdyscyplinarnego łącznie 63 osoby. Dominującymi formami przemocy była: przemoc fizyczna, psychiczna, ekonomiczna.

W 2024 r. grupy diagnostyczno-pomocowe zakończyły swoje działania w I rodzinie w wyniku rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowanych działań, w 12 rodzinach na skutek ustania przemocy domowej i uzasadnionego przypuszczenia, że zaprzestano dalszego stosowania przemocy domowej oraz w 1 rodzinie z uwagi na odstąpienie od dalszych działań w związku z niepotwierdzeniem stosowania przemocy domowej. Członkowie grup diagnostyczno-pomocowych sporządzili 23 formularze „Niebieskie Karty-C” i 19 formularzy „Niebieskie Karty-D”, ponadto złożono 6 wniosków do KRPA. Zostały wszczęte 3 postępowania przygotowawcze w sprawach związanych z przemocą domową oraz 3 postępowania zostały zakończone w sprawach związanych z przemocą domową przez umorzeniem postępowania. Członkowie grup diagnostyczno-pomocowych udostępniają informatory zawierające dane podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Sprawozdania z poszczególnych działalności zawiera załącznik nr 3 do raportu.

8 BEZPIECZEŃSTWO

Służby odpowiedzialne za stan bezpieczeństwa i porządku publicznego oraz ochronę życia, zdrowia oraz mienia mieszkańców wykonywały swoje zadania działając w oparciu o obowiązujące przepisy prawa i obowiązujące ich procedury. Zadania w tym zakresie były na terenie naszej gminy realizowane przez jednostki ochotniczej straży pożarnej oraz przez funkcjonariuszy policji.

8.1 POLICJA

Komisariat Policji w Żychlinie obejmuje swoim działaniem 3 gminy, poza Żychlinem również gminy Oporów i Bedlno. Stan etatów w komisariacie wynosi 24 policjantów i 2,5 etatów cywilnych. Obecnie pozostaje jeden nieobsadzony etat. Policja poza działaniami związanymi z prowadzeniem interwencji i czynności operacyjnych związanych z wykroczeniami drogowymi i czynami kryminalnymi, w ramach swojej pracy prowadzi działania prewencyjne, zabezpiecza imprezy, uroczystości i zgromadzenia publiczne, współpracuje z Urzędem Gminy w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi i przemocy w rodzinie.

Szczegółowy zakres realizowanych przez KPP w Żychlinie zadań przedstawia coroczne sprawozdanie z działalności Komisariatu Policji w Żychlinie, stanowiące załącznik nr 5 do raportu.

8.2 OCHOTNICZE STRAŻE POŻARNE

Na terenie gminy Żychlin działa 6 jednostek OSP, w tym 2 OSP działające w Krajowym Systemie Ratownictwa Gaśniczego – OSP Żychlin i OSP Śleszyn.

Liczba członków mogących brać bezpośredni udział w akcjach ratowniczo-gaśniczych:

- OSP Żychlin 19
- OSP Śleszyn 14
- OSP Chochółów 0
- OSP Grzybów 0
- OSP EMIT 15
- OSP Cukrownia 0

Liczba młodzieżowych drużyn pożarniczych i liczba ich członków:

- działają dwie MDP przy OSP Żychlin i OSP Śleszyn. Łącznie 45 członków.

Działalność Ochotniczych Straży Pożarnych na terenie miasta i gminy Żychlin od wielu lat stoi na najwyższym poziomie organizacyjnym. Bardzo dobre wykształcenie i wyposażenie ochotników mają znaczący wpływ na bezpieczeństwo życia i mienia mieszkańców.

Ilość akcji w 2024 na terenie obejmującym 3 gminy Powiatu Kutnowskiego oraz teren sąsiedniego Powiatu Łowickiego.

- pożary 35

- wypadki drogowe/miejscowe zagrożenia 88
- alarmy fałszywe 15

Razem akcje: 151.

Znacząca liczba wyjazdów do wypadków spowodowana jest m.in. bliskością drogi krajowej nr 92.

OSP współdziała z Państwową Strażą Pożarną, organami samorządowymi i innymi podmiotami poprzez: branie udziału w akcjach ratowniczych przeprowadzanych w czasie pożarów, zagrożeń ekologicznych związanych z ochroną środowiska oraz innych klęsk i zdarzeń, informowanie ludności o istniejących zagrożeniach pożarowych i ekologicznych oraz sposobach ochrony przed nimi, rozwijanie wśród członków ochotniczej straży pożarnej kultury fizycznej i sportu oraz prowadzenia działalności kulturalno-oświatowej i rozrywkowej, pozyskiwanie dotacji na zakup sprzętu i umundurowania, branie udziału w szkoleniach członków.

OSP uczestniczą w zawodach sportowo-pożarniczych oraz prowadzą Młodzieżowe Drużyny Pożarnicze. Straż sprawuje pieczę nad Izbą Tradycji. Członkowie OSP pomagają również w organizacji imprez masowych, lokalnych uroczystości, festynów i świąt państwowych.

8.3 ZABEZPIECZENIE POBYTU OBYWATELI UKRAINY UCIEKAJĄCYCH PRZED DZIAŁANAMI WOJENNYMI

Agresja Rosji na Ukrainę wywołała nieznane dotąd w Polsce w tak dużej skali zjawisko kryzysu uchodźczego. Polscy obywatele i samorządy od pierwszego dnia otworzyły się na niesienie wszelkiej możliwej pomocy dla uchodźców przybyłych do Polski oraz mieszkańców Ukrainy.

Gmina Żychlin przy wsparciu Cukrowni Dobrzelin utworzyła punkt noclegowy dla uchodźców w hotelu zakładowym oraz punkt tymczasowy w sali sportowej wyposażony przez Caergill. Urząd Gminy w Żychlinie wraz z zaangażowanymi wolontariuszami i darczyńcami (m.in. Cukrownia i Cargill) przygotował trzy akcje humanitarne z dostarczeniem darów do Ukraińskich miast oraz przewożono uchodźców z przejść granicznych i kwaterowano ich w Żychlinie i Dobrzelinie.

❖ 2023. Noclegi, stystyki, miejsca:

Obywatele Ukrainy mieli zabezpieczony nocleg w 5 domach prywatnych (osoby fizyczne + firmy).

W 2023 zabezpieczono:

- świadczenia rodzinne 12 rodzin (w tym 16 osób dzieci), na kwotę 19 151,00 zł
- jednorazowe świadczenie pieniężne w wysokości 300,00 zł - 5 osób
- zapewnienie zakwaterowania i wyżywienia - 25 świadczeń na łączną kwotę 24 480,00 zł
- zasiłek okresowy - 6 świadczeń (2 osoby) - na kwotę 3 178 zł
- zasiłek celowy - 13 świadczeń (3 osoby) - na kwotę 4 440,00 zł

Zakupiono żywność, materace, śpiwory, artykuły higieniczne, artykuły chemiczne oraz sprzęt dla obywateli z Ukrainy jak i dla mieszkańców miasta partnerskiego na kwotę 30 464,63 zł. – darowizna dla Gminy Żychlin od Cargill.

Sala Sportowa ul. Barlickiego 4 na 40 osób (do chwili obecnej nie musiała być wykorzystana)

Dostawanie oraz wyposażenie sali sportowej do przyjęcia obywateli Ukrainy kosztowało ok. 64.000 zł, z czego ponad 20.000,00 zł pochodziło od sponsora (firma Cargill), która zakupiła sprzęt AGD oraz niezbędną pościel, koce, ręczniki itp.

W Gminnym Centrum Promocji i Informacji odbywała się zbiórka pomocy humanitarnej dla obywateli Ukrainy. Część darów trafiła do osób, które przybyły do gminy Żychlin, a część darów została wysłana do miasta partnerskiego.

Prowadzona była zbiórka finansowa oraz bezpośrednio z budżetu gminy przeznaczono środki na przygotowanie dwóch transportów humanitarnych dla miasta partnerskiego.

Uczniowie i przedszkolaki z Ukrainy znalazły miejsca w placówkach oświatowych, a ponadto zatrudniono obywatelkę Ukrainy, która pomagała pokonywać barierę językową i wspierała uczniów w czasie ich asymilacji w nowym obcojęzycznym dla nich środowisku.

Proponowano również osobom dorosłym możliwość nauki języka polskiego.

W 2024 roku nie podejmowano już takiej działalności z uwagi na nie występowanie potrzeb.

PODSUMOWANIE

W latach 2019-2024 polskie samorządy stanęły przed najpoważniejszymi od dekad wyzwaniami. Poza okresem pandemicznym i związanymi z nim obostrzeniami w życiu społecznym i gospodarczym, doszło do eskalacji problemów natury organizacyjno-prawnej. Rząd Zjednoczonej Prawicy (PiS-SP) rozpoczął wprowadzanie reform podatkowych, które jak się okazało w praktyce nie były dobrze przygotowane (były bardzo źle przygotowane), opracowane na szybko i przez to w ciągu jednego roku kalendarzowego (2022) mieliśmy do czynienia z trzykrotną zmianą systemu podatkowego. Powstał chaos organizacyjny i planistyczny, a o zakresach finansowych samorządy dowiadywały się w ostatnich miesiącach roku.

Zmiany wprowadzone przez Parlament i Rząd były o tyle istotne, że dotyczyły podstawową sferę działalności samorządu i wywołały istotne obniżenie dochodów własnych, co przy szybko rosnącej inflacji i kosztach prowadzenia działalności mocno ogranicza działalność gmin. Działalność w zakresie bieżącego funkcjonowania, ale również w zakresie inwestowania, z uwagi na brak nadwyżek operacyjnych budżetów. Mogliśmy się przekonać jak istotną rolę w życiu samorządów odgrywają politycy PiS z Warszawy, z Jarosławem Kaczyńskim na czele, którzy za wszelką cenę dążyli do centralizacji zarządzania miastami i wsiami, poprzez uzależnienie nas od ich decyzji finansowych, a wynik finansowy budżetu 2023 doskonale obrazował skutki decyzji z Nowogrodzkiej. Sytuacja zaczęła normować się w 2024 roku z uwagi na zmianę polityki wprowadzonej przez nowy rząd.

Szereg negatywnych dla społeczeństwa decyzji pchnęło nas do pokazania rządzącym czerwonej kartki i zmiany polityków u władzy. Teraz pozostaje nam rozliczyć nowych rządzących z realizacji obietnic wyborczych, które mają tak ważący wpływ na nasz Małe Ojczyzny.

Zachwiana równowaga finansów publicznych gmin pozostanie z nami na 2024, aż do momentu wprowadzenia zmian odwracających skutki utraty naszych dochodów. Obecny Rząd RP mówi o tych zmianach w czasie przyszłym, w kontekście roku budżetowego 2025, ale nie ma żadnych gwarancji, że nowy, poprawiony system w pełni usprawni funkcjonowanie finansów publicznych. Trzeba oczywiście brać też pod uwagę, że przenoszonych jest też co raz więcej kosztów ze sfery centralnej na budżety gmin.

Gminy, nawet wobec tej skomplikowanej sytuacji, działając w dobie podwyższonego ryzyka utraty płynności finansowej, muszą planować i realizować zadania własne, zlecone oraz inwestycje. Nierezygnowanie z zaplanowanych inwestycji stanowi co raz większe wyzwanie. Szczególnie dla tych mniejszych i niezamożnych samorządów do jakich zalicza się Gmina Żychlin. Jak zawsze staramy się stawiać czoła wyzwaniom trudnych czasów i staramy się realizować narzucone reformy z jak najmniejszymi obciążeniami dla mieszkańców.

Planujemy i realizujemy ważne zadania wskazywane nam w czasie naszej pracy przez mieszkańców. Z obawami patrzymy w przyszłość, mimo pewnej małej dozy optymizmu związanego z oczekiwaniem na nowe decyzje obecnego Rządu RP.